

46

ANUL XXIX (1327)
13 NOIEMBRIE 1980

lacăra

Săptăminal editat de
Frontul democrației
și Unității
SocialisteVIZITA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU,
ÎMPREUNĂ CU TOVARĂȘA ELENA CEAUȘESCU,
ÎN ȚĂRI NORDICE ALE EUROPEI

Cu o săptămână în urmă, tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, a început o vizită în țări nordice europene. Au fost vizitate Suedia, la invitația Majestății Sale regele Carl al XVI-lea Gustav și a reginei Silvia, și Danemarca, la invitația Majestății Sale regina Margareta a II-a și a Alteței Sale Regale prințul Henrik. Astăzi începe vizita în Norvegia, la invitația Majestății Sale regele Olav V. Pretutindeni în timpul vizitelor, prestigioșilor soli ai poporului român li s-a făcut o primire călduroasă, fiind întâmpinați cu manifestări de înaltă stimă și prețuire.

(În paginile 2-3 comentariul vizitelor din Suedia și Danemarca)

Să vii la cîmp fără să-ți bată nimeni
cu creionul în poartă

La Dragalina, în inima Bărăganului, de vreo săptămână și mai bine toamna n-a mai îngăduit cerului nici măcar un ceas să se arate senin și din norii parca bătuți în cuie, peste care soarele nu-i decît o vată alburie, revărsă cînd ploile lungi și reci, cînd ninsorile scurte și repezi. Pe asfaltul șoselelor invadate de cernoziomul adus de roțile tractoarelor și autocamioanelor care transportă porumbul, singurii drumeți fără grabă sînt muntenii care au coborît cu căruțele lor cu coviltire. Copiii îi așteaptă la porți. Schimbul se face direct, cîteva mere pe cîteva știuleți de porumb. La Dragalina, ca-ntotdeauna, muntenii sînt mulțumiți de tirgul pe care-l fac. Consiliul unic agro-industrial de aici se întinde în ținutul a patruzeci de mii de hectare fiind, probabil, cel mai mare din țară după acela din Insula Mare a Brăilei și revenindu-i o suprafață arabilă, spune președintele Ion Trifon, ceva mai cuprinzătoare decît a unor județe din centrul și nordul țării. Faptul acesta explică, adaugă directorul S.M.A.-ului, Constantin Șandru, și medicul-șef, Mona Ion, miliardul de lei la care se ridică aici, în fiecare an, producția globală. În comuna Ștefan Vodă, ca pretutindeni pe întinsul acestui consiliu, ca și la Brincoveni, Perisoru, Drajna, Ciulnița sau Jegălia, porumbul a fost cules, ne încredințază primarul Ion Mihăilă și Stoe Gîndea, inginerul șef al C.A.P.-ului, încă din ultima zi a lunii octombrie. De atunci se munceste la transportul recoltei. Cel mai îndreptățit să afirme că așa stau lucrurile este Mihai Dimitrie, șeful bazei de recepție, de la care notăm și numele cooperatorilor Maria Baicu, Neagu Florica, Floarea Beju, Aurica Stan și Anica Mihal, care împreună cu tractoriștii Ivan Anghel, Constantin Damaschin, Virgil Matei și Nicolae Minea reușesc să aducă o sută și ceva de tone pe zi, oricît de neprielnică, de ploioasă ori de friguroasă ar fi ziua. Comuna Ștefan Vodă se apropie de ora cînd va putea raporta predarea ultimelor cantități de porumb la fondul de stat și, cum ne încredințea președintele C.A.P.-ului de aici, Georgeta Dragomir, oamenii vin să muncească fără a mai trebui să le bată nimeni cu creionul în poartă. Tot atât de adevărat este însă că recolta s-a dovedit atât de bogată în unitățile consiliului Dragalina încît pentru transportarea și depozitarea ei a fost nevoie de sprijinul armatei. La întreprinderea de producere a furajelor combinate îl cunoaștem pe Nyzsitor Ervin, locotenent major, comandantul unui pluton a cărui misiune e de a încărca și descărca porumbul. „Noi sîntem din Oradea. Cu mașinile sînt alții, din orașul Brad. Abia aici ne-am cunoscut. Sînt șoferi formidabili, a căror pricepere valoroasă cît încă un diferențial pe lingă cele două cu care sînt echipate mașinile. Augustin Hudrea, Ion Brad, Nicolae Șenilă, Mircea Pleșa sînt printre cei mai buni șoferi pe care i-am văzut în viața mea. Și pun și ei mîna, la încărcat și descărcat, alături de oamenii noștri dintre ale căror nume mi-e greu să aleg cîteva dar nici nu pot să-i uit pe caporalii Ioan Rusu și Nicolae Lolea, ori soldații Constantin Jianu, Constantin Chicioeanu, Nicolae Hulban“.

Alături de militari, în aceste zile întreprinderea de transporturi auto Ia-lomița contribuie, cu aproximativ 450 de mașini, la transportarea și depozitarea porumbului în bazele de recepție. Directorul întreprinderii, Nicolae Hîncu, era plecat la C.A.P.-ul Unirea sau Jegălia. Aflăm, în schimb, de directorul adjunct Alexandru Voinjeu, că fiecărui consiliu unic agro-industrial i-a fost repartizată cîte o coloană auto. În parte și datorită corpului de control al întreprinderii, care pentru o abatere de la traseu poate amenda un șofer cu 2.000 de lei, în parte și datorită exemplului șoferilor militari, șoferii întreprinderii,

(Continuare în pagina 4)

D. CONSTANTINESCU

Aștept doi cai
și-o sanie subțire

Bat oblic, bat zăpezile în noi,
parec o oaste vrea să ne doboare !
Iubito, aș mai vrea o sărutare
cît iarna nu ne umple pe-amîndoi.

Aștept doi cai și-o sanie subțire,
spre ghețuri lucii, nalte, să ne ia :
ada-mi din coorii vineți o nua,
năluca iernii lupii să-i desfire.

Te e frig ? Te încăzește, bea din cană,
privește caii : ca un arc se-ntind...
Din lîmșii vechi razbate un colind
ca horbota ce-acoperă o rană.

Bat oblic, bat zăpezile în noi,
săgețile candarii ne străpung
și trenul iernii fluieră prelung,
troienele ne-nghit pe amîndoi...

N. GRIGORE MARĂȘANU

Fotografie de A. MIHAILOPOL

Omagiu sculptorului

Am revăzut, cu prilejul, recent, al unui periplu „întru Sadoveanu“, Fălticeni. Locurile străbătute altădată de mari bărbați ai trecutului românesc, care s-au născut ori au învățat aici : Ion Creangă, Mihail Sadoveanu, Eugen Lovinescu ș.a. Am văzut atîtea locuri demne de a fi pomenite, cu emoție și mindrie, dar, neavînd înclinatii „betetractice“, las colegilor mei cu un condei mai inspirat și mai mestesugit, cîteva dintre ei prezenți la revederea locurilor sadoveniene, să evoce, cu vibrația cuvîntă, cele văzute la Fălticeni.

În ceea ce mă privește, socotesc de datoria mea, civică în primul rînd, să aduc la cunoștința compatrioților un eveniment ce m-a impresionat atît de puternic, încît îmi este cu neputință să-mi reprim tentația de a-l împărtăși. Se află, la Fălticeni, de aproape 2 ani, într-o eleganță, generoasă, cu spațiu, și excelent așezată clădire,

(Continuare în pagina 6)

POMPIIU MARCEA

Criteriul energetic,
criteriul bunului gospodar

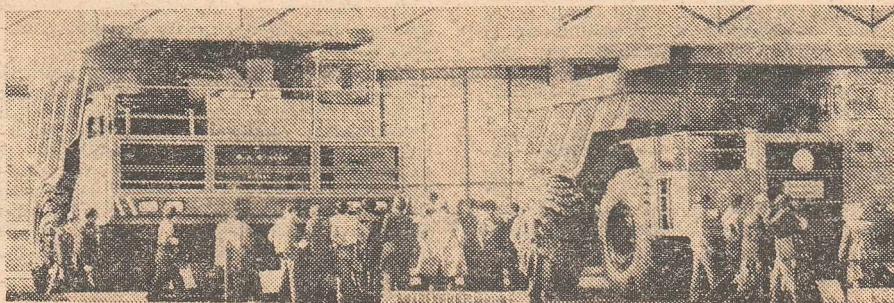
Dacă în 1973 Institutul de construcții București realiza din activitatea de cercetare și proiectare 1.133.000 lei, în anul care se va încheia în curînd a realizat 11.800.000 lei. Facultatea de instalații a ICB are, în ultimii ani, contracte de 8-9 milioane și, pe lingă ele, nenumărate cereri pe care, din lipsă de personal și de timp, nu le poate onora. Explicația acestui fapt este că Facultatea de instalații, în special Catedra de termotehnică despre care scriem astăzi, livrează pe bază de contract și la un nivel demn de un institut de învățămînt superior o lucrare de care toată lumea are nevoie : „Analiza situației termoenenergetice și stabilirea posibilităților de reducere a consumurilor energetice pe utilaje, secții și întreprinderi“. Legea 140 din 1973 stabilește că fiecare întreprindere este obligată să-și întocmească bilanțuri termice și electrice care să cuprindă mă-

suri de reducere a consumului de combustibil și de energie. Aceste bilanțuri trebuie actualizate an de an. Întreprinderile care nu au posibilitatea să le întocmească — numărul lor este foarte mare — se adresează altora. În București, întocmesc bilanțuri termice și electrice Catedra de termotehnică a ICB și Catedra de centrale a Institutului politehnic București.

Echipe, formate din cadre didactice și din studenți din ultimii ani, parcurg întreg lanț energetic al unei întreprinderi, de la forma primară pînă la forma finală de energie cerută de consumatori, analizează consumul de energie și de combustibil al fiecărui utilaj, depășează căile prin care au loc pierderi sau consumuri exagerate și indică măsurile prin care se poate reduce consumul de energie și posibilitățile de recuperare a căldurii din resursele termice secundare. Ilustrăm eficiența acestei acțiuni cu cîteva cifre din una din ultimele lucrări executate de colectivul de la Catedra de termotehnică pentru Fabrica de lapte Militari din București. Măsurile

(Continuare în pagina 5)

OPREA GEORGESCU

Autocamioanele de 50 t., o mîndrie a industriei românești

Vederi din
TÎRGU MUREȘ

În paginile 8, 9, 12, 13 și 16 imagini
comentate de fotoreporterul nostru

ELENA GHERA

Pilda
unui înălțător
eroism

A apărut o carte de excepție. Ca tuturor celor pe care i-am văzut cumpărînd-o, mi se stringe inima de emoție gîndindu-mă că, totuși, a avut loc teribilul fenomen natural care a produs prăpădul pe care-l știm cu toții și care a stat la originea unei dureri de proporții naționale, urmată de o uriașă pildă de eroism național.

Bilanț tragic : 1570 de vieți omenești spulberate ; 32.900 locuințe prăbușite sau grav avariate ; peste 35.000 de familii rămase fără adăpost ; numeroase întreprinderi scoase — total sau parțial — din procesul lor firesc de funcționare. Dar și un bilanț al fantasticei puteri de a învinge a tuturor locuitorilor țării : aproape totul este astăzi nou, proaspăt, curat. Reîncut.

Cartea despre care vorbesc este, astfel, una dintre acele puține lucrări despre care am putea spune că am fi preferat să nu fi avut motive s-o scriem, s-o tipărim. Această alegere natura oarbă nu a lăsat-o însă la îndemîna noastră. „Durere și eroism“, volum datorat harnicei Edituri „Eminescu“, povestind — așa cum se spune în prefață — „despre tragica noapte de la 4 martie 1977

(Continuare în pagina 6)

EUGEN FLORESCU

Vizita de stat a președintelui Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, în Suedia

Ample perspective pentru dezvoltarea colaborării româno-suedeze

Intr-o atmosferă de cordialitate, stimă și înțelegere, caracteristică evoluției ascendente a raporturilor româno-suedeze, tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, a efectuat, la invitația Majestății Sale regele Carl al XVI-lea Gustaf și a reginei Silvia, o vizită de stat în Suedia. Această vizită, ca și cele următoare, în Danemarca și Norvegia — prima vizită a unui șef de stat român în țările nordice —, reprezintă un moment istoric de seamă, cu adânci rezonanțe și semnificații în cronica relațiilor României cu statele respective, menit să materializeze voința reciprocă de a dezvolta și promova raporturi mai strinse de colaborare și cooperare în folosul popoarelor noastre, al cauzei păcii, destinderii, securității și înțelegerii în Europa și în întreaga lume.

Itinerarul președintelui României socialiste în cele trei țări nordice din Europa evidențiază încă o dată cu pregnanță orientarea principală, caracterul dinamic și constructiv al politicii externe a țării noastre, politică ce și înscrie ca o componentă fundamentală dezvoltarea și adâncirea prieteniei și colaborării cu toate statele, indiferent de orinduirea lor economico-socială, pe baza respectării principiilor independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi și avantajului reciproc, neamestecului în treburile interne, nerecurgerii la forță și la amenințarea cu forța. Vizitele în Suedia, Danemarca și Norvegia constituie, totodată, o expresie a hotărârii României de a colabora mai strins cu aceste țări, pentru a-și aduce contribuția la edificarea unui sistem real de securitate și cooperare în Europa, la soluționarea marilor probleme ale contemporaneității, la cauza generală a păcii, destinderii, colaborării în întreaga lume, la înlăturarea idealurilor de progres și bunăstare ale tuturor popoarelor.

Convorbirile oficiale româno-suedeze, acordurile realizate, documentele adoptate deschid ample perspective pentru dezvoltarea colaborării dintre România și Suedia în interesul progresului economic al ambelor țări, ca și pe plan internațional, pentru promovarea destinderii și securității în Europa, pentru consolidarea păcii în lume.

În cadrul dialogului la nivel înalt din capitala Suediei s-a făcut un larg schimb de păreri privind dezvoltarea colaborării româno-suedeze pe plan bilateral, au fost examinate o serie de căi și posibilități de a conferi dimensiuni și mai largi atît schimburilor economice, cit și cooperării în producție, inclusiv pe terțe piețe. În acest scop au fost semnate Acordul comercial pe termen lung, Programul pe termen lung privind dezvoltarea cooperării economice, industriale, tehnice și științifice dintre România și Suedia, precum și alte acorduri și documente. S-a subliniat că dezvoltarea economică a celor două țări creează posibilități pentru dezvoltarea și diversificarea mult mai largă a relațiilor economice româno-suedeze, ceea ce corespunde pe deplin intereselor de progres ale celor două țări, cauzei colaborării, înțelegerii, destinderii și păcii în Europa și în lume.

În timpul convorbirilor oficiale româno-suedeze au fost abordate unele probleme ale actualității politice internaționale. În acest cadru s-a exprimat îngrijorarea în legătură cu tensiunea din viața internațională ca urmare a acumulării unor probleme complexe, nesoluționate încă, ale agravării crizei economice, a crizei energiei și deosebită a petrolului, față de existența unor focare de conflict și război și apariția altora noi, a intensificării politicii de consolidare și reimpărțire a sferelor de influență, ceea ce pune în pericol pacea, securitatea și independența popoarelor. De comun acord s-a evidențiat faptul că această situație impune intensificarea eforturilor tuturor statelor pentru oprirea agravării climatului internațional, pentru reluarea și continuarea politicii de destindere și pace bazate pe respectul în relațiile dintre state al principiilor independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne, egalității în drepturi și avantajului reciproc, nerecurgerii la forță și la amenințarea cu forța, al dreptului fiecărui popor de a-și hotărî de sine stătător propria sa cale de dezvoltare.

Convorbirile oficiale româno-suedeze au scos încă o dată în evidență necesitatea stringenței a rezolvării tuturor litigiilor exclusiv pe cale pașnică. În acest sens, s-a subliniat că în actualele condiții internaționale sînt necesare eforturi susținute pentru soluționarea pe cale pașnică, prin tratative a tuturor problemelor litigioase existente în diferite zone ale globului, pentru încetarea conflictelor armate, pentru rezlementarea politică a tuturor diferendelor dintre state, cu respectarea intereselor fiecărui popor, ale cauzei păcii, securității și colaborării internaționale. S-a relevat că este în interesul tuturor statelor, al păcii în lume de a se acționa cu hotărâre pentru încetarea confruntării militare dintre Iran și Irak, începerea grabnică de negocieri în vederea soluționării politice a problemelor dintre

Înălții oaspeți din România întâmpinați cu cordialitate în Piața Muzeului Militar

În timpul conferinței de presă de la Palatul Ministerului Afacerilor Externe

aceste țări, pentru reglementarea globală a conflictului din Orientul Mijlociu, care să ducă la o pace justă și durabilă în această zonă.

Ca țări europene, România și Suedia acordă o atenție deosebită problemelor privind asigurarea securității și păcii pe continentul nostru. Legat de aceasta, în cadrul convorbirilor s-a exprimat voința celor două țări de a-și aduce contribuția la buna desfășurare a reuniunii de la Madrid care este chemată să dea un nou impuls traducerii în viață, ca un tot unitar, a Actului final de la Helsinki cu privire la edificarea unui sistem real de securitate și cooperare pe continent. De comun acord, s-a subliniat importanța pe care o are convenirea în cadrul reuniunii de la Madrid a convocării unei conferințe pentru măsuri de întărire a încrederii, pentru dezangajare militară și dezarmare în Europa. S-a arătat că deoarece în Europa se află cele

doă blocuri militare, sînt concentrate importante forțe armate, precum și mijloace militare și armamente, inclusiv atomice, care constituie un pericol grav la adresa popoarelor europene, ca și a întregii lumi, sînt necesare eforturi susținute, atît pe plan european, cit și mondial, pentru adoptarea de măsuri concrete de oprire a cursei înarmărilor, de reducere a cheltuielilor militare și a înarmărilor, de dezarmare, și în primul rînd de dezarmare nucleară.

Probleme ca lichidarea subdezvoltării, creșterea rolului Organizației Națiunilor Unite au format, de asemenea, obiectul convorbirilor româno-suedeze. S-a apreciat că pacea și stabilitatea politică și economică internațională impun noi eforturi din partea țărilor pentru lichidarea subdezvoltării și făurirea unei noi ordini economice internaționale, care să creeze condiții pentru o colaborare echitabilă între state, să faciliteze dezvoltarea mai ra-

pidă a tuturor popoarelor, și în primul rînd a țărilor în curs de dezvoltare, pe calea progresului economico-social. De ambele părți s-a evidențiat necesitatea participării pe bază de egalitate în drepturi a tuturor statelor, indiferent de mărimea lor, la rezolvarea marilor probleme ale lumii contemporane.

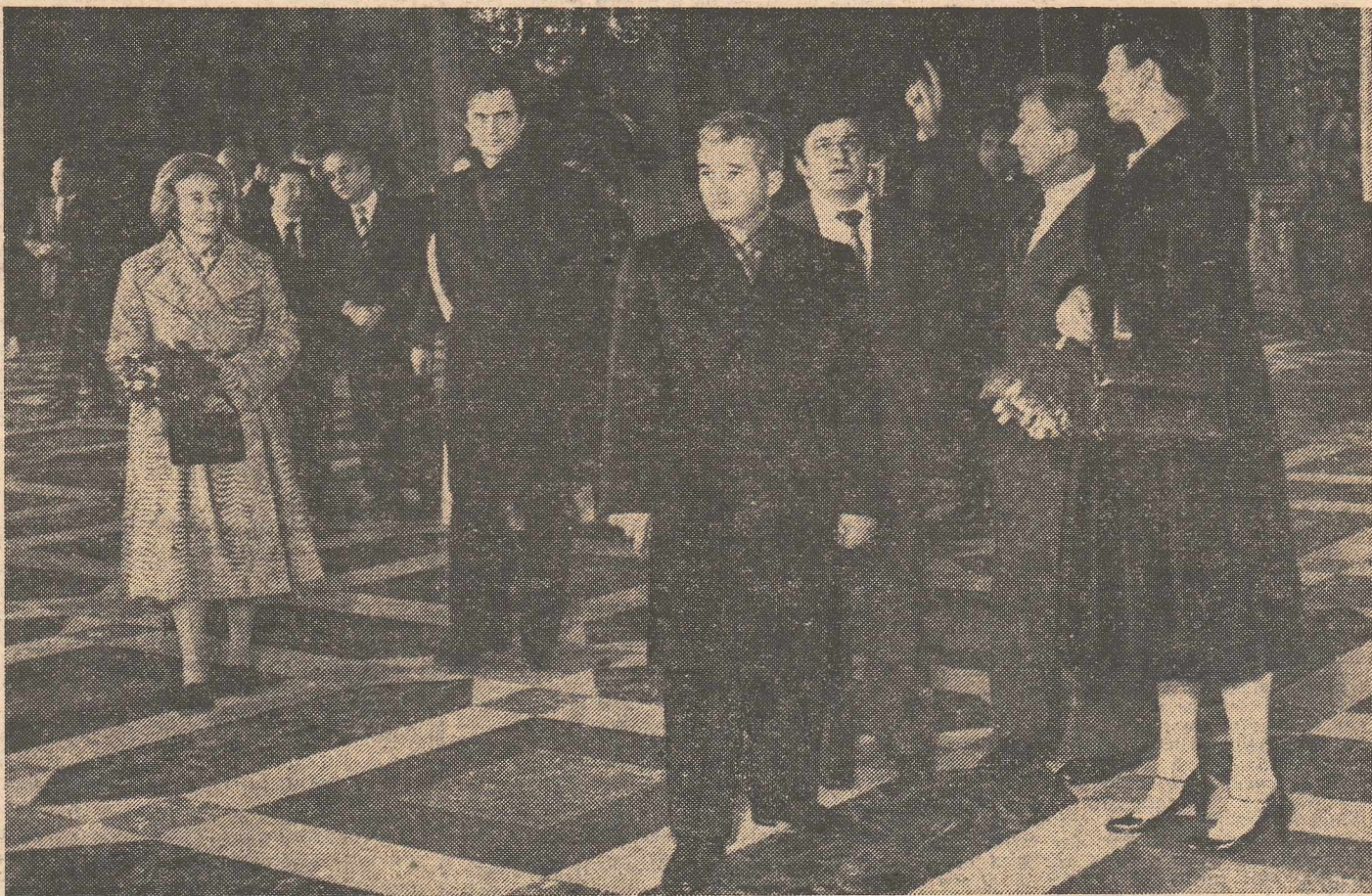
Dialogul la nivel înalt româno-suedez a relevat identitatea sau puncte de vedere apropiate în ce privește păreri și pozițiile în majoritatea problemelor discutate, a căilor de soluționare a problemelor vieții internaționale actuale. În legătură cu aceasta, s-a subliniat încă o dată că România și Suedia au colaborat activ, la O.N.U. și în alte organisme internaționale, și s-a exprimat convingerea și dorința ca și pe viitor să se dezvolte această colaborare, pentru soluționarea problemelor internaționale, pentru o politică de destindere, securitate, pace și independență națională, de colaborare și înțelegere între popoare.

Vizita de stat a tovarășului Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, în Danemarca

Moment de mare importanță în evoluția relațiilor româno-daneze

La dîneul oficial

Moment al vizitei la Muzeul de istorie națională

Desfășurată într-o atmosferă cordială, expresie a celor mai calde sentimente de stimă și prețuire pentru solii poporului român, vizita în Danemarca a președintelui Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, la invitația Maiestății Sale regina Margareta a II-a și a Alteței Sale Regale prințul Henrik, constituie o ilustrare a bunelor raporturi care se dezvoltă în prezent între cele două țări și popoare, precum și a dorinței comune de a lărgi și diversifica aceste raporturi, de a colabora tot mai strîns, atît pe plan bilateral, cit și pe arena mondială.

În cadrul convorbirilor oficiale, în documentele semnate, în toasturile rostite, au fost abordate însemnate probleme privind dezvoltarea multilaterală a relațiilor dintre România și Danemarca, conlucrarea dintre cele două țări pe plan internațional. Scoțîndu-se în evidență faptul că legăturile

dintre țările și popoarele noastre au vechi tradiții, au fost subliniate progresele evidente din ultimii ani ale acestor legături. Au avut loc contacte și vizite reciproce la diferite niveluri, s-au încheiat acorduri și înțelegeri care au asigurat un cadru tot mai larg colaborării româno-daneze. Întreprinderi românești și daneze cooperează astăzi tot mai strîns într-o serie de domenii de interes comun, cum sînt construcția de echipamente pentru nave, realizarea de instalații pentru fabrici de zahăr și altele. În același timp, s-a subliniat că există posibilități mult mai mari de cooperare româno-daneză și că cele două țări sînt hotărîte să folosească aceste posibilități, să promoveze și mai susținut conlucrarea dintre ele în interesul și spre binele României și Danemarcei, ale popoarelor român și danez, al cauzei destîn-

derii, înțelegerii și păcii în Europa și în întreaga lume.

După cum s-a remarcat pe parcursul vizitei, dezvoltarea ascendentă și rodnică a conlucrării dintre România și Danemarca, bazată pe principiile respectării independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc, demonstrează cu puterea faptelor că deosebirile de orînduire socială, ca și distanța geografică ce le separă, nu constituie impedimente pe calea stabilirii unor legături de încredere și stimă, atunci cînd se iau în considerație interesele popoarelor și ale păcii. „Vizita pe care o efectuăm în Danemarca — a spus președintele Nicolae Ceaușescu — constituie o expresie a relațiilor de prietenie și colaborare dintre

popoarele noastre. Este adevărat, România și Danemarca au orînduiri sociale diferite; dar trăim într-o lume foarte diversă. În aceste condiții, trebuie să găsim căile unei colaborări active, bazate pe principiile deplinei egalități în drepturi, respectului independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc, precum și pe renunțarea cu desăvîrșire la forță și la amenințarea cu forța. Tocmai pe aceste principii se dezvoltă relațiile dintre România și Danemarca. Sînt convins că vizita și convorbirile pe care le avem, Acordul comercial și înțelegerile pe care le vom realiza vor da noi dimensiuni relațiilor româno-daneze”. Iar regina Margareta a II-a a declarat: „Relațiile prietenești dintre țările noastre servesc ca dovadă că colaborarea dintre oameni și autoritate, indiferent de linia de demarcație a Europei postbelice, nu numai că este utilă, ci și reciproc utilă și rodnică. Din partea daneză noi dorim să promovăm o creștere continuă a colaborării danezo-române; nu mai puțin, în condițiile care domină astăzi în economia internațională, este important ca atît Danemarca, cit și România să găsească calea spre cea mai bună colaborare economică posibilă. Bunele relații dintre Danemarca și România își găsesc expresia în numeroase alte domenii”.

Abordîndu-se probleme ale vieții internaționale, s-a arătat că intrucît în lume s-a produs o încordare extremă, au apărut și se mențin conflicte deosebit de grave, stări de tensiune și manifestări ale vechii politici de dominație și de forță, de consolidare și reimpărțire a sferelor de influență, ceea ce creează mari pericole pentru securitatea, pacea și independența tuturor națiunilor, este necesar mai mult ca oricînd ca toate popoarele să-și unească forțele și să conlucreze cit mai strîns pentru oprirea agravării situației internaționale, pentru afirmarea hotărîtă a politicii de destîndere, colaborare și pace.

O atenție deosebită a fost acordată încetării cursei înarmărilor, cerință primordială a zilelor noastre. În același timp, s-a arătat că în condițiile interdependențelor tot mai strîns care caracterizează epoca noastră, se impune să se facă totul pentru soluționarea exclusiv pe calea tratatelor a problemelor litigioase dintre state. Legat de aceasta, este necesar să se pună capăt confruntării militare dintre Iran și Irak și să se treacă la soluționarea prin tratative a problemelor existente între aceste state. Este, de asemenea, necesar să se intensifice eforturile pentru soluționarea globală, pe cale politică, a conflictului din Orientul Mijlociu, precum și a celorlalte stări conflictuale existente în diferite regiuni ale lumii.

De ambele părți s-a remarcat deosebita însemnătate a reuniunii de la Madrid, în cadrul căreia trebuie să se facă totul pentru ca ea să răspundă pe deplin așteptărilor, să dea un puternic impuls colaborării și cooperării intereuropene și, în mod deosebit, să ducă la convocarea unei conferințe consacrate dezarmării în Europa, întăririi încrederii pe continentul nostru. S-a arătat, de asemenea, că în prezent în lume se impune să fie promovată o politică nouă, de deplină egalitate și respect al independenței popoarelor, de lichidare a marilor decalaje dintre țările sărace și cele bogate, de făurire a unei noi ordini economice internaționale, care să favorizeze progresul rapid al tuturor țărilor, și în primul rînd al celor rămase în urmă.

Dialogul româno-danez la nivel înalt a scos în evidență faptul că soluționarea justă și durabilă a problemelor mari și complexe care frămîntă în zilele noastre omenirea impune participarea activă la viața internațională, în condiții de egalitate, a tuturor statelor. În această privință, un rol deosebit revine țărilor mici și mijlocii, care constituie marea majoritate a lumii și sînt nemijlocit interesate într-o politică de egalitate și respect, de colaborare și pace.

Vizita în Danemarca a președintelui Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, se înscrie ca un moment de mare importanță, de deosebită semnificație în evoluția relațiilor româno-daneze. Ea pune pregnant în lumină voința ambelor țări și popoare de a ridica pe o treaptă superioară aceste relații, de a deschide o nouă etapă, mai activă și mai fructuoasă, în colaborarea bilaterală, în conlucrarea pe plan internațional, ceea ce corespunde intereselor României și Danemarcei, cauzei progresului și păcii pe planeta noastră.

Săptămîna decisivă a toamnei

Dintre toate bătăliile acestui sfîrșit de an, cea de pe frontul recoltei este cea mai dramatică. Iar dintre toți anii acestui cincinal parcă nici unul n-a fost mai puțin favorabil agriculturii, n-a pus atîtea probleme cultivatorilor ogoarelor ca acest an 1980. Să ne amintim numai condițiile climatice din primăvară care au întîrziat cu citeva săptămîni perioada de vegetație, apoi inundațiile care au afectat producțiile într-o seamă de județe, seceta din altele, ca să nu mai vorbim de vremea din aceste zile. Sigur, acum la începutul celei de-a doua decade a lunii noiembrie, anul agricol poate fi socotit, în linii mari, încheiat și, odată cu el, întregul cincinal. Un cincinal pe care, în agricultură, îl încheiem cu rezultate bune, chiar dacă nu am atins toate cotele pe care ni le-am propus. Căci în perioada 1976-1980 s-a realizat o creștere a producției agricole cu circa 5 mil. t medie anual, peste 1 milion tone legume și 356 mii tone fructe. Efectivele de animale sînt acum mai mari decît la începutul anului 1976 și a sporit producția animalieră. Se estimează că producția globală a agriculturii depășește în cincinalul 1976-1980 cu aproape o treime nivelul cincinalului precedent. Ceea ce nu-i la îndemînă oricui, căci nu sînt prea multe țările care se pot mîndri cu asemenea rezultate în agricultură. Aceste realizări sînt urmarea unei politici agrare înțelepte, sînt rodul unor eforturi susținute, pe orice vreme, de lucrătorii ogoarelor.

Asemenea eforturi se depun și în aceste zile cînd zăpada acoperă o bună parte din cîmp și face extrem de dificile muncile în agricultură, pentru că, deși ne apropiem de jumătatea lunii noiembrie, mai sînt multe lucrări agricole de executat. În primul rînd mai este de strîns recolta. Porumbul, de pe aproape 180 000 de hectare; soia și sfecla-de-zahăr, de pe aproximativ 37 000 de hectare fiecare; orezul de pe 7 600 hectare. În ultimele 5 zile s-a acționat energetic și, ca urmare, porumbul,

ca să ne referim numai la această cultură, a fost recoltat de pe aproape 114 000 hectare. Patrusprezece județe au terminat această lucrare, iar alte cinci sînt pe punctul de a o încheia. S-au făcut progrese vizibile în transportul porumbului din cîmp, unde era strîns în condiții necorespunzătoare. Dacă în urmă cu 5 zile existau în grămezi sub cerul liber aproape 800 000 de tone porumb, acum cantitatea a scăzut la circa 450 000 tone, în condițiile în care, în acest interval, s-a mai recoltat o suprafață însemnată. Totuși, cantitatea rămasă în cîmp este considerabilă și nici un efort nu-i prea mare pentru a asigura punerea la adăpost a porumbului în cel mai scurt timp. În zilele următoare, așa cum s-a arătat la recenta ședință a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., trebuie acționat cu întreaga energie pentru încheierea completă a recoltei și punerii la adăpost a tuturor roadelor cîmpului. S-a cheltuit prea multă muncă în timpul anului pentru această recoltă și, de aceea, nu trebuie irosit nimic. Cu aceeași răspundere trebuie privită asigurarea hranei pentru iernarea animalelor. Sînt cunoscute greutățile întîmpinate în anii trecuți în hrănirea animalelor. Or, în aceste zile cîmpul oferă încă multe posibilități. Trebuie strîns și insulzat tot ce se poate insulza: coceni, paie, toate resturile vegetale. Această acțiune este cu atît mai necesară cu cît la data de 10 noiembrie se realizaseră numai 72 la sută din cantitatea planificată de furaje insulzate și se depozitaseră doar 55 la sută din grosierele prevăzute.

Firește, odată cu stringerea ultimelor roade ale anului, gîndul se îndreaptă spre producția anului viitor. Or, în primul an al viitorului cincinal, agricultura urmează să facă, potrivit orientărilor stabilite de Congresul al XII-lea al partidului, un pas important pe calea modernizării și eficienței. Un pas care să aducă producția

agricolă mai aproape de condițiile create, de marle posibilități de care dispunem în acest sector. Trebuie să obținem, în 1981, circa 23 milioane tone cereale, 8,8 milioane tone sfeclă-de-zahăr, 5,3 milioane tone cartofi de toamnă, 5,2 milioane tone legume de cîmp, cantități mai mari de fructe, de struguri, de produse animaliere. Sînt desigur sarcini mari. Dar, ținînd seama de rezultatele obținute în numeroase unități agricole fruntașe, pe deplin realizabile. Apoi, să nu uităm, în anul care vine va cunoaște o puternică dezvoltare baza tehnico-materială a agriculturii. În 1981 această ramură economică va beneficia de cea mai mare investiție ce i s-a acordat vreodată — 31 miliarde lei; agricultura va fi dotată cu încă 14 300 tractoare, cu 6 000 combine autopropulsate de recoltat porumb, cu combine de recoltat sfeclă, cu alte mașini și utilaje. Vor fi amenajate pentru irigații 195 mii hectare, se vor executa lucrări de ameliorare a solului pe alte 190 000 hectare; agricultura va primi 1,7 milioane tone îngrășăminte chimice cu azot, fosfor și potasiu și 51 mii tone pesticide în substanță activă.

O primă opțiune pentru producția anului viitor a fost făcută. Însămînțările de toamnă s-au executat pe întreaga suprafață planificată. Au rămas arăturile, executarea ogoarelor de toamnă. S-a arat însă puțin. Doar 26 la sută din suprafața planificată. În ultimele zile, datorită eforturilor mecanizatorilor, acești eroi ai agriculturii românești, ritmul de lucru a fost intensificat. Dar mai sînt de arat aproape 3 milioane de hectare și viteza zilnică planificată încă n-a fost atinsă. Trebuie făcut tot, se arată în Comunicatul ședinței Comitetului Politic Executiv, pentru încheierea importantei lucrări pînă la sfîrșitul lunii noiembrie. Numai astfel vom asigura condițiile absolut necesare pentru ca recolta anului viitor să fie la nivelul înscris în planul de stat!

VASILE BARAC ■

Să vii la cîmp fără să-ți bată nimeni cu creionul în poartă

(Urmare din pagina 1)

printre care Dumitru Popa, Nicolae Poștaru, Dumitru Mitache ori Petre Duțu s-au dovedit cei mai buni, reușind să facă și cite 9 curse pe zi, nu doar 4, cite sînt obligatorii, își amintesc în aceste zile de vremea cînd ei înșiși erau îmbrăcați în uniforme și țin chiar și în condițiile grele în care lucrează acum să arate că indicele de folosire a parcului de autovehicule, de 88 la sută la autocamioane și 91-92 la sută la remorci, indice care situează întreprinderea lor printre cele mai bune din țară, nu e deloc o simplă întîmplare ci rezultatul unei munci durată și duse cu seriozitate. Din păcate ei nu sînt ajutați, uneori, chiar de către unitățile economice în sprijinul cărora au venit. La C.A.P. Rași, Iazu și Poiana, de exemplu, unde s-au prezentat cite 3 autocamioane cu remorci, acestea au făcut drumul zadarnic intrucît n-au fost ajutate să pătrundă pe cîmpurile unde erau depozitate grămezi de porumb, în ciuda faptului că respectivele C.A.P.-uri au aflat și ele, desigur, de dispoziția ca autovehiculele întreprinderii de transport să fie ajutate cu tractoare pentru a putea ieși de pe terenurile desfundate. La C.A.P. Buești, în schimb, cu ajutorul tractoarelor cele opt autocamioane au reușit să facă, în fiecare zi, cite două curse. Munca a zeci de șoferi și însemnate cantități de combustibil sînt risipite astfel nu pentru transportul propriu-zis al porumbului la bazele de recepție și predarea lui la fondul de stat ci pentru un fel de repetiție, ca să zicem așa, în vederea transportului care abia mai tîrziu urmează să se petreacă. Șoferii pierd zile de muncă prețioase iar C.A.P.-urile susțin, după ce au acceptat ajutorul întreprinderii de transport, că pot duce recolta de pe cîmp pînă la bazele de recepție cu tractoarele și cu remorcile proprii, ceea ce evident este o exagerare a posibilităților de care ele dispun. Atunci cînd, la începutul campaniei, s-a hotărît ca I.A.S.-urile să fie ajutate de către militari iar C.A.P.-urile de către întreprinderea județeană de transport, ba chiar și de către alte întreprinderi cu același profil din țară, au fost luate în considerare tocmai aceste posibilități limitate de transport pe care le au unele unități agricole de producție. În orice caz, acum, cînd vremea se poate înrăutăți și mai mult, cînd porumbul se poate deprecia din zi în zi, cînd la fondul de stat au fost predate abia jumătate din cantitățile prevăzute, colaborarea între toți factorii de care depinde soarta recoltei trebuie să fie deplină. Cu atît mai mult cu cît, așa cum ne spunea inginerul Constantin Bostan, directorul întreprinderii județene pentru valorificarea cerealelor, „avem aici, în Ialomița, aproape un sfert din pîinea țării pe mînă”.

„Fiind vorba despre pîinea țării, ne spune la Tîndărel primarul Constantin Natu, stringerea și depozitarea recoltei a devenit, în toamna aceasta, o problemă a întregului oraș. C.A.P.-ul nostru a avut 747 hectare de porumb. Astăzi chiar, în urmă cu citeva ore, am terminat recoltarea și transportarea întregii cantități prevăzute a fi predată la fondul de stat. Evenimentul s-a petrecut la ferma condusă de Aurica Burciu, Tractoristul care a dus ultimele două remorci se numește Ion Smeianu și a fost ajutat să iasă la șosea de pe terenul desfundat de ploile din ultimele zile de către colegul său, un alt destoinic tractorist, Ion Turcu. La încercarea acestor remorci au participat aparatul TESA de la Spitalul orașenesc și cel de la Cooperația de conșum. În această toamnă, ar trebui subliniat, Consiliul orașenesc al Frontului Democrației și Unității Socialiste a reușit să mobilizeze pe toți cei apti să ajute la stringerea și punerea la adăpost a recoltei. Astăzi, în ultima zi a campaniei porumbului, am avut la lucru 300 de oameni, un număr de aproape patru ori mai mare decît al membrilor cooperatori. Fiecărei întreprinderi și instituții din oraș i-au fost repartizate anumite suprafețe. Porumbul a fost transportat la bazele de recepție în bună măsură cu mașinile acestor întreprinderi. Toți am muncit și de aceea toți ne bucurăm. În urmă cu vreo două ore am raportat la județ încheierea campaniei”. Cea care, la Slobozia, a notat, se numește Vasilica Bică și este secretara directorului general Florea Pîrlogea, de la Direcția agricolă județeană, aflat împreună cu toți subordonații săi pe teren, în lungul și latul județului, pentru a ajuta direct la stringerea și depozitarea porumbului. De mine, spusesse secretara, trebuie să plec și eu să ajut la stringerea și transportul recoltei”. Cu adevărat, a doua zi la telefon nu mai răspundea nimeni...

N. GRIGORE MĂRĂȘANU ■

Recolta, între ce este și ce va fi

Pioară mărunț, intruna, aici, în Teleorman, și mai sînt de recoltat (la 5 noiembrie) cam 14 000 hectare cu porumb. Raportul oamenilor, față de starea vremii, este însă diferit: cei care s-au grăbit să recolteze, să transporte porumbul, să-l asigure în hambare și pătule, să mai înșămînțeze și griul, spun că ploaia e bună, că înfrățește griul. Se gîndesc la ce va fi. Cealaltă, care dintr-un motiv sau altul n-au strîns încă tot porumbul, legumele și sfecla-de-zahăr, trudesec prin noroi, sub ploaie și vînt, caută cu stăruință vreo rază de soare pe cer, să le mîngie speranța: se gîndesc la ce este.

La C.A.P. Furculești, unde de 20 de ani președinte este Nicolae Călin, din 700 hectare cultivate cu porumb, au mai rămas 50 hectare. În două zile, ne asigură președintele, se termină culesul. E aproape seară și cooperatorii din Furculești culeg în ploaie, nu se vîd, ci mai mult se aud. Sînt mai multe femei și muncesc de la ora 7 dimineața. Culeg cam trei hectare pe zi, nu mai mult, pentru că timpul rău nu le permite. Pe cîmp, tot în ploaie, așteaptă să fie transportate 30 tone de porumb. De aceea transportă și noaptea, la lumina farurilor. Sub povara porumbului, mașinile se afundă în pămîntul desfundat, motoarele latră, sînt accelerate la maximum, șoferii string din dinți. Cele care nu se ajută singure, nu mai reușesc să se smulgă din clisa drumului, sînt remorcate de tractoare. Alteori se întîmplă și invers: mașinile, cele mai puternice, scot din impas tractoarele. Pînă acum au transportat la bază cam 3 000 de tone de porumb și stuleți și vor trebui să transporte în total vreo 50 de vagoane. După ce vor asigura fondul de stat, își vor primi drepturile și oamenii. Anul trecut, aflăm de la Lenuța Mohora, cooperatoarele au primit în medie 3 000 kilograme porumb, 600 kilograme griu, 6 000 lei bani și alte produse. Sînt însă cooperatori care au primit și mai mult. Din aceste motive, să-și vadă porumbul în hambare, au venit la lucru, la cules adică, foarte multe femei, dintre cele mai harnice: Maria Tocan, Maria Stan, Stela Colibă, Pachița Cătruna, Maria Mohora, Didina Bulea, Elena Mocanu, Marioara Buscan, Dida Tane, Stela Sfectu, Ioana Chivu și multe altele, pe care doar din lipsa spațiului nu le mai pomenim numele.

De la Furculești, unde în două, cel mult trei zile culesul porumbului se va termina, ne îndreptăm spre C.A.P. Mosteni-Voievoda, președinte fiind Constantin Cătrună: suprafața cultivată cu porumb aici este de 634 hectare, s-a recoltat porumbul de pe 516 hectare și au mai rămas 119 hectare. Mobilizarea de forțe umane și mecanice este masivă: 350 de cooperatori, 150 de elevi de la Liceul agroindustrial din Piatra, 22 de mașini și tractoare cu cite două remorci. Se recoltează pînă la 20 hectare pe zi și se transportă 250 tone pe zi. În ritmul acesta, culesul se termină și la Voievoda în cel mult 6 zile. Greul aici, ca și la Furculești, vine de la lipsa de carburanți:

— Si ce-o să faceți dacă nu mai aveți benzină? îl întreb pe președintele C. Cătrună.

— Depozităm porumbul în cîmp, pe platforme de coceni, îl învelim și de îndată ce vom face rost de combustibil, îl vom transporta la bază și în pătule.

Este, deși nu cea mai bună, o soluție de moment. La ședința „operativă” din seara aceleiași zile, la care am participat și noi, aveam să aflăm și alte greutăți cu care cooperatorii din Voievoda se confruntă: pe unele porțiuni de drumuri, în Valea Geroasă, de pildă, se urcă și se coboară cu cite două tractoare la o remorcă, se consumă deci mult combustibil. fapt care a impus amenajarea unor pătule cu plăci la capătul tarlarelor, depozitarea porumbului în ele și transportarea lui în C.A.P. cînd drumurile vor permite aceasta. Dar la Voievoda nu trebuie recoltat numai porumbul, ci și sfecla-de-zahăr, 25 hectare, varza de pe 4 hectare și trebuie musai să se facă rost de benzină, de motorină și de ulei. Ca să nu mai amintim de cele 1 100 hectare de arături pentru semănăturile din primăvară, lucrări care de asemenea, solicită aceiași combustibili. Din 30 de tractoare, cite trebuie să deservescă unitatea, doar 9 sînt în brazdă, acum la data raidului nostru, 8 stau fără motoare de șase luni de zile, două nu funcționează din cauza lipsei de ulei, alte două au alte defecțiuni, iar restul au fost dirijate probabil spre alte unități.

— Ce S.M.A. vă deservește? mai întreb.

— S.M.A. Furculești, director-inginer Florian Fusea.

Nu credem nici noi că tovarășii din conducerea S.M.A.-ului Furculești stau liniștiți acum, dar decalajul prea mare dintre forțele umane care recoltează și forțele mecanice care ar trebui să transporte porumbul din cîmp, să efectueze celelalte lucrări, trebuie micșorat cît mai repede. Oamenii recoltează și noaptea, am văzut echipele conduse de Didina Enache, Iulian Tucmeanu și Gheorghe Mortu, vreo 40 de femei și bărbați încărcau porumb în remorci la lumina farurilor, dar mijloacele de transport sînt puține și vor fi și mai puține, deși recolta se anunță a atinge cam 6 100 kilograme porumb boabe la hectar. Iar peste aceste necazuri, afiate de noi, președintele Constantin Cătrună își mai varsă unul: „am recoltat, zice, două remorci cu gogonele, o frumusețe nu alta, le-am ținut aici, în curte, două zile, dar cei de la Centrul de legume și fructe din Alexandria n-au venit să le ridice deși au fost anunțați. Au venit după aceea, i-am rugat să le ridice, dar ei au vrut varză și au plecat la Piatra. Tot din cauza lor ni s-au stricat alte 20 tone de tomate. n-au venit să le ridice la vreme și uite așa. una peste alta, ne-au pripocit cu o pagubă de 120 000 lei”. Aproape că nu mai e nevoie de comentariu! Amărăciunea președintelui ne inundă și pe noi și ne gîndim că întrebăți, cei responsabili firește, despre această iresponsabilitate, vor găsi o mie și una de motive, aproape toate, după părerea lor, obiective. Dar așa nu se poate face legumicultură. Recolta, fie ea și de tomate, încorporează în ea nu numai propria ei valoare, ci și valoarea muncilor, a tuturor cheltuielilor efectua-

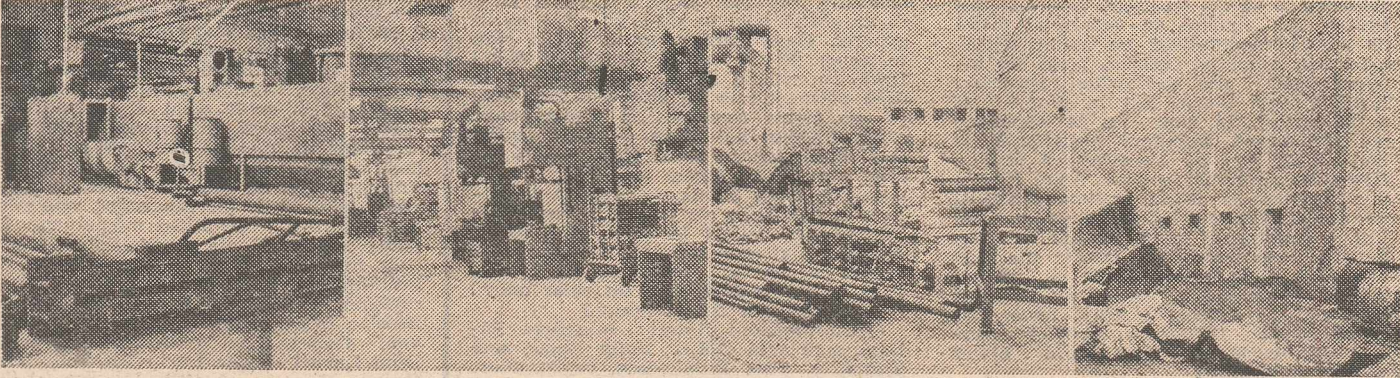
te pentru producerea ei. A o lăsa să se strice pe cîmp, înseamnă o pagubă mai mare decît aceea de a nu o produce. Înseamnă că marea majoritate a cumpărătorilor își formează o părere eronată despre omul din agricultură, omul harnic firește. Și nu e bine, o știu și cei chemați să valorifice integral și eficient producțiile de legume.

Așadar, la data raidului nostru, în județul Teleorman mai existau importante cantități de porumb, neculese sau netransportate la bază, la F.N.C. sau în pătulele cooperativelor, ale I.A.S.-urilor, mai existau importante cantități de sfeclă-de-zahăr și chiar de legume: rădăcinoase mai ales, varză, ardei. Insoțiți fiind în raidul de față și de tovarășul Mircea Popescu, directorul economic al Direcției generale a agriculturii și industriei alimentare a județului Teleorman, ne-au interesat măsurile de urgență a recoltei tuturor roadelor toamnei; directorul economic abia s-a întors din raza Consiliului intercooperatist Siliștea, unde a condus acțiunile și unde, o veste bună, recoltatul porumbului s-a terminat, legumele — la fel, unde acum se lucrează intens la arăturile de toamnă:

— La nivelul județului, ne spune directorul economic, au fost luate o serie de măsuri eficiente, credem noi, care vor asigura urgentarea recoltei porumbului, a legumelor și sfeclă-de-zahăr, terminarea recoltei la porumb pînă cel tîrziu duminică: am mobilizat întreaga masă de cooperatori, a tuturor oamenilor muncii din cooperative și întreprinderi agricole de stat, am adus în ajutor oameni ai muncii din întreprinderile și instituțiile județului, elevi din clasele mari, am mobilizat mijloacele de transport de la unele întreprinderi județene, din alte sectoare, astfel încît sîntem în măsură să atingem o viteză de 5 000 hectare pe zi. Mai avem de recoltat, după cum puteți constata, doar 13 000 hectare, în unitățile din sudul județului, unde ne-am și concentrat acum toate forțele. Un ritm mai lent (urmarea unei concentrări mai mari de forțe la porumb) am atins în aceste zile la recoltatul sfeclă-de-zahăr; am început însă să recoltăm și aici mecanic, dar și manual, așa încît să atingem suprafața de 220-250 hectare pe zi. Noi mai avem de recoltat și orez și pentru aceasta am echipat combinele cu șenile, așa încît să terminăm și recoltatul orezului, la timp.

Bătea vînt puternic în Cîmpia Burnazului, ploaia mărunț și era noapte tîrziu. Oamenii, cei mai mulți, nu pleaseră din lanurile de porumb, unii culegeau, alții încărcau în remorci la lumina farurilor. Toate aceste imagini izolate oarecum, întregeau imaginea generală a eforturilor care se depun acum, contraronometru am spune, în unitățile care mai au de strîns roadele toamnei, ne întărea convingerea că oamenii vor reuși să iasă victorioși și din această înclăstare cu zăpada, cu ploile, cu timpul nefavorabil, își vor aduna ultimele cantități de produse: bunuri de preț ale obștii și ale lor.

Oamenii așteaptă să aducă totuși ceasul ce trebuia să aducă anul

Concret, restanțele la utilaje înseamnă locuri goale în hala de molarie electrică (1) și agregate care nu produc (2); pe de altă parte, se pare că ritmul furnizorului este molipsitor: sub ansamblele cuptorului de topit prin inducție zac din septembrie în curtea beneficiarului (3), după cum nici constructorul nu se prea omoară cu firea în ceea ce privește gospodăria de combustibil (4)

Datele problemei în câteva cuvinte

Întreprinderea de aparataj și motoare electrice (I.A.M.E.) din Sf. Gheorghe trebuia să producă, la ora actuală, 750 000 de motoare electrice pe an cu două capacități: una de 250 000 și alta de 500 000 bucăți. Termenele de intrare în producție erau iunie și, respectiv, decembrie 1979. Am spus **trebuia**, deoarece, deocamdată, prima capacitate produce numai 180 000 motoare pe an, iar a doua nu produce nimic. Anul care a trecut de la termenele inițiale de intrare în producție a liniilor menționate a fost destul de bogat pentru I.A.M.E. (delegații peste delegații, telexe, convorbiri telefonice, rugăminți mai întii demne, apoi din ce în ce mai fierbinți ș.a.m.d.) și s-a soldat cu noi termene de punere în funcțiune integrală a acestor capacități: iunie 1980 pentru aceea restantă cu 70 000 de motoare și octombrie pentru cealaltă. Dar, cu excepția termenelor, nu s-a schimbat nimic până astăzi. Cum s-a ajuns aici, e drept, nu mai are prea multă importanță. Dar nici de neabătut în seamă nu ar fi. Așadar, vă propunem:

O scurtă istorie a investiției

Lucrările la temelia întreprinderii au început în anul 1976, în imediata vecinătate a întreprinderii de aparataj electric auto, cu care, un an mai târziu, s-a și unificat. Constructorul — Grupul de șantier Covasna al T.C.I.N.D. Brașov — s-a descurcat bine. Nu s-a întrecut pe sine, dar nici n-a făcut greutăți, demonstrând, pe plan local, că nu chiar întotdeauna o investiție bate pasul pe loc din cauza meșterilor zidari. Și astfel, ajungem la miezul lucrurilor: întârzierea investiției de care ne ocupăm se datorează încetinirii cu care utilajele au început să sosească pe aceste meleaguri și să mobilizeze spațiile pregătite la vremea potrivită de către constructor. Conform termenului inițial de livrare, utilajele erau așteptate în ultimul trimestru al anului 1978. Și livrarea a început exact în trimestrul 2 al anului următor. În ceea ce privește montajul, beneficiarul și-a asumat acest lucru, pentru că, după spusurile inginerului

Iuliu Máthé, șeful biroului plan-dezvoltare din I.A.M.E., „...era păcat, de zece ani, de cînd e industrie în Sf. Gheorghe, oamenii s-au specializat în montaje. Întotdeauna ne mobilizăm și încercăm să realizăm montaje corecte și într-un timp cât mai scurt. Vorbind despre liniile de motoare, trebuie să avem însă ce monta“. Deci...

O mobilizare, chiar exemplară, nu poate suplini utilajele

Ajunși aici, se cade să arătăm că furnizorul general al I.A.M.E. este întreprinderea timișoreană „Electrotimis“, iar subfurnizorii principali sînt „Strungul Arad, I. M. Cugir, I.M.U.M. București, I.M.A.M.U.S. Iași, „Balanța“ și „Independența“ din Sibiu. Ca să pricepem cit mai bine legătura dintre furnizorii și beneficiarii de toate gradele să vedem din ce se compune, în mare, un utilaj așteptat de I.A.M.E. și cine fabrică respectivele subansamble. Iată **agregatul de prelucrat scuturi**: mese de indexat — I.M.U.A.B., capete de prelucrat — „Infrățirea“ Oradea, panouri hidraulice — „Balanța“ Sibiu, panouri electrice — „Automatica“ București, post de găurire — I.M.A.M.U.S. Iași. Toate aceste părți componente sînt asamblate la „Electrotimis“ Timișoara. Reiese limpede cit de trăinică trebuie să fie colaborarea între furnizori, colaborare care se traduce prin proiecte executate la vreme, documentații bine puse la punct, responsabilitate în execuție, seriozitate în contractări etc.

Că în cazul nostru lucrurile nu s-au petrecut întocmai reiese și din afirmația economistului Istvan Stokics de la Consiliul de control muncitoresc al județului Covasna: „**Reprezentanții întreprinderii „Electrotimis“ argumentau că întârzierile utilajelor se datorează în bună măsură nerespectării contractelor de către subfurnizori**“.

În aceste condiții, specialiștii I.A.M.E. au început să ia lucrurile și pe cont propriu, căutînd să contacteze direct subfurnizorii. Au urmat o grămadă de drumuri prin țară, telefoane interurbane,

telexe, activitate febrilă la care n-au rămas cituși de puțin indiferente nici ministerele și nici centralele de resort.

Inginerul Iuliu Máthé: „**Am primit sprîjin la toate nivelele, acesta este adevărul, iar unele utilaje ne-au sosit mulțumită intervențiilor**“.

În ceea ce privește delegațiile care s-au perindat prin întreprindere, precum și cele care au ajuns la furnizori, ele au contribuit mult la o anumită apropiere, la o mai bună cunoaștere, la formarea convingerii că, de fapt, lumea era de bună credință. Utilajele se încăpățîneau însă să nu sosească la timp.

★
— **Tovarășe inginer Máthé, nu credeți că unii furnizori s-au apucat prea tîrziu de treabă? Vă întreb, deoarece mărturiseați că ați făcut parte din multe delegații.**

— Nu știu precis cum stau lucrurile în acest sens, dar pot spune că, de pildă, întreprinderea „Electrotimis“ a așteptat destul de mult, așteaptă și azi cam la fel de mult, să primească echipamentele de comandă hidraulice. Aș vrea să arăt însă că utilajele solicitate constituie o premieră pentru industria românească. Sînt utilaje unice, asimilate special pentru I.A.M.E. De aici, desigur, și greutatea inerentă, precum și necazuri în privința calitatii.

— **Care au fost primele utilaje primite?**

— Agregatele de eboșat scuturi de la „Electrotimis“.

— **Și cum au răspuns?**

— În general bine, însă elementele de comandă electrică și hidraulică nu se arătau prea fiabile. Am chemat furnizorii și am încercat împreună să îmbunătățim utilajul, care azi se comportă mult mai bine.

Care sînt în acest moment prioritățile I.A.M.E. Sf. Gheorghe

Ca să simplificăm lucrurile și să fim eficienți ne-am gîndit să publicăm o listă cuprinzînd utilajele așteptate cu mare nerăbdare de peste un an. Sperăm astfel ca numărul delegațiilor, telexelor, telefoanelor să se micșoreze simțitor, iar

utilajele cu pricina să ia drumul spre Sf. Gheorghe măcar în a douăsprezecea lună a anului. Mai ales că ni s-a făcut o confesiune (asupra căreia vom reveni) și anume că oamenii muncii de la I.A.M.E. în morțiș să-și facă planul pe 1980. Lista arată astfel:

— 18 mașini rectificat arbori și rotoți de la I.M.U.A.B. (dacă s-ar trimite urgent 6 bucăți s-ar putea pune în funcțiune integral o linie de 250 000 motoare electrice);

— 4 mașini frezat canale până FCD-20 de la I. M. Cugir;

— 1 agregat de finisat scuturi cod 5 373 de la „Electrotimis“;

— 1 agregat de finisat carcase cod 5 366 de la „Electrotimis“;

— 1 agregat de eboșat carcase cod 5 364 de la „Electrotimis“;

— 1 agregat de finisat praguri și tălpi de la „Electrotimis“.

Este vorba, firește, de priorități, utilaje care, ajunse încă din acest an la beneficiar, ar putea produce în prima lună a noului cincinal.

Ce este o tehnologie ocolitoare și cît de bine poate face ea

Arătăm că oamenii muncii de la I.A.M.E. au ambiția să-și îndeplinească obligațiile privind principalii indicatori de plan pe 1980 în ciuda marilor restanțe de utilaje. Și astfel, ca urmare a situației deloc vesele de la „motoare“, specialiștii fabricii și-au bătut capul și au găsit, pentru moment, soluția tehnologiei ocolitoare. În ce constă ne spune inginerul Iuliu Máthé: „**Cu niște dispozitive speciale, de concepție și execuție proprie, realizate fără cheltuieli însemnate, executăm prelucrările mecanice la motoarele electrice, acolo unde nu avem asigurate utilajele. Vom îndeplini astfel planul pe 1980 la indicatorul producție marfă și la „mega-wați“, care la noi reprezintă indicatorul fizic. Dispozitivele ne scot din incurcătură, dar nu pot constitui o soluție definitivă, nici vorbă de așa ceva, deoarece costurile de producție sînt mai mari, productivitatea fiind redusă. De exemplu, pe o mașină agregat, în opt ore, un muncitor prelucurează 200 de axe, în timp ce prin tehnologia menționată nu face decît 50 de axe**“.

Acesta nu este singurul exemplu al eforturilor de gîndire pe care îl fac specialiștii și muncitorii întreprinderii din Sf. Gheorghe, efort care, din păcate, nu înseamnă progres tehnic, ci o soluție de compromis pentru irtași-ne jocul de cuvinte a nu compromite planul. Și fiindcă vorbim de progres, să arătăm totuși că proiectanții au început o acțiune de re-proiectare în scopul reducerii greutății specifice a utilajelor, acțiune ce se va finaliza cu importante economii de metal. Aparent, cele relatate n-au o prea mare legătură cu obiectul articolului, dar la o analiză mai atentă observăm, așa cum menționăm și în privința calității utilajelor, că toate aceste fapte de muncă fac parte din modul în care înțeleg inginerii și muncitorii de la I.A.M.E. să se achite de datoriile ce le revin în cadrul colaborărilor amintite. Pentru că o mașină unicat executată în premieră în țară nu se termină odată cu fabricarea ei la I.M.U.A.B. sau la „Electrotimis“. Procesul de îmbunătățire a parametrilor ei continuă și la beneficiar, deoarece calitatea produselor sale depinde în mare parte de calitatea utilajelor. O dovadă este și această sîrădanie de gîndire și de muncă a muncitorilor și specialiștilor de la I.A.M.E. care așteaptă să le aducă (totuși) ceasul ceea ce nu le-a sosit tot anul.

RAZVAN BARBULESCU ■

Criteriul energetic, criteriul bunului gospodar

(Urmare din pag. 1)

de reducere a consumurilor termoeconomice, propuse de catedră, însușite de beneficiarii și de Inspecția energetică de stat sînt în marea lor majoritate simple, cunoscute și la îndemîna oricărui bun gospodar. Efectele aplicării lor se măsoară în cadrul Fabricii de lapte Militari, ca și în cazul altor întreprinderi, în milioane de lei, în mii de tone combustibil convențional economisite într-un singur an. Iată cîteva din ele: recuperarea condensului de la utilajele care evacuează în prezent direct la canal condens recuperabil, izolarea termică a rețelilor interioare și exterioare de transport al aburului și condensului, repararea și înlocuirea armăturilor defecte, repararea și revizia generală a cazanelor, încălzirea utilajelor la capacitatea maximă, instruirea personalului de deservire a utilajelor pentru o funcționare corectă și economică a acestora. Numai prin măsuri care țin de o bună disciplină tehnologică, într-un an se economisesc doar la această întreprindere 1 190 tone cc, adică 2 100 000 lei. Sumele investite pentru această acțiune se amortizează în mai puțin de 6 luni.

Situația întîlnită la Fabrica de lapte Militari nu este una de excepție, ea se regăsește la mai toate întreprinderile analizate.

Împreună cu conf. dr. ing. Vasile Caluianu, prodecanul Facultății de instalații, să încercăm să o explicăm.

— Astăzi, economisirea energiei a devenit o problemă a tuturor. Tehnologiile, mecanicii, instalatorii și energicienii trebuie să participe în mod egal la rezolva-

rea ei. Din păcate, adesea ea rămîne undeva între discipline, este pasată de la unul la altul și rămîne nerezolvată. Deși de la apariția Legii 140 din 1973 întocmirea bilanțurilor energetice este obligatorie, ele nu sînt făcute. Cauza nu este în nici un caz dezinteresul. Nu prea are cine să le facă. Întreprinderile nu au nici aparatele de măsură, nici specialiștii necesari pentru o astfel de acțiune. De multe ori, chiar întreprinderi mari nu au în schemă decît un energetician. Mulți din specialiștii care prin pregătire ar fi putut să facă bilanțuri energetice se ocupă de alte probleme. Acțiunea pe care o întreprindem are căutare, dar nu putem satisface toate cererile.

— **Înțeleg că din lipsa unor colective capabile să execute o analiză energetică exactă și completă, utilajele continuă să consume mai mult decît trebuie, energia este risipită, recuperarea din sursele secundare întîrzie să se facă.**

— Multe din măsurile pe care le recomandăm sînt cunoscute, însă unele din ele nu ies la iveală decît după măsurători exacte, după analize destul de laborioase.

— **Măsurile pe care le recomandăm în întreprinderilor pe care le-ați analizat din punct de vedere energetic se aplică?**

— De cele mai multe ori nu. Unele se aplică cu întîrziere, ceea ce reduce eficiența acțiunii.

— **Cauzele?**

— Uneori par de neînțeles, mai ales dacă ne gîndim la rezultatele care nu întîrzie să apară în cazul aplicării lor. Izolațiile de conducte nu pot fi făcute pentru că nimeni nu vrea să le facă. Este o lucrare mică, cu un beneficiu redus care

cere muncă și conștiințozitate. Multe întreprinderi nu repară cazanele sau nu înlocuiesc vanele defecte spunînd că suferă producția. Mulți apelează la improvisații. De multe ori lipsește o instruire elementară a personalului de deservire. Mă refer la fochiști, la operatori tehnologi. În general se aplică măsurile care nu necesită revizuirii de utilaje sau lucrări de reparații, măsuri care pot fi aplicate imediat și fără prea mare bătaie de cap. Celelalte se pierd pe drum.

— **Studentii de azi, specialiștii de mine vor suplini actuala lipsă de cadre specializate în probleme de energetică?**

— Lucrînd efectiv, învățînd cum funcționează fiecare utilaj în parte și cum trebuie să funcționeze o schemă termică cit mai aproape de schema ideală. Studentii nu se rezumă numai la măsurători. Ei sînt cei care trag concluziile, propun măsurile de remediere. În întreprinderile în care am executat analiza termoeconomică am făcut și instruirea personalului care, lucrînd alături de noi, a învățat să facă un bilanț energetic. Unii și-au adus aminte lucruri învățate la facultate în urmă cu ani. Studentii care lucrează în acest domeniu sînt obligați să aprofundeze problemele. Lucrarea de diplomă pe care o susțin în fața Comisiei de Stat este rezultatul muncii lor în întreprinderi. Începînd din anul IV, trimestrul II, lucrează efectiv trei zile pe săptămînă. În ultima parte a anului V, lucrează în întreprindere 36 de ore pe săptămînă. De la un timp, cu ajutorul Centrului universitar și al rectoratului, am fost dotați cu un TV pe care l-am echipat cu aparatura necesară unui laborator mobil pentru măsurători energetice. Vom putea să ne deplasăm și la unele unități din provincie care ne solicită de mult timp.

— **Cum credeți, tovarășe prodecan, că putem depăși acest impas în care ne găsim? Puteți să-i spunem astfel? Mă gîndesc la numărul insuficient de cadre care pot executa un bilanț termoeconomic, la măsurile propuse care nu se aplică, la faptul, că deși există o lege care reglementează importante aspecte legate de economisirea energiei, aplicarea ei întîrzie să dea rezultatele așteptate.**

— Numărul specialiștilor care pot să execute și să interpreteze un bilanț energetic este insuficient. O reciclare pe această temă cred că trebuie organizată cit mai grabnic. Cel care prin pregătirea lor tehnică pot să contribuie la economisirea de energie trebuie să se ocupe în primul rînd de această problemă și nu să se piardă în alte probleme. Trebuie ca fiecare să înțeleagă exact că acum, mai mult ca oricînd, nu poate să ne fie indiferent cu ce eforturi energetice se realizează planul de producție. Criteriul energetic a devenit, dintr-o stringentă necesitate, cel mai important.

Din cele relatate pînă aici, rezultă că nu ne putem baza într-o problemă atît de importantă numai pe activitatea unor institute de învățămînt, fie el și superior, cum se pare că se întîmplă acum. Se mai cere ceva. Din cele discutate cu prodecanul Facultății de instalații am înțeles că, deși în producție există de cele mai multe ori un interes major pentru problemele energetice, aplicarea lor în practică trenează. Într-unul din numerele noastre viitoare vom merge pe urmele materialelor puse la dispoziția întreprinderilor încercînd să descifrăm cauzele, obiective sau subiective, care fac ca economisirea de energie și de combustibili să nu fie rezolvată pe măsura importanței pe care o are.

Cine să facă toate treburile orașului, dacă nu chiar noi?

— Ce ne puteți spune, tovarășe Mihail Ioa, în calitate de dăruitoare de președinte al Consiliului municipal al Frontului Democrat și Unității Socialiste, despre activitatea celor aproape 16 000 membri care formează amintita organizație politică de masă din municipiul Gheorghe Gheorghiu-Dej?

— Sîntem un oraș de aproape 50 000 locuitori, un oraș foarte tânăr, care are, cu alte cuvinte, încă multe de făcut. Atît pe plan edilitar-gospodăresc, cît și pe planul conduitei morale, al corectitudinii relațiilor dintre cetățeni și încă pe multe alte planuri. Prin organizarea pe baze temeinice a Frontului Democrat și Unității Socialiste am izbutit să cuprîndem un număr mult mai însemnat de cetățeni la treburile obștii, asigurînd participarea lor conștientă la efortul general de creștere a orașului în care trăim, fie că a fost vorba despre acțiunile de înfrumusețare, de cele legate de campania de recoltare din toamnă sau, pur și simplu, de îndeplinirea planului de producție în diferite întreprinderi. Am primit o mulțime de opțiuni pentru înscriere, oamenii dorind vizibil să nu mai rămînă, ca pînă nu demult, în afara vieții politice a țării, ci dimpotrivă, să ia parte, în mod organizat, la eforturile pe care comuniștii sau uteciștii le fac de mai multă vreme, pentru ei și pentru toți ceilalți cetățeni, pentru orașul în care trăiesc. Avem, în momentul de față, 159 organizații ale democrației și unității socialiste, cu aproape 16 000 membri, așa cum am spus, dar numărul înscrierilor, desigur, nu este limitat. Îi așteptăm și pe ceilalți să adere, fără însă a face din asta o obligație, ci dimpotrivă, o cinste.

— Vorbiți-ne, concret, despre cîteva acțiuni desfășurate sub egida Frontului Democrat și Unității Socialiste, în ultima vreme, în municipiu.

— Aș aminti, în primul rînd, ampla acțiune legată de recoltarea produselor agricole, în campania de toamnă. Am

hotărît, în cadrul Consiliului municipal al F.D.U.S., să acționăm din vreme, împărțind o parte din suprafețele de teren care urmau să fie recoltate, cele mai deficitare din punctul de vedere al forței de muncă cooperatiste, pe unități socialiste, mai exact pe O.D.U.S.-urile din întreprinderile sau instituțiile respective. Roadele s-au văzut, atît la propriu cît și la figurat. În ziua de 25 octombrie noi încheiasem recoltatul porumbului și depozitarea lui, iar vremea rea care a urmat nu ne-a mai afectat. Apoi, fiindcă m-ați întrebat și de alte acțiuni, aș aminti de cea desfășurată în primăvară, cînd într-o singură zi s-au plantat în oraș aproape 7 000 pomi, iar în alte zile s-au amenajat albia riului Cașin și parcul central al orașului, s-au pus flori și tufe verzi, s-a făcut o plajă nouă. Organizațiile de cartier au preluat acțiunea de curățenie împrejurul noilor blocuri de locuințe.

— Sînteți mulțumit?

— Da, dar se poate și mai mult.

— Tovarășe doctor Gheorghe Popovici, sînteți un om de 54 de ani, medic primar, șeful secției O.R.L. a Spitalului municipal, ați venit de 18 ani la Onești și, de un an de zile, iată-vă președinte al Comitetului organizațiilor democrației și unității socialiste „Sănătatea”, cuprinzînd cadrele medicale și sanitare din tot orașul, adică un colectiv de aproape 700 membri. Cum ați primit cînslea de a fi investit cu această funcție?

— Participarea activă la viața țării este acum un fapt, transformat într-o componentă a activității noastre, fiindcă nimeni nu se poate limita numai la viața sa profesională sau la cea de familie. Fiecare cetățean al țării trebuie să participe, fie el academician, profesor, doctor sau muncitor, la viața publică, la viața civică, fără să considere acest lucru un „lux”, un supliment, ci o acți-

vită normală, obișnuită tuturor. În ceea ce mă privește, desigur că am simțit că mi se face o onoare cînd am fost ales, dar și că lucrul acesta mă obligă înfînit mai mult decît pe ceilalți.

— Practic, ce ați făcut?

— Aș putea să vă dau o mulțime de exemple din domeniul activităților obștești, al celor culturale sau al celor profesionale. Dar mai important mi se pare să vă arăt modul în care am acționat, în general. După părerea mea, atunci cînd te apuci de o treabă — atunci fă-o! Dacă nu ești în stare, mai bine dă-te de-o parte și lasă pe altul s-o facă. Așa că am strîns oamenii și le-am spus: „Măi, fraților, noi avem de făcut cutare sau cutare lucru! Dacă trebuie să-l facem, atunci să-l facem bine!” Nu le-am vorbit în fraze pompoase, nici în formule generale, ci ca de la om la om, și au înțeles. Am asistat la multe ședințe cu cetățenii, în care oamenii se ridicau și cereau să se facă tot felul de lucruri. Apoi, cine să le facă, dacă nu chiar noi?!

— Ne spuneți cîteva nume?

— Cu plăcere! Notați: Minodora Băliță, soră șefă O.R.L., Sofia Hotar, soră psihiatrie, Tina Dumitrescu, registratoare medicală, Rodica Săndulache, contabilă, Dorin Speranția, Emilian Tacu și Tamara Bunea, medici, Ion Hărăpescu, asistent dispensar, Uzonca Mavrodin, asistentă pediatrie, Elena Stîngă, soră la leagănul de copii și încă o mulțime, toți oameni care au înțeles rolul și menirea noastră exact așa cum trebuie, adică: participarea conștientă la acțiunile obștești, de pe urma cărora tot noi sîntem beneficiarii.

Iată, așadar, numai cîteva aspecte din activitatea organizațiilor democrației și unității socialiste din municipiul Gheorghe Gheorghiu-Dej. Un oraș tânăr, care vrea și, iată, reușește să-și folosească toate forțele pentru ridicarea urbei atît sub aspect economic, cît și edilitar-gospodăresc, pentru înfrumusețarea sa, pentru sporirea gradului de confort și civilizație. Cum bine spunea unul dintre interlocutorii noștri, „apoi, cine să facă toate treburile, dacă nu chiar noi?!” Un lucru pe care locuitorii orașului dintre Trotuș și Cașin îl înțeleg din ce în ce mai bine.

DUMITRU GRAUR

Omagiu sculptorului

(Urmare din pagina 1)

îngrijită cu mîini de gospodari și cu sufletul iubitor de frumos al autorităților fălțicene, Muzeul de sculptură și grafică „Ion Irimescu”. Este vorba de un inimitabil sanctuar al frumuseților plastice, una din acele expoziții personale cum rar mi-a fost dat să văd, sînt acolo sute și sute de exponate, realizate într-o manieră în care sinteza dintre clasic și modern n-a fost, poate, nicicînd, atît de elocventă. Treceam prin acest palat al sculpturii și graficii și sîntem întîmpinați de statuile ori chipurile marilor făuritori ai acestei țări, de la voievozii din veacuri la cei contemporani, de chipurile aspre, de o invincibilă dirzenie ale plugarilor, minerilor și telarilor; de atîtea monumente ori fresce ale iubirii, ale maternității, ale marilor mitologii ale lumii, ale muzicii. Ne întîlnim cu chipurile statuare sau de o rafinată linie ale lui Mihail Sadoveanu, Nicolae Iorga, Tudor Arghezi, Vasile Părvan, George Enescu, Dimitrie Paciurea, Dinu Lipatti, Eugen Lovinescu, Ion Jalea, George Oprescu și alții. Un cap al lui Brîncuși este impresionant, genialului sculptor, care seamănă într-atît cu cel pe care-l știm, Irimescu îi adaugă o aură, un suflu zeiesc. Este absolut extraordinar acest Brîncuși, cred că de s-ar institui, vreedată, un concurs pentru făurirea, imaginarea desigur, a lui Jupiter, acest Brîncuși al lui Irimescu n-ar avea rival.

Am avut norocul să zăbovesc în mari muzee ale lumii, să văd expoziții ale unor mari creatori ai veacului nostru. Nu sînt critic de artă și unele încercări de acest fel dintr-o perioadă de juvenil elan enciclopedian le privesc mai degrabă cu ironie. Prea ne pricepem la toate. Exprîm deci nu o opinie „autorizată”, ci o convingere a mea, rugînd pe cititori să n-o ia decît ca atare: am credința că în muzeul din Fălțiceni românesci, ascunși între dealurile moldave, se află unul din marile tezaure ale artei contemporane. Multe glorii se vor pierde în negurile sau luminile vremurilor ce vor veni, dar acest templu al artei va supraviețui. Spre fericirea oamenilor ce-l vor contempla, cu fiecare generație.

Am mai aflat că acest tezaur, muncă titanică de o viață, valorînd multe milioane (astăzi) a fost donat de creatorul lui Fălțiceniilor, ca fiu al acestor locuri, cărora le întoarce astfel prinosele recunoștinței sale. Putea acest muzeu splendid să fie în București, Iași, ori în alt mare oraș. A fost ales Fălțiceni. Un gest absolut sublim și aproape fără precedent.

Nu-l cunosc pe marele artist. Chipul său din enciclopedia este al unui bărbat cu trăsături ferme, hotărîte. Știu că are aproape vîrsta secolului nostru și că, la această vîrstă, așa cum face de peste o jumătate de veac, se află, în fiecare dimineață, în atelierul său, lucrînd „din noapte pînă-n noapte”. Ca și strămoșii pe ogoarele Fălțiceniilor și Rădășeniilor, se-mînd, muncind pămîntul și culegînd roadele lui binecuvîntate. Mai știu că este președintele breslei sale. Nu știu dacă a rostit vreedată un cuvînt despre Patrie, bănuiesc că da. Gestul său este însă deasupra cuvintelor, sublimă pildă de patriotism: căci sentimentul a devenit faptă, împlîndu-se pe sine. Este, n-avem nici o îndoaială, treapta cea mai înaltă a acestui sentiment, fără de care de mult am fi avut soarta efemeridelor. Artistul nu numai că n-a adunat comori pe pămînt, ci le-a creat și le-a dăruit, cu sufletul său de veritabilă omenie românească, neamului din care porcede. Omenirii întregi.

Exprîmîndu-mi aceste sentimente de grațitudine pentru bucuria ce mi-a dăruit, care e întregă și acum și care nu mă va părăsi niciodată, am avut, pentru o clipă, o undă de imensă tristețe: acest sanctuar al artei este aproape necunoscut. Inventăm, de atîtea ori, glorii de hîrtie, facem un enorm tapaj în jurul lor, ne cheltuim adesea energia și inteligența pe zădărnicii și vanități, ignorînd marile valori. Și parcă atunci tristetea devine mizantropie: înseamnă că nu le merităm. Cîți iubitori ai artelor, cîți critici de artă (aș îndrăzni să întreb) au mers pînă la Fălțiceni să vadă miracolul de acolo? Ce-au făcut presa, radioul, televiziunea, pentru ca evenimentul acesta unic să fie, după cum merită, imortalizat? Mă întreb, apoi, după acest gest al marelui compatriot, cîți dintre noi ne-am învrednicit să cîntîm locurile din ale căror seve ne-am născut, măcar cu o carte pentru biblioteca acelor locuri sau cu o evocare a lor? Punîndu-mi aceste întrebări mă înclin, cu un adînc respect, în fața lui Ion Irimescu, rugîndu-l să primească omagii admirației mele nemărginite.

Pilda unui înălțător eroism

(Urmare din pagina 1)

și despre zilele și nopțile care i-au urmat”, despre „eroismul unui popor și despre adevărata lui vocație: solidaritatea, omenia, intrajutorarea, spiritul neînfrîngerii”.

Dacă am fi vrut să scriem despre aceste calități — recunoscute — ale poporului nostru, am fi dorit s-o facem numai în alte împrejurări. Dar iată că nu s-a putut astfel. Și e meritul celor ce au luat inițiativa regupării într-un volum a mărturiilor grupului de scriitori și ziaristi care s-au aflat printre participanții cei mai activi la bătălia pentru refacerea urmărilor cataclismului, consemnînd pentru temperatura de luptă a clipii, dar și pentru eternitate marea pildă de eroism a unui popor întreg.

Firesc, în carte un loc important îl ocupă urașul rol pe care l-a îndeplinit în menținerea tonusului activ, tenace, eroic al națiunii noastre, în mobilizarea generală la luptă și în exemplara conducere și desfășurare a ei bărbatul din fruntea partidului și a țării. La ora producerii cataclismului, tovarășul Nicolae Ceaușescu nu se afla în țară ci undeva, departe, pe malul Atlanticului, la Lagos, în Nigeria, momentul coincizînd cu încheierea unei strălucite misiuni de pace, de prietenie, dar și de largă considerabilă a legăturilor economice, sociale, culturale ale României, spre binele atît al ei cît și al popoarelor cu care colaborează.

Întîmplarea a făcut să fiu de față — ca ziarist — de-a lungul întregului traseu și, urmărind, clipă de clipă, cu atenția celui ce notează în mod diurn faptele semnificative la care asistă, mi se pare firesc ca, acum, la peste o mie de zile de la cutremur, să redeschid, spre rostirea cît mai exactă a datelor, filele unui timp ce, neîgăduit, va rămîne înscris ca o pagină de exemplar eroism în istoria țării.

Așadar, la 4 martie, dimineața, tovarășul Nicolae Ceaușescu împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu se aflau în orașul Calabar, undeva foarte aproape de Ecuator, o localitate în care se dezvoltă din plin colaborarea economică româno-nigeriană. Sosit, după un număr de ore de zbor, la Lagos, de la aeroport a plecat imediat în direcția unor altor întreprinderi, de industrie ușoară, timpul fiindu-i consacrat, minut cu minut, aceuiași țel: amplificarea contactelor, dezvoltarea colaborării. Spre căderea serii, doar tovarășa Elena Ceaușescu și-a găsit cîteva clipe să iasă pe plaja întinsă, nestrăjuită de nici un palmier, ce se întindea între reședința oficială, locuința fostului președinte Obasanjo, și apele — calme la acea oră — ale Atlanticului. Pînă în ultima clipă de dinaintea plecării la dîneul oficial, care încheia vizita, președintele a lucrat la documentele oficiale ce urmau să fie semnate a doua zi, la întoarcere fiind programat a se face încă un popas, în Spania, pentru o întil-

nire cu regele Juan Carlos, într-un moment care era decisiv pentru prefacerile ce se prefigurau în acea țară și care se anunțau de mare importanță pentru numeroase probleme ale vieții europene.

Dîneul s-a desfășurat undeva, la circa doi kilometri de reședință, într-un restaurant renumit, înconjurat de arbori exotici. Sute de persoane, mulți diplomați. Vorbise șeful statului nigerian, totul se desfășura normal, cînd un fotoreporter care se mișca tot timpul prin sală s-a apropiat de masa unde mă aflam și m-a întrebat dacă știu că la noi acasă s-a întîmplat ceva grav. Am spus nu, l-am întrebat de unde știe. „Vorbesc gazdele ceva despre asta”, mi-a spus. Cu grija de a nu-l deranja pe secretarul general, care tocmai luase cuvîntul, m-am strecurat printre mese pînă la directorul general Agerpres. Nu știa nimic. Apoi pînă la redactorul șef al „Scînteii”. Nimic. Era ora 21.30—21.35. Am ieșit, l-am găsit repede pe șeful nigerian cu care venisem și am pornit spre reședință. La telex, mai mulți tovarășii români stăteau aplecați asupra aparatului care nu conținea să bată.

Între Lagos și țară erau, atunci, două legături. Întîmplător, la ora 21.20, ora cutremurului, la aparatul telefonic vorbea un tovarăș din grupul tehnic, a cărui soție era bolnavă, acasă. Convorbirea a fost întreruptă brusc printr-un țipăt al femeii, apoi linia a căzut. Omul a rămas cu receptorul în mîna, stupeflat, neștiind ce se întîmplase. Cealaltă legătură, telexul, a funcționat continuu, astfel încît contactul cu țara nu s-a întrerupt nici o clipă. Pe fila de telex pe care am văzut-o încă în mașină (era prima, deci trecuseră doar cîteva minute de la cataclism), scria: „Se întîmplă ceva. Cade tavanul peste noi”. Apoi: „S-a stîns lumina. Se pare că este un cutremur”. Și, deși pe întuneric, fata de la Agerpres, ca o adevărată profesionistă, căreia mîinile îi lucrează pe claviatură și fără să vadă, dar și ca un om la datorie, a rămas la aparat și a transmis continuu știri spre Nigeria.

Vestea cutremurului a sosit, astfel, la Lagos, în chiar clipa săvîrșirii lui, desigur, cu toate acele elemente de incertitudine. Citeam pe prima filă: „Se pare că a căzut un bloc vizavi de Scala” (de fapt, căzuse chiar blocul Scala) etc., tragedia conturîndu-se, cu fiecare amănunt, în toate proporțiile ei.

Secretarul general al partidului a putut fi, astfel, informat despre cutremur în timp foarte scurt. Practic, la o diferență doar de cîteva minute. Reîntors la sala dîneului, l-am putut vedea pe tovarășul Nicolae Ceaușescu încheindu-și cuvîntul de răspuns, rețezînd, parcă mai energic ca niciodată, aerul cu mîna, conform gestului său obișnuit.

Pe obraji tovarășei Elena Ceaușescu se scurgeau lacrimi.

Gravitatea situației fusese recepționată cu profunzime....

Au urmat, după încheierea festivității,

scurtată mult, unele dintre cele mai teribile momente pe care unii dintre noi le-am putut trăi. În noapte, coloana de mașini s-a pornit ca un lăuș spre reședință. Ordinul de plecare imediat se și dăduse, dar săvîrșirea actului ca atare nu era deloc ușoară. Conform unui regulament normal, avionul urma să se alimenteze abia a doua zi. Piloții se duseseră la culcare, ca și șoferii nigerieni (majoritatea) care erau planificați să transporte delegația română la aeroport. Culoarele aeriene, pentru survolarea unui mare număr de țări, erau și ele stabilite tot pentru a doua zi. Și pentru altă direcție.

Cerînd ca un număr de tovarășii din conducerea partidului, care se aflau la București, să se deplaseze urgent la Agerpres, unde funcționa legătura cu țara, tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a dus, de la dîneul, direct în cabina telexului. Printr-un satelit aflat deasupra Atlanticului, hotărîrile conducătorului României ajungeau la București. Cu toții — cei care ne aflam acolo — l-am văzut pe tovarășul Nicolae Ceaușescu într-unul din momentele cele mai însemnate ale activității sale de Comandant Suprem. Atunci s-au rostit cuvintele: „Se instituie starea de necesitate pe întreg teritoriul Republicii Socialiste România”. Atunci am auzit — în acele condiții teribile! — rostite încă o dată scumpele vorbe: „Dragi tovarășii și prieteni! Cetățenii ai Republicii Socialiste România!”

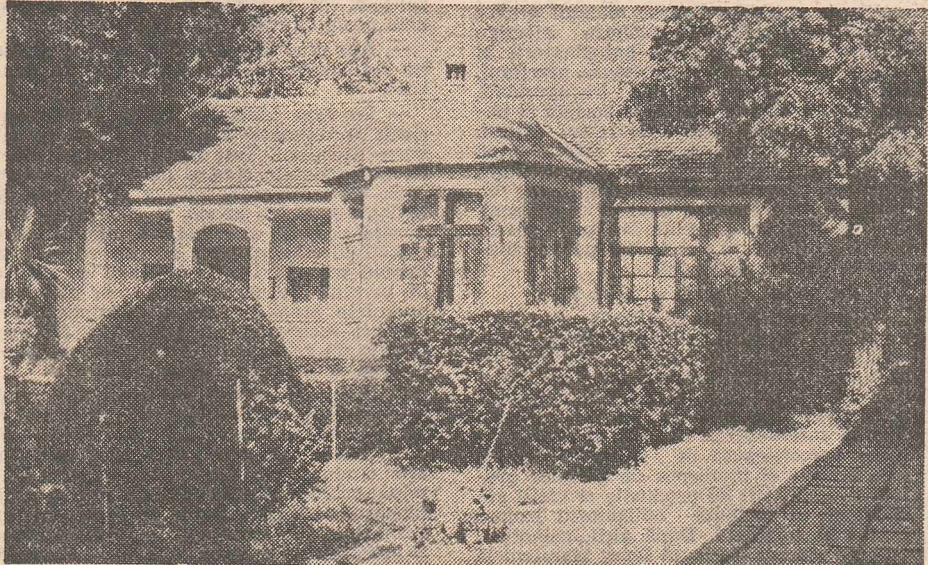
Apel către țară, către popor...

Teribil a fost și drumul spre aeroport. La Lagos, în seara aceea, avusesse loc o sărbătoare populară, lumea se imbulzea pe străzi, foarte multe motoare întretăiau calea mașinilor oficiale. Gazdele au înțeles situația și au acționat energic. Comunicatul comun româno-nigerian s-a semnat în aerogară. Apoi au urmat opt ore teribile pentru toți cei ce se aflau în aeronavă. La 12 km înălțime, în noapte, deasupra Africii, legătura radio cu Bucureștiul era neîntreruptă. Mașinile de scris băteau neconștient. Cunoscutul „Decret prezidențial” a fost perfectat acolo, în plin zbor, și adus la cunoștința țării, în forma definitivă, pe calea undelor, toată noaptea tovarășul Ceaușescu primind informație după informație, știind, cred, totul aproape despre fiecare stradă, despre fiecare bloc. La coborîre, pe Aeroportul Otopeni, era stabilit și traseul celei dintîi din numeroasele și celebrele vizite pe care secretarul general le-a făcut la locul dezastrului; vizita în cadrul căreia s-a rostit cel mai uman ordin prezidențial pe care l-am auzit cu toții: „Oameni, salvați oamenii!”

„Durere și eroism” este o carte de excepție, care ne face să reținem toate aceste momente — teribile prin tragism, dar mărețe prin eroismul unui popor — în fruntea căruia se află un erou adevărat. Ea ne reinvie în inimi respectul adînc pe care-l datorăm tuturor celor care, în frunte cu Președintele, s-au aflat neîntrerupt la datorie în acele momente de grea încercare, de aprigă și lungă bătălie, dar din care — contrar tuturor pronosticurilor pesimiste ale unora — am ieșit, cum s-a văzut și cum se vede, victorioși...

Un miracol al naturii aproape necunoscut:

Stațiunea Călăcea!

Avem convingerea, stimați cititori, că dacă am face un sondaj printre dumneavoastră, foarte puțini vor fi aceia care, la enunțarea substantivului propriu Călăcea, ar putea da un răspuns cit de cit apropiat de realitate, chiar dacă, în ajutorul lor, am aminti că este vorba de o stațiune balneară. Dacă, în schimb, am întreba ce înseamnă Băile Felix, nu ar exista un singur cititor care să nu ne poată da destule amănunte. Iată de ce am cerut tovarășului Nicolae Izgăreanu, directorul stațiunii Buziaș, care se ocupă și de Călăcea, să ne însoțească la fața locului pentru a afla câteva amănunte despre această stațiune, aflată, în ciuda faptului că ființea de foarte multă vreme, într-un anonim aproape de neînțeles.

Această stațiune cvasinecunoscută flințea de peste 80 de ani, de pe vremea când un anumit proprietar, pe numele său Keller, a descoperit fantasticele calități tămăduitoare ale apelor. Nu exagerăm prea mult dacă afirmăm că, de atunci și până azi, amenajările sunt insignifiante. Și atunci te întrebi, pe bună dreptate, cine și de ce vine să se vindece la Călăcea? Pentru că, de venit se vine. Ei bine, la Călăcea vin bolnavi care suferă de grave afecțiuni reumatice, care, în disperare de cauză au aflat, așa cum se poartă informațiile de la un bolnav la altul, de valoarea terapeutică a apelor de aici. Și cine vine o singură dată, devine „recidivist”!

Pentru a fi mai bine înțeles, nu numai de cititori, cit mai ales de cei care au drept preocupare dezvoltarea stațiunilor balneare, sintem obligați să le reamintim că:

De peste 80 de ani aici curg ape minerale cloruro-sodice, bicarbonatate, alcaline, cu o mineralizare totală de 1,79 g/litru, ape care ating temperaturi de peste 40°C. Aceste calități ale apelor sunt stabilite științific și unde-i știință nu-l tocmeală. Ce am aflat în plus de la corpul medical (în ciuda condițiilor precare de lucru, aici își desfășoară munca: 3 medici și 10 cadre medicale): doctor Corneliu Nucă — după părerea mea apele termale de la noi sunt superioare celor de la Felix. Datorită rășinilor petroliere, efectul băilor este senzațional. Un bolnav oricât de grav, după primul an de tratament se simte mult mai bine. Din păcate nu putem face studii și cercetări, constatările noastre le obținem direct de la bolnavi care au ajuns singuri la concluzii revelatoare. La Călăcea sunt 4 izvoare dar nu folosim decât unul singur pentru că nu avem capacitatea de cazare; tot ce vedeți este „antic și ...de demult”. Poate fi un titlu de mândrie pentru noi că, în ciuda condițiilor proaste de cazare, locurile sunt ocupate în toate sezoanele. Nu știu cât este meritul nostru și cit al apelor, care singure își fac reclamă dar nu pot înțelege de ce nu s-a dezvoltat până acum stațiunea. Dacă ar fi după mine, aș clădi, pentru început, câteva blocuri moderne cu o capacitate inițială de peste 1000 de locuri! Concurența în condițiile noastre de existență nu-și are rostul, dar adevărurile trebuie spus: natura a fost mai darnică cu noi, apele de Călăcea sînt superioare celor de la Felix. Și cînd te uiți cum arată cele două stațiuni, parcă ți-e ciudă. Vreau să fiu bine înțeles; dacă la Băile Felix erau locuri suficiente nu ar fi fost nici un bai, dar cum acolo problema locurilor rămîne încă nerezolvată, nu este păcat că stațiunea Călăcea nu s-a dezvoltat cit de cit? Noi trăim în condițiile anilor '50, și e păcat. Să fim optimiști. Doctor Ion Jivan: Lucrez aici de peste 10 ani. Avem condiții grele, dar, paradoxal, satisfacții mari. Cu pacienții noștri se întîmîlă un lucru curios. Vin mai mult din instinct, decît trimiși de colegii de breaslă, de unde concluzia că, din păcate, stațiunea nu este binecunoscută nici de corpul medical din țară. Lucrăm tot timpul cu motoarele în plin, iar vara punem paturi pe unde apucăm. Pe lângă vindecarea afecțiunilor reumatismale, am constatat că apele, datorită și calităților lor radioactive, dau bune rezultate în bolile de prostată, renale, chiar și în cazul afecțiunilor digestive. Noi avem elan și bunăvoință, dar parcă nu

să cedeze iar acum se simte excelent. Tatăl său, Amfilozie Trifan, are 91 de ani și vine la Călăcea de 18 ani. — „Oasele mele sînt bătrîne așa că pretențiile mele nu sînt prea mari. Dar în urmă cu 18 ani cînd am venit aici era vai de capul meu. N-am fost niciodată în spital și cred că acest lucru îl datorez acestor locuri pe care le vizitez cu regularitate. Pentru mine totul este minunat aici”.

Iuliana Pătrașcu — a suferit de o gravă afecțiune reumatismală.

— Am fost în multe stațiuni, chiar și la Felix, dar cirjele făceau parte din viața mea. Așa am venit în primul an la Călăcea, dar la plecarea cirjele le-am lăsat. De patru ani nu mai știu de ele. Din păcate stațiunea este cam vitregită de soartă. Cine vrea distracții să-și mute gîndul. Totul aici este modest, în afara apelor care, parcă anume ca un protest al faptului că stațiunea a fost uitată, sînt de-a dreptul miraculoase. Din acest punct de vedere, fără nici un fel de reținere plasez apele de aici pe locul I în țară. Doresc să se știe că vorbesc în cunoștință de cauză.

Ilioi Ion este din Timișoara dar despre efectul tămăduitor al apelor de la Călăcea a auzit după ce a fost la Herculan, Amara, Sovata, Căclulata, Felix și 1 Mai. Aceste șase stațiuni enumerate au însemnat și șase ani de suferințe reumatice grave. Acum 5 ani, spre rusinea lui, a aflat că la doi pași de casă se află o stațiune unde se poate face bine. Și, la disperare, a venit aici. De cinci ani nu-i vine a crede că a scăpat de dureri și are mereu impresia că este prada unor „farmece”. E mai mult decît mulțumit, iar la anul va veni din nou cu soția și soacra.

— Tovarășe director Izgăreanu, împreună am vizitat cea de-a doua stațiune de care vă ocupați. Am văzut multe lucruri bune, dar am văzut și multe aspecte cam neplăcute care, din păcate sîrbesc din activitatea celor care muncesc aici cu dăruire și pasiune. Știu că nu dumneavoastră purtați vina că stațiunea a rămas într-un rudimentar stadiu de dezvoltare. Ceea ce doresc este să-mi expuneți sumar, tot ce s-a întreprins pentru a ridica această stațiune la un nivel cit de cit apropiat exigențelor anilor noștri și, de asemenea, vă rog să-mi spuneți dacă dirijarea de la distanță a acestui stațiun nu este o pledică pentru dumneavoastră și o frînă pentru viitorul stațiunii?

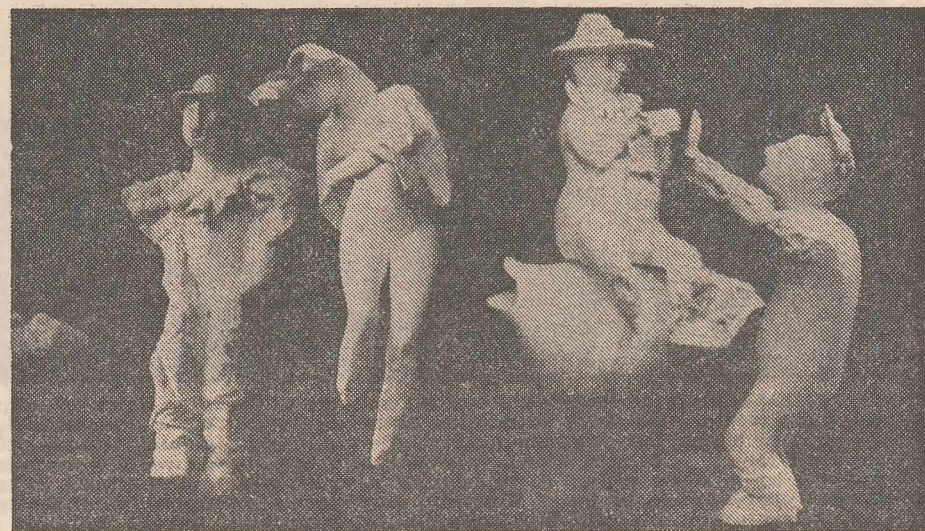
— Să luăm lucrurile organizat. Noi am făcut nenumărate intervenții către forurile competente în care am arătat adevărata situație de la Călăcea. Și, pentru a fi sinceri, am prezentat lucrurile mult mai în profunzime și mult mai dramatic decît ați reușit să vedeți dv. Dacă pînă acum nu s-a făcut nimic, alții sînt vinovați și alții trebuie să răspundă.

— Am înțeles și vom adresa celor în drept aceeași întrebare...

— Să continuăm. Sînt de acord că la Călăcea se pot face lucruri minunate, dar înainte de toate acolo trebuie clădit repede și mult. Avem 4 izvoare pe care sîntem datori să le exploatăm. Ce se face acum este un fel de joacă față de ceea ce ar putea să fie. La ora actuală noi administrăm stațiunea pentru că este mică și, singură, ar fi falimentară. Deci, actualului stadiu de dezvoltare îi corespunde forma organizatorică. Sigur că pentru noi Călăcea este o problemă, dar am primit-o în administrare pentru că devenise o... sarcină. La îngreunarea muncii noastre contribuie și faptul că la Buziaș nu avem nici o mașină pentru a putea merge la Călăcea cel puțin o dată pe săptămînă. De foarte multe ori folosesc mașina personală, dar, recunosc, nu este prea convenabil. Aceasta este realitatea și am fi primii care ne-am bucura dacă în viitor apropiat Călăcea s-ar număra printre stațiunile frunțase din țară. Nu de alta, dar are, obiectiv vorbind, toate condițiile naturale necesare.

Astfel stînd lucrurile, vom reveni.

DAN BIRLĂDEANU ■

Ceramică mică din expoziția CORNELIA MOLDOVEANU

Fotografie de A. MIHAILOPOL ■

Omul cu trandafiri de pe strada Liviu Rebreanu nr. 13

Am cunoscut un om de seară, întors din ziua lui de lucru modest și înfrînt de calendarul problemelor rezolvate și nerezolvate, de responsabilități uneori tulburătoare, în uniformă de căpitan, ca și cum s-ar fi pregătit de o cursă lungă pe mare. Dumitru Jianu e un bărbat tînăr, frumos prin el însuși, fără conștiința exagerată a frumuseții lui, energic, grav, meticolos, calculat deși trădează un impulsiv, un necruțător. Nu e erou de roman, nu e erou de spadă, are două licențe, nu vorbește mult, nu se bate adică cu pumnii în piept și în viața particulară e pur și simplu președintele unei asociații de locatari, dintr-un bloc oarecare din cartierul Titan. Cu câteva săptămîni în urmă cineva mi-a împrumutat un binoclu rămas din primul război mondial, de la bunici, m-a invitat să privesc în jurul blocului N 2 din strada Liviu Rebreanu nr. 13 și am crezut că am în mini un caleidoscop cumpărat din oborurile copilăriei, cu vitralii policrome, schimbătoare, un paradis triumfător de culori și de forme vegetale, o grădină botanică în miniatură.

Mai tîrziu am străbătut acest paradis neverosimil, întins pe o suprafață minusculă, dar tentacular, răsfrînt în jurul unui bloc în formă de Y, într-o atmosferă pură, într-un aer răcoros de seară, invadat de valuri de mireme. Tonul acestui eseu poate părea exagerat, dar în norul de fum care plutește prin intersecția bulevardului Leontin Sălăjan și strada Liviu Rebreanu, circulate intens, linsate de sute de mii de mașini, oaza de vegetație abundentă din jurul blocului e un refugiu ozonat și parfumat, de sanaoriu de munte. Fiind președintele Asociației de locatari din anul 1972, cînd blocul era la cîrmă, netencuit, înconjurat de gropi insalubre, de mărăcișuri, de bolovani, de resturi surpate de prefabricate, de mormane de duzi și rampe de fier vechi, Dumitru Jianu, împreună cu vecinii săi, în număr de aproape 500, au plantat 2400 de trandafiri, 35 brazi argincii, 78 tei, 15 salcîmi, 40 pini, 80 arbori de diferite specii, peste 200 tufe de forțizia, 500 fire de spiraea, 9 magnolii, 300 fire de tamaris, 380 metri de gard viu protejat de plante ornamentale și citeva zeci de meștri pătrați cu legume pentru uzul gospodinelor!

Contrar obiceiului, locatarii blocului N 2 din strada Liviu Rebreanu nr. 13 (un bloc ferit de „apocalipsul” superstițios al cifrei 13), au ales în fruntea asociației lor un bărbat tînăr, nu un pensionar. Și bărbatul acesta, tată a doi copii, cap de familie armonioasă, devotat comunității, cunoscător al tuturor romanelor personale povestite întîmplător sau în vederea unui sfat de către locatari, a pus la cale un program de economisire a luminii electrice și a căldurii demn de ultimele telegrame de pe mapamond.

Iată, de pildă, ce s-a făcut „pe linia asigurării conservării energiei termice în locuințe și la părțile de folosință comună”: au fost izolate termic toate conductele care transportă apă caldă menajeră și pentru calorifere, au fost etanșate, astupate toate locurile de pătrundere a frigului în clădire, au fost montate garniturile din cauciuc la ușile de intrările în bloc, au fost înlocuite întotdeauna, imediat, geamurile sparte.

Dar ceea ce emoționează pur și simplu e grija locatarilor și a președintelui asociației de a amenaja un mic parc pentru copii cu accesorii sportive și jocuri, a unui club pentru copii în subsolul blocului etc.

La sfîrșitul întrevederii avute cu tovarășul Dumitru Jianu, președintele Asociației de locatari din blocul N 2 al străzii Liviu Rebreanu nr. 13, acesta mi-a prezentat un „tratată” privind modul de funcționare a unei asociații de locatari care cuprinde toate actele normative ce reglementează activitatea acestor asociații, toate instrucțiunile de uz intern, tratată care ar merita publicat drept pildă practică pentru restul lumii. În fond, o asociație de locatari e o lume microscopică în oceanul celor citeva miliarde de cetățeni ai planetei. Dar dacă toți cetățenii de pe pămînt ar trăi, ar conviețui la fel de frumos ca locatarii acestui bloc din Titan, ar fi întotdeauna pace pe pămînt.

În sfîrșit, trecînd peste aceste considerente planetare și revenînd la oamenii care fac front comun în această asociație cu președintele lor gospodăru, trebuie să-i pomenim pe vecinii harnici și întreprinzători Ion Coandă, Ioan Paul, Dumitru Glodu, Ștefan Zelemin, Gheorghe Adomnicăi, Maria Osăceanu, Ion Manea ș.a.

În fapt de seară blocul e o cutie de rezonanță: mame care își strigă copiii de la joacă, de prin balansoare, zvon de tacîmuri, de robinete care curg, de uși care se închid și se deschid, de conversații, hohote de rîs, tangouri argentinene la radio, acorduri de pian... Și, undeva, în grădină, Dumitru Jianu, tîind cu grijă ultimii trandafiri din acest an pentru ziua de naștere a unei vecine de la etajul 7 unde astăzi se petrece.

ARON DOMIDE ■

O posibilă cale în rezolvarea unor grave psihopatii

În ciuda numeroaselor și spectaculoaselor succese ale terapiei moderne, bolile psihice constituie în continuare domeniul cel mai cetos al medicinei contemporane. E adevărat, mai mult decît altădată, specialiștii au descifrat și în acest univers nebulos lanțuri etiologice, au identificat numeroși factori psihopoluanti, iar variate procedee de diagnostic și tratament contribuie astăzi într-o mare măsură la ameliorarea unor grave anomalii ale sistemului nervos central și periferic. Cu toate acestea, nimeni pînă astăzi nu a inventat un medicament care să lichideze — după modelul antibioticelor — „germenii” demenței sau un vaccin care să distrugă „virusurile” psihozelor delirante. Psihoterapia reclamă în continuare o vocație specială, cadre medicale cu pregătire complexă, investite cu forță de intuiție și înzestrate deopotrivă cu munți de răbdare și cu inepuizabile rezerve de tact, înțelegere și stăpînire de sine.

Iată de ce nu mică ne-a fost mirarea cînd pe adresa redacției noastre a sosit o scrisoare prin care sintem înștiințați că la Pitești a fost inventat un medicament capabil de a vindeca într-un timp record o întreagă suită de grave psihopatii. Semnatarul scrisorii, inginerul A.C., ne informează că este unul dintre fericiții beneficiari ai fabulosului medicament realizat în cadrul Laboratorului de igienă mintală al județului de către medicul psihiatru Victoria Irimia. Iată cîteva fragmente din respectiva misivă:

„Mă numesc A.C., sint de profesie inginer și am suferit ani la rînd de o gravă tulburare psihică cunoscută sub denumirea de schizofrenie paranoidă... După fiecare criză, boala se agrava vizibil, astfel că în urmă cu patru ani situația m-a obligat să mă pensionezez medical... Din fericire m-am bucurat de multă indulgență și înțelegere în familie, dar rupearea de colectivul de muncă mi-a agravat și mai mult boala... Într-o stare extrem de gravă m-am prezentat în cabinetul de consultații al tovarășei doctor Victoria

Irimia. Aici am urmat un tratament ambulatoriu. Medicamentul (sau medicamentele?) injectate au avut efecte neașteptate... În prezent mă declar și mă simt perfect sănătos. Mi-am reluat activitatea în întreprinderea în care am lucrat înainte de îmbolnăvire. Doresc pe această cale să aduc miile mele de mulțumiri salvatoarei mele, medicul Victoria Irimia”.

În municipiul Pitești, la Laboratorul de igienă mintală, am mai putut citi și alte scrisori asemănătoare, toate scrise și semnate de foști pacienți ai medicului Victoria Irimia. Am putut constata astfel că nu puțini dintre autorii acestor declarații au demonstrat pînă nu demult — așa cum o dovedesc fișele medicale — grave dereglări de comportament precum și afecțiuni psihice apreciate drept grave sau foarte grave.

Ei bine, prin ce se particularizează metoda de tratament propusă și experimentată de medicul psihiatru Victoria Irimia?

Din păcate, prezența noastră la Laboratorul de igienă mintală din Pitești nu ne-a adus, în măsura dorită, un răspuns întrebărilor repetate privind natura, geneza și eficacitatea „misteriosului” medicament. Deosebit de amabilă și comunicativă, gazda și interlocutoarea noastră, tovarășea doctor Victoria Irimia, s-a străduit să ne convingă că, deocamdată, nu se poate vorbi decît de o ipoteză de lucru, că administrarea medicamentului are un caracter strict experimental, că testarea lui se face în colaborare cu clinica de psihiatrie din București și că deci vom putea beneficia de date definitive numai în clipa în care cercetătorii vor dispune de o cauzistică mult mai bogată.

I-am explicat atunci interlocutoarei noastre că, în această situație, rolul reporterului este de a anula prin informații exacte zvonurile care au început să se țeară în jurul metodelor de psihoterapie folosite în cadrul respectivelui așezămînt medical piteșean.

— Este vorba — ne-a informat în cele din urmă medicul Victoria Irimia — de

un mixaj original de medicamente cu efecte dezinhibitorii. Prin această terapie intervenim nu numai în zona de afectivitate a individului, ci și în cea a proceselor sale de gândire. Nu e vorba de un medicament miraculos, care să-ți la suferința cu mina, așa cum s-au grăbit să-l eticheteze unii. Din păcate în psihoterapie acest lucru nu e posibil pînă la ora actuală. Dar am obținut rezultate bune, excelente chiar în diverse maladii grave: schizofrenie paranoidă, psihoze afective atipice, melancolie, stări halucinatorii și delirante. Bolnavii cu asemenea afecțiuni, considerați în dese cazuri irecuperabili, sint uneori excluși din viața socială și nevoiți să trăiască izolați de restul lumii. Medicația noastră rezolvă o primă etapă din procesul de recuperare a bolnavului: conștientizarea lui. Smuls din starea de inconștiență, bolnavul devine cooperant, deci capabil de a asculta sfaturile medicului și de a lupta el însuși pentru limpezirea universului psihic.

— Ce se întreprinde ulterior ?

— Urmează o muncă dificilă, care preținde tact și răbdare, dar bolnavul, simțindu-se ajutat, dovedește docilitate și supunere. Uneori este mai greu de luptat cu cei care se află în preajma pacientului: părinți, rude, colegi de serviciu. Nu o dată intervențiile noastre se izbesc de ideea preconcepută că bolnavul psihic este agresiv și predispus de a aduce prejudicii activității de producție și vieții sociale, că el reclamă obligatoriu izolare rapidă și completă. După alții, psihicul nu este altceva decît un leș și simulant și care poate fi dirijat doar prin măsuri coercitive. Unor asemenea oameni este greu să le explici că bolnavul psihic este cel mai adesea un frustrat afectiv, că prin depistarea factorilor psihopoluanti pot fi extirpate focarele nocive și pacientul poate fi călăuzit pe făgașul rațiunii și al activității sociale normale. Or, cauzele care pot declanșa sau alimenta asemenea afecțiuni sint extrem de variate. Noi nu putem interveni direct în toate situațiile, dar trebuie să fim implicați chiar dacă o facem numai cu sfaturi și recomandări de specialitate. Astfel, grație intervențiilor noastre și mulțumită serviciului nostru de asistență socială, conducerile și comitetele sindicale ale unor mari întreprinderi ale județului Argeș au schimbat pentru sute de muncitori condi-

țiile de muncă și locuit. Sint măsuri de profilaxie care pot preîntîmpina apariția bolilor psihice sau agravarea celor existente.

— Să revenim însă la medicamentul despre care se vorbește atît de mult în orașul dumneavoastră.

— V-am spus că este vorba de un mixaj de medicamente, iar rezultatele definitive vor fi cunoscute și comunicate abia peste cîteva luni.

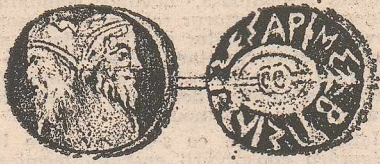
— Am dori să știm cite cazuri grave au fost luate în tratament pînă în prezent.

— Pe raza județului au fost dispensați aproximativ 2000 de bolnavi cu diverse afecțiuni. Toți aceștia au beneficiat de tratamentele clasice (medicația cunoscută, electroterapie, terapie psihologică și biologică), și, de la caz la caz, și de medicația propusă și experimentată de către colectivul nostru. Toți aceștia se află în eimpul muncii. Dintre bolnavii cu pensie de invaliditate, victime ale unor afecțiuni apreciate pînă de curînd nevindecabile, au fost recuperați un număr de 39. Toți aceștia au reintrat în producție și demonstrează o comportare normală.

Cifra poate părea neînsemnată unor nespecialiști, dar ea indică în fapt un adevărat miracol terapeutic. A rezolva radical asemenea cazuri limită, a face, cu alte cuvinte, om din neom, a aduce lumină acolo unde au bîntuit ani la rînd tenebrele inconștientului — toate acestea aduc mărturia unui act medical ce poate fi apreciat drept o excepție între excepții. Am putea îmbogăți relatarea noastră cu declarațiile bolnavilor aflați în tratament la data cînd am vizitat Laboratorul de igienă mintală. Sint mărturiile emoționante ale unor oameni salvați de curînd din împărăția întinerului. Dar obligați unei promisiuni inițiale, vom prezenta aceste amănunte abia după brevetarea medicamentului realizat de medicul Victoria Irimia. Considerăm cu toate acestea că vestile bune sint prin ele inele factori terapeutici chiar dacă au doar rolul de a alimenta speranțele unor suferinzi sau de a anticipa — cum o dovedesc rîndurile de mai sus — apariția probabilă a unor produse farmaceutice cu virtuți de excepție în tratamentul bolilor psihice.

LIVIU TIMBUS ■

„Ingineria istorică nu este opera unor diletanți, ci o disciplină nouă, riguros științifică”

244.—Altă monedă antică de aur cu legenda ΣΑΡΙΜΕ ΒΑΣΙΛΙΑ descoperită în a. 1826 la Turda în Transilvania. După Hene, ibid. Tab. 1

Ne bucurăm de privilegiul de a fi prima publicație ce a anunțat constituirea unei noi discipline științifice, denumite de creatorii ei: inginerie istorică. Evenimentul a fost consemnat în cadrul unui articol intitulat „Vom asista la oșențarea unei noi științe: ingineria istorică?”, articol publicat în „Flacăra” din 22 februarie 1979.

Relatarea noastră nu s-a bucurat de ecouri prea favorabile din partea istoricilor de profesie. E adevărat, nu s-au publicat articole cu caracter polemic (ceea ce ar fi avut, evident, și rolul pozitiv al unor confruntări de opinii), activitatea și comunicările tinărului colectiv de cercetători fiind amendată, pur și simplu, prin tăcere. Ne-au fost aduse la cunoștință părerile unor istorici și arheologi, mulți dintre aceștia calificînd ingineria istorică drept o opera unui cerc de diletanți, lipsită de rigoare științifică.

Timpul a dovedit că ingineria istorică s-a bucurat de concursul și aprecierea unor mari personalități ale științei românești. Între acestea, acad. prof. dr. doc. Nicolae Teodorescu, președintele Societății de științe matematice din România, acad. prof. dr. doc. Octav Onicescu și prof. dr. doc. Pande Olteanu de la Universitatea din București. Lucrările și comunicările colectivului de inginerie istorică s-au bucurat de asemenea de sprijinul unui prestigios for științific: Institutul de studii istorice și social-politice de pe lângă C.C. al P.C.R., sub egida căruia, în primăvara acestui an, a fost organizat la Vălenii de Munte primul simpozion de inginerie istorică.

Noua disciplină, spun creatorii ei, își propune căi de cercetare multi și interdisciplinare. Acest lucru apare evident și dacă avem în vedere profesiunile celor ce alcătuiesc principalul colectiv de cercetători: Alex. Forje, inginer, Ioan Bogdan, inginer, Nicolae Miulescu, inginer, Iulia Forje, inginer, Florin Predan, inginer, Dra-

gos Stănculescu-Ghigheanu, inginer, Vasile Stratulat, fizician, Manuela Chindea, inginer, Ștefana Constantin, matematician, Stela Borzea, istoric, Elena Teacă, filolog, Mirela Vlăduț, filolog, Dana Dăncilă, filolog, și Bruno Bednar, chimist.

Într-un articol-program publicat de membrii colectivului în revista „Astra” din Brașov au fost indicate principalele direcții de cercetare: cercetări etimologice și de istorie a limbii române cu scopul identificării elementelor originare, autohtone; cercetări privind contribuția statului dac la prăbușirea Imperiului roman; studierea unor fapte și evenimente din trecutul nostru îndepărtat, lipsite de documente scrise; studii toponimice, hidronimice și antroponimice în ideea că ele conțin informații despre munca și viața strămoșilor noștri și, în sfîrșit, folosirea unor tehnici moderne (expertize tehnice, teledetecție, fotografie aeriană și computerizarea datelor existente) în studierea unor relieve istorice.

Noutatea absolută o constituie faptul că ingineria istorică apelează în mod permanent la serviciile computerelor și mai ales acolo unde cercetarea nu beneficiază de documente scrise. În aceste cazuri, masa informațiilor, integrate în structuri mate-

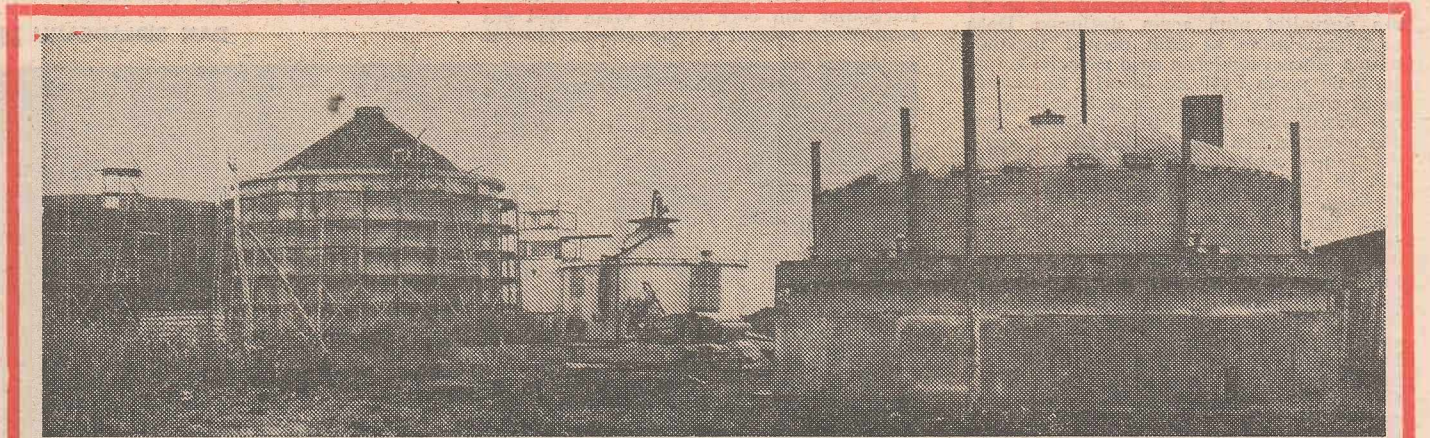
matice și rulate pe calculator, poate conduce, pe baza unui calcul de probabilitate, la identificarea, reconfirmarea sau aproximarea unor evenimente și fapte istorice. În acest sens este folosită o mare descoperire matematică, datorată profesorului Octav Onicescu, „modelarea informațională Onicescu”, precum și teoria ecuațiilor fizico-matematice, elaborată de savantul Nicolae Teodorescu.

În general s-a acordat o atenție prioritară evenimentelor din istoria îndepărtată a poporului nostru, membrii colectivului de inginerie istorică afiliindu-se unor mai vechi idei privind procesul de etnogeneză al națiunii noastre, susținute de istoricii Bogdan P. Hasdeu, Nicolae Densușianu, Simion Mehedinți, precum și de mari oameni de cultură cum au fost Lucian Blaga, George Călinescu, I. Al. Brătescu-Voinești.

Un activ membru al cercului de inginerie istorică, inginerul Alexandru Forje de la ICEMENERG, a ținut să ne aducă cîteva informații de ultimă oră:

— Între 6 și 7 decembrie, la Casa de știință și tehnică din Brașov va avea loc un nou simpozion de inginerie istorică. Vom prezenta comunicări și se vor organiza dezbateri în legătură cu ultimele noastre cercetări de istorie veche și medievală. Amin-

LIVIU MAIOR ■

BIOGAZ. Stația de epurare a apelor reziduale ale orașului Tg. Mureș își satisface toate nevoile energetice cu ajutorul biogazului produs. Acest lucru va însemna 200 000 mc de gaz metan economisit. În lucru se găsește proiectul unei sere ce va funcționa cu biogaz. Întreprinderea județeană de gospodărie comunală, folosind biogazul, va fi prima din țară care trece, în funcționarea ei, la utilizarea energiei regenerabile. Aceștia vor fi separate de gunoalele vegetale, vor fi reduse, prin fermentare, iar la o temperatură de 80 de grade devenind neutre pot fi folosite ca îngrășămînt agricol, pentru fertilizarea unor terenuri degradate de pe malul Mureșului, de unde s-a scos balast. Va fi nevoie de acest lucru deoarece în 1981 va începe, prin munca patriotică a organizațiilor Frontului Democrației și Unității Socialiste, a colectivelor care vor primi spre amenajare și folosință, realizarea lucrărilor din al doilea cîntec al Mureșului — Weekend II.

De la vorbe la fapte:

CENTRALE ELECTRICE GEOTERMALE

„Trebuie să ne preocupăm mai mult de noile surse de energie... Trebuie să trecem de la vorbe la fapte, folosind energia vântului, energia solară, termică, precum și alte surse de energie existente în momentul de față” — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvântarea rostită la ultima plenară a C.C. al P.C.R. În cele ce urmează ne vom referi la activitatea unui colectiv de cercetători orădeni care, trecind de la vorbe la fapte și valorificând superior resurse locale, au realizat un agregat pentru obținerea energiei electrice din ape geotermale, extrăgând energia din căldura oferită gratuit de Pământ.

Despre aceste cercetări și, mai precis, despre sonda geotermală instalată chiar în incinta Institutului de învățământ superior din Oradea revista noastră a scris de curând. De data aceasta prezentăm unele informații despre agregatul în sine — inima întregii instalații — care asigură producerea de electricitate pe această cale insolită, precum și despre perspectivele deschise, într-un viitor destul de apropiat — în opinia specialiștilor orădeni — de a se construi la noi, pe baza acestei soluții, se pare unice în lume, centrale electrice mai mari prin colectarea energiei de la mai multe foraje. Acesta este viitorul energiei geotermale! afirmă ei.

Conferențiarul doctor inginer Theodor Maghiar, de la Institutul de învățământ superior Oradea, ne relatează despre cercetările originale care se desfășoară aici privind valorificarea superioară a apelor geotermale, cu vaste implicații economice potențiale.

Se știe că pînă în prezent apele geotermale se foloseau la noi, din păcate încă la scară destul de redusă, doar pentru încălzirea serelor și a altor obiective din agricultură, a apei menajere etc. Mai puțin se știe poate că în unele cazuri ele se utilizează și pentru... obținerea frigului. Frig din căldură, în instalație de climatizare, de pildă pentru prezervarea bulbului de garoafă, vara, împotriva căldurii excesive. Chiar la noi în institut s-a proiectat în acest scop o instalație pilot în 1979. Iar în 1980 s-a realizat instalația industrială. Dar nu despre aceasta este vorba. Este neeconomic ca apele geotermale să fie utilizate, cum s-a procedat pînă acum, într-o singură treaptă, în care se foloseau doar circa trei grade. Problema viitorului, dar pe care noi o dorim o problemă a prezentului, este să creăm un agregat care să convertească energia apelor geotermale în energie electrică, în prezenta agenților de schimb. Programul respectiv, la care participăm noi, este coordonat de Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie.

Rezervele de ape geotermale — arată interlocutorul nostru — sînt mari în lume și în țara noastră. După unele statistici ale Organizației Națiunilor Unite, într-un viitor ceva mai îndepărtat, poate chiar 20 la sută din energia necesară omenirii ar putea fi asigurată pe această cale. Acestea sînt însă cifre mai mult sau mai puțin teoretice și vizează un viitor, cum spuneam, mai îndepărtat. Să revenim însă la cerințele arzătoare ale economiei noastre naționale. În țara noastră, respectiv în Bihor, se găsesc ape geotermale cu temperaturi moderate, între 80 și 120 de grade. Dealtfel, în paranteză fie spus, ape cu temperaturi ridicate se întîlnesc puține în lume, iar în statisticile O.N.U. se aveau în vedere întreg evantaiul de

temperaturi, cînd se dădea cifra mai sus-menționată de 20 la sută.

— Or, nicăieri în lume, cel puțin după cum reiese din literatura tehnică pe care am consultat-o — ne spune doctorul inginer Theodor Maghiar, care și-a dat, cu ani în urmă, probabil prima lucrare de doctorat din țara noastră privind valorificarea apelor geotermale — nu se folosesc ape cu temperaturi moderate pentru obținerea energiei electrice. Este drept că în Statele Unite se intenționează a se pune în funcțiune, în viitorul apropiat, un grup de 50 kW, pe bază de ape geotermale cu temperaturi moderate.

— Care sînt avantajele economice și tehnice ce decurg din obținerea de energie electrică în primul rînd, și doar apoi calorică, din aceste surse?

— Pentru încălzirea serelor, a apelor menajere etc., pur și simplu nu este nevoie de cele 80—120 grade pe care le furnizează în mod gratuit Pământul. Pe cînd, după ce se obține, în prima treaptă, energia electrică — prin ajutorul agenților de schimb — apa, ajunsă la temperaturi mai scăzute, este trimisă prin conducte pentru a încălzi locuințe, sere, spații industriale, iar în ultima treaptă, pentru creșterea peștilor, a biomasei — care se dezvoltă de zeci de ori mai repede în asemenea condiții de încălzire — precum și pentru tratament balnear, care, de regulă, nu necesită mai mult de 34 de grade.

O problemă esențială care stînjenea utilizarea industrială a acestor ape era depunerea de săruri, de cruste minerale pe pereții conductelor. Se pare însă că problema a fost rezolvată la Institutul de învățământ superior din Oradea.

Să amintim și un alt rezultat semnificativ, în contextul sarcinii deosebit de importante trasate de conducerea partidului privind valorificarea superioară a resurselor locale. În țara ce în alte țări, în Statele Unite, de pildă, se folosesc ca agenți de schimb freonul și izobutanul (deci o hidrocarbură scumpă!), care, în plus, se pierd treptat în procesul tehnologic, prin scăpări, cercetătorii orădeni au

mers pe altă cale, și anume preconizind folosirea bioxidului de carbon, care țîșnește din pămînt „gratuit” la Ciocia, Bihor. Acolo se făcuse un foraj pentru hidrocarburi, dar s-a găsit bioxid de carbon. S-a realizat o instalație de purificare a acestuia, din care o cantitate mică este utilizată în procesul tehnologic de valorificare a apei geotermale, restul fiind cedat industriei alimentare.

Punctul central al cercetării este agregatul pentru obținerea energiei electrice din ape geotermale conceput de conferențiarul doctor inginer Theodor Maghiar, inginerul cercetător Ladislau Barla, deținător a 12 brevete, șeful de lucrări inginerii Mihai Gavriș și Ștefan Roman, asistenții universitari inginerii Teodor Leuca și Ioan Ferlea, chimistul cercetător Ștefan Sîncea și lectorul universitar inginer Gavril Roșca. Funcționează de acum un grup experimental de 30 kW și se află în curs de execuție agregatul de 100 kW, care va fi montat chiar în incinta Institutului în 1981, trimestrul I. Se știe că la Institutul de învățământ superior Oradea, apele geotermale curg literalmente sub laboratoarele în care se efectuează cercetările; despre sonda de exploatare care se ridică, mîndră, cu cei 70 m ai săi (probabil cea mai înaltă sondă pentru extragerea apelor geotermale din România) chiar în curtea Institutului revista noastră a scris recent.

Centrala de 100 kW va fi, după cum se pare, prima din lume pentru obținerea de energie electrică din apă geotermală cu temperaturi moderate — arată Theodor Maghiar, care precizează:

— Randamentul pe care contăm este 57 la sută, față de cel rezultat din ciclul Carnot, aflat la baza motoarelor cu ardere internă și care nu depășește 37 la sută. Deci ne așteptăm ca agregatul nostru să transforme în lucru mecanic 57 la sută din energia calorică a apei. Ne întemeiem această speranță pe rezultatele foarte concrete obținute, din agregatul experimental, chiar în anul acesta.

— Perspective?

— În 1982 va fi gata, sperăm, primul grup de 1 000 kW, în 1984 grupul de 3 000 kW, iar în 1985 grupul de 5 000 kW. De notat că grupul proiectat de noi este destul de simplu și se racordează direct la rețeaua energetică. Noi am avut în vedere și prezervarea echilibrului natural. Ne-am pus întrebarea ce se va întîmpla dacă într-un viitor oarecare se va ajunge în zonă la sute, poate mii de foraje conectate la asemenea grăuuri. Oare nu se vor produce dezechilibre în adîncul pămîntului? De aceea, soluția noastră prevede reinjecția apei geotermale după folosire. Noi întrevădem perspectiva realizării unor centrale electrice mai mari prin colectarea energiei obținute de la mai multe foraje de ape geotermale. Acesta este viitorul!

L. NICULESCU

Verificată și remunerată, inovația a fost dată totuși uitării

În loc să descriem în amănunt, cu termeni tehnico-medicali, ce anume vrea să fie boala numită antracoza, o boală profesională mult asemănătoare silicozei sau siderozei, ne vom strădui să vi-l prezentăm în doar cîteva cuvinte pe sudorul Constantin Niculcea. Pensionar, inovator și, după cum chiar singur mărturisește, „meseriaș care pentru meseria mea am dat totul și, pentru că am dat, mă voi bate în continuare, că așa îmi dictează conștiința”.

Înalt, solid, cărunt, cu un ochi, stîngul, puțin înțepenit, pentru că, de-a lungul timpului, l-a tras curentul la masa de sudură, Constantin Niculcea vorbește cu mare efort, de parcă ar avea în mijlocul gîtului o mașinărie strîcătă. Are, ca să zicem așa, o voce parcă de pîslă, coardele vocale fiindu-l înțepenite. Omul acesta, cu alte cuvinte, mai mult șoptește decît vorbește. Dar, dincolo de voce, problema numărului unu este cea a unui astm mult agravat de antracoza pe care a contractat-o de-a lungul celor peste 45 de ani de muncă în sudură. În ultima perioadă a lucrat ca sudor și lăcătuș mecanic la Întreprinderea de anvelope „Danubiana” unde, spirit inventiv, a depus la serviciul tehnic al întreprinderii un număr de 34 de inovații și raționalizări. Aproape jumătate, adică 14 dintre ele, au primit aviz favorabil.

„Pentru aceste inovații, mărturisește Constantin Niculcea, am fost felicitat și remunerat cu bani frumoși și nu pot să aduc nimănui nici o vină din acest punct de vedere. Dar cea mai importantă inovație a mea, de fapt ultima, Dispozitiv de captare a gazelor și a fumului rezultate din topirea electrozudului n-a avut șansa celorlalte. Ca să fiu cit mai exact, n-a fost extinsă, deși a fost îndelung verificată și omologată, deși am fost remunerat, deși tovarășii mei de muncă s-au bucurat că am putut, cu mintea mea, să nascocesc o astfel de instalație care le ușurează munca și îi fereste de boala numită antracoza. Dar eu am ieșit la pensie și dispozitivul a fost dat uitării și acest lucru, sincer vă spun, nu-mi dă pace. Sînt gata să dau banii înapoi, ba chiar să mai pun și ceva de la mine, numai și numai să se extindă acolo unde este nevoie această instalație.”

Emoționantă și înfocată această pleoară a batrînului Constantin Niculcea, motiv pentru care, ca să lamurim intructiva lucrurilor, ne-am adresat serviciului tehnic al întreprinderii de anvelope „Danubiana”, ce anume aflat: „Propunerea a fost înregistrată în martie 1973 și constă în principiu într-o mască de protecție muncii prevăzută cu o pișnie de captare a gazelor care se racordează cu ajutorul unui turcul la o instalație de așchiere și, cu ajutorul unui dispozitiv cu pișnie bascuantă, se realizează mișcarea mașii în direcția orită. Dispozitivul a fost realizat și aplicat la I. A. Danubiana cîntar în anul înregistrării, iar autorul a fost recompensat. Întrucît în anul 1974 a fost modificată legea invențiilor și inovațiilor, rădăcina în cauza fiind în curs de apucare, s-a impus reanalizarea dosarului de inovație... În urma analizei, Direcția tehnică și Institutul de sudură și încercări de materiale din Timișoara au dat următorul răspuns: în țara există soluții tehnice aplicate pentru ventilația locală a posturilor de sudură manuală fixe, cu tuburi flexibile, mai avantajoase decît cea propusă de tov. Constantin Niculcea”. „Cu toate acestea, afirma serviciul tehnic al I. A. Danubiana, considerînd că soluția lui Constantin Niculcea este corectă din punct de vedere tehnic, părerea la care a subscris și Institutul din Timișoara, a popularizat modelul de mască și l-am propus la o expoziție organizată pe linie de protecția muncii. Dar nu am avut solicitanți. În această situație, rămîne ca tov. Niculcea, în cazul în care cunoaște o aplicabilitate concretă, să se adreseze direct întreprinderii interesate”.

Față în față cu această concluzie, bătrînul Niculcea ține să ne mărturisească: eu nu spun că dispozitivul conceput de mine este mai bun decît noile instalații despre care tovarășii din Timișoara afirmă că sînt aplicate. Eu spun doar că n-am văzut aceste noi soluții și mai spun că sînt încă multe locuri în care acele noi soluții n-au pătruns și că, în acele locuri, pentru sănătatea sudurilor, s-ar putea extinde dispozitivul conceput de mine. Mă gîndesc că, prin intermediul presei, s-ar putea isă interes în jurul ideii mele într-una din întreprinderile cu secții de sudură la punct fix. Precizez că dispozitivul costă o nimica toată, doar cîteva sute de lei, că nu consumă nici o picătură de combustibil, întrucît este racordat la tubul de ventilație al halei. În ceea ce mă privește sînt gata să dau o mină de ajutor tuturor celor interesați și consider că e de datoria mea, de fost sudor, să fac totul pentru sănătatea noastră, a sudurilor.

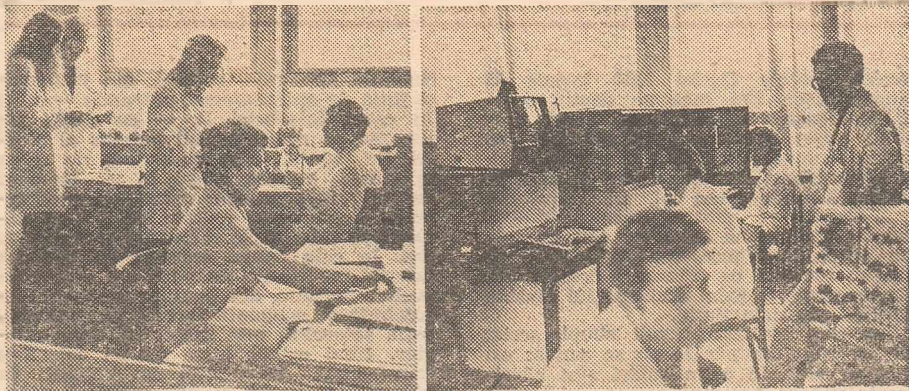
Iar din punctul nostru de vedere, dincolo de oricare altă concluzie, așteptăm ecourile cuvenite la acest emoționant și înfocat apel.

VICTOR NIȚĂ

MARKETING. La Metalotehnica cercetarea este secundată de un grup de marketing. Un exemplu în plus că eficiența rămîne criteriul esențial de apreciere al oricărei activități, cu cele două laturi ale ei, de moment și de perspectivă. Avem de-a face aici cu recunoașterea importanței informației și a organizării ei.

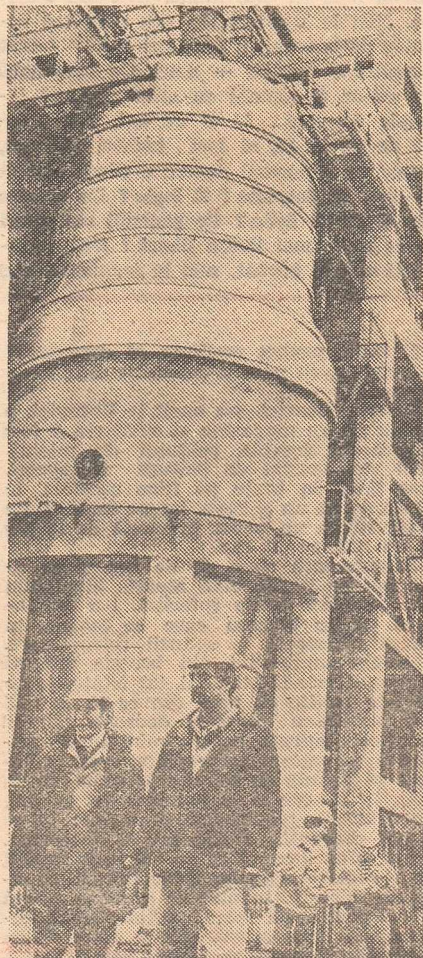
Nucleul de specialiști ai grupei marketing sînt la curent cu o multitudine de probleme începînd cu: tipuri de mașini, tendințe constructive de viri (perioada de alunecare între cel mediu și de viri), dezvoltarea științelor de bază în domeniile metal și mase plastice, probleme ale crizei de energie, ale conjuncturii politico-economice, probleme legate de piețele de desfacere și de acoperire a capacităților de producție.

Cercetarea astfel gîndită în amănunt de Zoltán Kolosváry, șeful filialei din Tg. Mureș a Centrului de cercetare și inginerie tehnologică de mașini și utilaje pentru industria ușoară, justifică, pe deplin, existența simultană, în studiu, a celor trei generații de mașini de tricelat.

CALITATE. În platforma chimică se intră printr-o ușă mare de sticlă, dar închisă cu o cheie minuscule. Pentru securitate? Da. Dar, mai ales, pentru menținerea unei orăni și discipline stricte, amîndouă întreprînd climatul în care, în cea mai deplină liniște, se dă bătălia pentru calitate, căci pentru calitate pledeză totul în acest combinat și calitatea înseamnă, în primul rînd, export. Combinatul chimic dă la export 55 la sută din producția totală de îngreșăminte, reprezentînd, în același timp, 40 la sută din producția de export a municipiului. Și, mai conerel, această înseamnă, zilnic, 2 milioane lei valută!

Altă preocupare o constituie darea în folosință, către sfîrșitul acestei luni, a celor două instalații unice pentru economia națională. Este vorba de cea de melamină (în imagine, fotografia din dreapta), un produs de sinteză foarte solicitat de industria de prelucrare a lemnului, și de instalația de materiale folosensibile (filme și hirtie, alb-negru și color) așteptate cu nerăbdare de mulți dintre noi.

Plînsul cu lacrimi de crocodil

Doamna Cornelia

Îi place să se recomande doamna Cornelia. Cu accent pe doamna. Îi place să i te adresezi uzind de același apelativ. Tot așa, accentuind pe doamna. Adoră eau de toilette made in France, săpunurile și deodorantele Rexona, iar în anume zile chiar rimelurile Rubinstein. Helena, evident. Fumivoră de cit mai Kent și cit mai lung. Se dă în vînt după poșetele încăpătoare și fermecătoare. Și după taximetre. Uneori. Mai mult rafinat decorată decît rafinat îmbrăcată: piese vestimentare multe și scumpe, schimbate ades, dar nu ales. Mă rog, de gustibus. O suviță à la Françoise Hardy îndelung exersată și studiată îi plonjează oarecum artistic peste jumătate de față. O disciplinează cu un zvîcnit ce s-ar dori grațios. Gest mai curînd nervos. Privirile felin-s protejate de lentile fumurii. Nu mereu. Nu-i nici scundă, nici înaltă. Nici frumoașă, nici urîță. Afîș: permanent afectată și permanent aferată. Lovacitate bine timbrată și cam fardată. Ușor elevată. Citeodată. Asta impune. Soție și mamă. Asta impune și mai mult.

— Doamna Cornelia, îmi permiteți să vă conduc la serviciu? Doamna Cornelia permite. Se urcă în mașina vecinului care a invitat-o. Fiereș, se cunosc, au cam același drum. Coboară în Piața Cosmonauților. Mulțumește cochet, cu seninătate și demnitate. „Bună dimineața, doamnă Cornelia”. Răspunde cuvințios. Au salut-o colegii, kolegele. Deși provine de la ICVA, deși întreprinderile au fuzionat de curînd, este binecunoscută aici, la ICRA București. Cultivă reputație de femeie cumsecade. O salută și directorul. În acte figurează ca muncitoare necalificată. În realitate o face pe dactilografa materialelor pentru juriscult. Se și indignează: „M-am săturat să tot bat la mașină dosarele ticăloșilor ăstora. N-am mai pomenit așa ceva. Sint condamnați pentru tîlhărie și sint puși să-și ispășească pedeapsa la locul de muncă, printre oameni cinstiți. Ce o fi în capul judecătorilor? Ori au de îndeplinit vreun plan?” Oricum, doamna Cornelia pare oripilată și contrariată. Tinjește după candoare. Tinjește după aer pur. Cere o involuare de o oră-două. I se aprobă. Toți i-au observat sensibilitatea. Toți îi menajează susceptibilitatea. Toți îi protejează fragilitatea. Cînd apare cite o problemă gen „cine duce picul” la cutare întreprindere din oraș doamna Cornelia e puia întâi. E persoană distinsă și nici nu întirzie mult. Revine și se reapucă de lucru. Nu-i ca alte dactilografe: nu birfește, nu croșetează. Trage întins pînă la sfîrșitul programului. Bate fără greșeli. E adevărat că nu face ore suplimentare. Pleacă. Se grăbește. Oprește cite un taxi. Urcă. Îi aruncă șoferului: „Acasă! Repede. Strada Vatra Dornei nr. 7. Prin Văcărești, Olteniței și prin Metalurgiei...” Într-o zi s-a găsit o curioasă: „De unde tu...?” I-a explicat neofitei că numai ea ridică lunar — retribuire plus indemnizație — cam trei mii de lei; bărbatul ei lucrează ca șofer la Salvare; Sandu, băiatul cel mare, este instalator de telefoane; cele patru camere ale apartamentului sint puse la punct cu tot ce le trebuie; bătrîna își are banii ei; ceilalți trei copii nu duc dorul nici unui lucru. A conchis filozofic: „Ah, fâpturi condamnate la veșnică invidie, neghină a loialității...” Vorbe de doamnă, nu? Așa crede și ea!

Declarații de păgubași

I. „Subsemnata Muraru Maria din București, str. Ștefan cel Mare nr. 240, bl. 59 A, ap. 240, vă aduc la cunoștință că în ziua de 28.08.1980 am plecat la lucru ca de obicei, la orele 5,30 și m-am întors în jurul orei 14,30, lăsîndu-l acasă numai pe copilul meu Sorin, în vîrstă de 9 ani. La întoarcere nu mi s-a părut nimic deranjat, nimic deosebit. Dar pe la 17,30 am constatat lipsa din locuință a sumei de 1.300 de lei. Discutînd cu copilul mi-a re-

latat că în jurul orei 11,30 i-a dat drumul în casă unei femei pe care nu o cunoaște, dar care a spus că este o prietenă a mea și a soțului meu. După ce a intrat i-a zis copilului să se ducă să la cheia din bucătărie că este pusă pe dulap, după care, intrucît copilul nu a găsit nici o cheie, l-a trimis pe băiat să privească de pe balcon, ca să vadă cînd vin eu. Copilul meu a spus că femeia respectivă era înaltă, îmbrăcată în negru și purta ochelari fumurii. Cînd s-a întors din balcon în casă nu mai era nimeni.”

II. „Subsemnatul Jurubiță Dumitru domiciliat în str. Săndulești nr. 9, bl. Z 14, ap. 12, în ziua de 6 decembrie 1979 în jurul orei 12, în lipsa mea și a soției s-a prezentat o femeie care întîlnind în fața blocului cele două fetițe ale mele...”

III. „Subsemnatul Ungureanu Silviu...”

IV. „Subsemnata Ionescu Constanța...”

V. „Subsemnata Vilcu Margareta...”

La miliția municipiului București am citit vreo douăzeci de declarații cu același modus operandi. Tot acolo am fost invitat să asist la discuția dintre doi ofițeri și o femeie. Mai precis, este vorba de lt. col. Gheorghe Vasiliu — unul dintre cunoscuții anchetatori ai judecărului bucureștean — de mai tinărul său coleg lt. maj. Gheorghe Chioveanu, pe de o parte, și de Constantinescu Cornelia. Cunoscindu-i-se puoarea de a nu vorbi cîntit decît în fața celor de-ai casei am fost prezentat ca atare.

Portret bizar

Sub acest subtitlu am pus cap la cap frazele pronunțate în acel birou cu ferestra spre Calea Victoriei. A ieșit portretul bizar al unei escroace, dar și al microcosmosului social în care gravitează. Vorbele ei negre semnifică obsesia hoției și mentalitatea adăpată din zeflemeaua adipoasă și veninoasă a chiulungului social. În anchetă a renunțat la fițele de „doamnă”. Fața — pînă mai ieri-alaltăieri ușor marcată de blazare, de prosperitate și chiar de perplexitate — este acum palidă, vizibil deprimată și slugoasă. Infrațoare înrăită, prinsă și dovedită, nu-și regretă decît imprudența. O lepră oarecare. Știe că nu impresionează pe nimeni, dar reflexele îi joacă feste: se jură la comandă și într-o clipă ochii-i deversează pe obraji fanați potop de lacrimi în timp ce se înecă-n sughițuri de porunceală. În lumea interlopă are o solidă și importantă poziție de escroacă. „Microcurriculum vitae. Constantinescu Cornelia, Fostă Vlădoianu. Fostă Mihai. Fostă Stoian. Născută în București la 7 iulie 1939. Absolventă a șapte clase. Atît. Ba nu, și escroacă. Tinînd cont de cumularea diferitelor sentințe a adiționat o CONDAMNARE TOTALĂ DE 116 ani! (Tipograful a cules bine!) În decursul a 25 de ani a executat doar 15. A beneficiat de nenumărate amnistii, grațieri, amînări și suspendări de pedepse. De nenumărate ori i s-a acordat cite o șansă cinstită. N-a reușit nimeni s-o convingă că miliția, tribunalele și legile sint în dreptul lor atunci cînd o condamnă. Eliberările le-a taxat ca pe simple interludii. Dar iată răspunsurile și, pe alocuri, și întrebările. „Genul meu este așa cum am procedat la Ungureanu. Înții vreau să-mi fac o idee despre cine sint părinții copiilor cu care vorbesc. Dacă aflu că lucrează în miliție, la partid, ori la securitate abandonez și caut alții (...). Mama mea nu știe nimic. Nici din familie. Nici la serviciu. În ora cînd mă învluau de la serviciu „dădeam tunul” (adică devaliza o familie — n.n.). Ce bine dacă nu mi-ar fi semnat cu atîta ușurință biletele de vole... Al 41 de ani, faci prosții de pe la 14, al fost închisă 15,6 ani, spune tu, e normal pentru o ființă umană să stea în detenție? E logic? Ce ai ales din toți anii ăștia? Ce garanții mai oferi tu ca să te mai lăsăm liberă? Nu te gîndești nici la bărbat, nici la mama ta, nici

la copii! Îți aduci aminte cînd venea maică-ta cu Sandu de mină și-ți aducea pachet la arest? Copilul avea atunci trei ani. Știi ce înseamnă sinceritatea. Unde ai mai plasat din aurul furat? La proastele alea de la coafor și manichiuristelor, lor le place așa ceva. Am mai dat un inel la covrigăria din Piața Amzei. Trebuie să-i cunoașteți, e vechi covrigar și-i plin de aur. I-am mai dat și fratelui lui Olteanu, responsabilul de la aprozarul din Piața Unirii. Pe urmă la una din femeile de la bucătăria Hanu lui Manuc. Ala, fratele gestionarului, s-a dat dracului. Cînd m-am mai dus la el a zis că nu mai ia de la mine, că schimbă aprovizionarea, că a găsit în alt loc cu 200 lei gramul. Îl ajută pe frate-său să vindă ceapă, cartofi, morcovi. Te-ai gîndit ce se va întimpla cu noua ta familie, cu copiii? Ți-aduci aminte cum a fost data trecută? Să fiți sănătos, i-ați salvat, i-ați scos de sub tufela mea, nu-i meritam, aveți dreptate, ați alergat pe la asistența socială și li s-a fixat pensie, apoi tot pentru ei și pentru mama mea v-ați făcut luntre și punte pînă li s-a atribuit apartamentul cu patru camere. Mi-e silă de mine. (Furioasă): Dați-mi maxim de pedeapsă cu agravant, la dracu! Judecătorii vor fi clemenți că poate se vor gîndi la copil. Ce-mi pasă ce vor zice oamenii? Care oameni? Știu ce pedeapsă o să lau. Am vindut și unei doamne din Ploiești, în magazin la Florin. Asta căuta verighete, zicea că n-a găsit nici penițe. I-am vindut aur de vreo 4.200 de lei. La gitul meu port tombac ca să zic că n-am. M-am mai dus și am vindut și la alea trei grășane care vind cerși și lînă scumpă, cu 300 lei chilul, în Piața Unirii. De cînd sint eu n-am purtat aur. Am un inel de argint de la fiu-meu, au cumpărat colegii lui șase inele de la poloneze, astă-vară. Care cînte? Că atunci cînd s-a eliberat una și am trimis-o la mama mea cu o scrisoare, să nu-ți vină să crezi, a furat-o aia pe mama mea de inel, de cercei și de un lanț! I-am luat urma cînd am ieșit, am fost la ea și i-am zis că e ieftină dacă a ajuns ea, să mă fure ea pe mine, care știa că sint acolo. Astea tinere sint ieftine, vai de capul lor, vai de mama lor. Ce-mi tot vorbiți de cînte? V-am spus, de fapt știți că Sandu montează telefoane. Într-o zi s-a dus cu șeful lui și cu șoferul într-o unitate în curtea căreia se găseau gramezi de cartofi. După ce au pus telefoanele, șeful, om cu părul alb, și-a umplut un sac mare, pe motiv că le-a făcut ălora un serviciu; șoferul a luat și el un sac mai mic și i-a dat și băiatului meu o sacoșă. Tocmai cînd s-a aplecat ăl mic peste grămadă a strigat la el unul din curte „mă pușor, aia e moșia lui taică-tu?” Au sărit ăștia cu gura, șeful și cu șoferul, au zis că merită și ei atîta lucru! Pînă la urmă a luat fiecare ce-si umpluse, dar v-a dați seama ce l-au traumatizat pe Sandu al meu? El ce trebuie să creadă? A luat sacoșă, dar cînd a ajuns pe Giurgiului a dat cu ea de pămînt, a aruncat-o din mașină! Avea serviciu, Cornelia, demnitate, onoare, bărbat, copiii aranjați, 4 camere, de ce nu te lași de hoții? Îmi pare rău doar de una, am luat odată un plic cu 800 de lei pe care scria „cheltuieli întreținere”, în rest nu-mi pare rău. Ce, lor le pare rău de mine? Rîndul trecut, la judecată, dacă nu mă apăra miliția m-ar fi bătut lumea din sală. Ei nu sint răi? Nu mă bateți dv., aici, și să mă bată ăia în sală? Ei nu sint răi? Din ziua aia port cu mine și astea, „Ce să nu faci” de Isus Cristos, și „Visul Maicii Domnului”. Le am de la bunica. Iar minți, Cornelia, astea-s din recuzita ta, ai fost văzută cînd încercai să induioșezi o femeie căreia do-reai să-i plasezi un lăntșor. Ziceai în gura mare că ai nevoie de bani și că ești cu frica lui Dumnezeu, și-i tot scoatei ochii femeii cu cărtuile tale, să se convingă. Ah, nu te duce nimeni cu preșu...”

Înterup aici. Stenograma este mult mai lungă. Sper că v-ați făcut însă o idee despre gîndurile unei astfel de ființe. Și despre lumea ei. Iată-ne și-n lumea celor care-i fac pe hoți să subziste, să existe și să reziste. Cine sint aceștia?

Declarații de pleșcari

În ortografia proprie chilipirgiiilor:
I. „Declarație. Sub. Tofan Magdalena fîca lui Iancu și Ioana născută la 5 sept. 1948 București Domiciliată în Aleia Secuilor CN 2 A Bl. N 20 sc. II Ap. 30, prin prezent declar următoarele. Lucrînd la această unitate (coafor 168) Berceci am cumpărat un lăntșor suptire cu suma de 500 lei și o pereche de cercei cu suma de 500 de lei. Deoarece aceste bijuterii cumpărate de la Constantinescu Cornelia nu le mai am de bună voie voi preda organelor de miliție aur (bucăți de verighetă și cercei în greutate 1,70 g.). Această este declarația pe care o semnez”.

II. „Subsemnata Nedelcu Tina fîca lui Dumitru și Dumitra Născut la 29 Octomb. 1944 în com. Măgurele jud. Ilfov cu domiciliul în București Bud. Metalurgiei nr. 27 B. A 18 Ap 11 sect 4 Prin prezenta declar următoarele. Sint de profesie coafeză și lucrez în U 168 din Berceci. De aproximativ 2 ani am avut cliență pe o cetățeană care spune că se numește cornelia și afirma că lucrează la undeva pe la Consignația. Deciteva luni în urmă această a venit la magazin aducînd spre vînzare diverse bijuterii din aur ca: lăntșor, cruciulițe, medalion, inele, verchete, oferîndul spre vînzare la preturi acetabile avîrînd că lucrînd la consignația vin diversi clienți care vind bijuterii. Am luat de la aceasta o cruciuliță din aur format rotund avînd aplicat pe ea pe Isus Cristos. Prin mine Cornelia a vindut unei vecine din blocul unde locuiesc anume Dumitrescu Elisabeta un lăntșor cu medalion avînd pe ia un îngrășai la pretul de 4.600 lei. De asemenea știu că kolegele mele Matei Maria și Tafu Magdalena au cumpărat bijut. de la Cornelia”.

III. „Subsemnata Petrișor Stela n. în luna 31 iulie 1944 în Buc. de profesie modelier în piele la I.I.S. Dimbovița, cu domiciliul în Buc., B-dul Ion Șulea nr. 77 sc B et. I ap. 55, sector 3. În primăvara anului 1980 afindu-mă la cumnata mea Tafu Magdalena coafeză la unitatea 168 din Berceci am văzut o cetățeană care oferea spre vînzare bijuterii din aur. Cumnata mea a cumpărat citeva, nu cunosc ce anume, iar eu am cumpărat un inel și o verighetă pentru care am plătit 1.300 lei. Am considerat-o o persoană corectă și cunoscută. Inelul și verigheta le-am transformat într-un inel mai mare intrucît am adăugat și o cruciuliță și un cercei. În luna septembrie am fost și eu în concediu pe litoral unde nu știu în ce împrejurări am pierdut inelul așa că instanța urmează să hotărască asupra vinovăției mele”.

Și tot așa. Urmează declarația covrigărilor, declarația gestionarului, declarația pedichiuristei... Pentru că trebuie să inapoieze ceea ce au cumpărat în afara legii aceștia se plîng și se consideră victime. În realitate, legea este prea blindă. Astfel de cumpărători ar trebui taxați și condamnați ca tîlnitori de hoți. Atîta timp cît vor exista ei — cu mentalitatea lor de închinători în fața vitelului de aur ilicit — vor exista și hoțiile. Cînd sint descoperiți se lamentează și lăcrămează. Lacrimi de crocodil! Nu credeți în ele. Lacrimi de care n-ar trebui să țîn seama nici colectivele de muncă în care se învîrtesc acești chilipirgii. Colective în mijlocul cărora — sperăm — vor fi puși în discuție. Pentru că fauna pleșcarilor nu trebuie tolerată. Într-un anume sens, Constantinescu Cornelia a fost împinsă la furt de către chiar șefii ei. I se cunoștea azerul. Era necalificată. De ce nu a fost pusă la o treabă pe măsura (ne)pregătirii sale? Odată cu ifosele „domnoase” poate că și-ar fi pierdut și ceva din obiceiul. Poate. Oricum, acum, legea trebuie aplicată cu strășnicie. Și va fi!

MIRCEA BUNEA

Cronica șoselei

„Centura vieții” din nou ignorată

Elisabeta R. era mult apreciată de colegi și de conducerea Institutului de subingineri din Reșița pentru modestia, hărnicia și corectitudinea sa. Dorise mult să devină șoferiță și ca urmare a voinței și perseverenței pe care le-a dovedit, în 1975 a intrat în posesia mult rîvnitului permis de conducere. De atunci și pînă în iulie 1980, cînd împreună cu soțul său au devenit proprietari ai unei cochete Dacia 1300, a condus extrem de puțin, doar citeva sute de kilometri.

În ziua cu pricina, tocmai se înapoia de la bătrîni. Timpul nu prea ținea cu șoferii. Lapoviță, vizibilitatea relativ redusă, iar șoseaua umedă era pe alocuri acoperită cu mîzgă. Șoferița a plecat spre casă, la Reșița, pe la ora 11,00. Nu se grăbea, dar totuși rula cu 70—80 km pe

oră, mult pentru modesta ei experiență la volan, mult pentru condițiile dificile de drum.

Șoferița noastră s-a oprit la Bozovici, a vizitat citeva magazine și călătoria a fost reluată. În dreapta postului de pilotaj, locul era ocupat de mătusa Elisabetei, care ținea în brațe pe fiica acesteia, în vîrstă de un an și ceva, iar pe fotoliul din spate stătea un nepot în vîrstă de 18 ani și un prieten al său.

Parcurseseră circa 40 de km și se apropiau de Reșița cînd atenția bibeloului viu, care era fetița șoferiței, l-a fost atrasă de un bibelou care se legăna în partea inferioară a oglinzii retrovizoare. Minutele omulețului din brațele mătusei căutau să prindă bibeloul, iar frînturile de cuvinte rostite cu voce din ce în ce mai tare subliniau interesul deosebit care îl manifesta micuța pentru miniaturala păpușică îmbrăcată cu rochiță roșie. Cău-tînd să prindă cu minuța bibeloul, fetița șoferiței lovește la un moment dat oglinza retrovizoare, modificîndu-i poziția. În această secvență, Elisabeta R. intervine, ridică mina dreaptă de pe volan, încercînd să-și regleze oglinza. Concomitent cu această mișcare, involuntar aproape, apasă și pe pedala de frînă. Autoturismul deviază ușor spre acostament și pătrunde cu roțile din dreapta pe partea neasfaltată a

șoselei. Spatele Daciei 1300 începe să danseze ușor. Era încă pe deplin posibilă redresarea mașinii. Din acest moment, puțin experimentata șoferiță se pierde. Autovehiculul rulează cuminte circa 60 de metri pe acostament și apoi se îndreaptă unde vrea el, adică într-un pom. Coliziunea este năprasnică. Mătusa șoferiței împreună cu fetița sint ejectate din autoturism prin ușa care s-a deschis cu violență ca urmare a impactului. Cînd a ajuns la locul accidentului mașina salvării, era deja tirziu.

Așa cum spuneam, reguli simple, scrise ori nescrise, din păcate nu se cunosc ori dacă se știu de către șoferi sint considerate minore, nesemnificative. Predomină concepția „Eu conduc prudent, mie nu mi se poate întimpla așa ceva”. Se rulează cu viteze total neadecvate pe șosele glisante, nu se poartă centurile de siguranță (în cazul descris, deși autoturismul era echipat cu centuri, acestea nu erau folosite), copiii mici sint ținuti în brațe de pasagerii care ocupă locul din dreapta șoferului etc.

Soții Geru din Alba Iulia se aflau în concediu. La volan, Tudor Geru, șofer cu vechime de... 2 luni, rula pe sectorul de drum Brașov — Vălenii de Munte. La o curbă deloc periculoasă, pe raza

comunei Izvoarele, șoferul, din neatenție și lipsă de antrenament, pătrunde — ca și în cazul Elisabetei R. — cu roțile din dreapta pe acostamentul noroios al șoselei. Se pierde, trage cu putere de volan la stînga, mașina ocupă la un moment dat o poziție perpendiculară cu axul șoselei, după care lovește cu putere taluzul șanțului și se răstoarnă cu roțile în sus. În cele citeva secunde cit durează această modificare de poziție a autoturismului, portiera din dreapta a mașinii se deschide și ocupanta locului din dreapta, soția șoferului, este proiectată spre exterior, fiind prinsă între usă și sol. Este transportată la spitalul din Vălenii de Munte, conștientă și aparent fără vătămări. Aici descrie cum s-a întimplat accidentul nedînd semne de suferință, dar la un moment dat, acuzînd dureri în zona pieptului, sucombă.

Două cazuri în care dacă pasagerii purtau centurile de siguranță, erau acum în viață.

Măcar dacă din aceste întimplări ar învîța cei care, ca urmare a recomandărilor făcute de agenții de circulație, își fixează centurile, iar apoi, după ce rulează 100—300 de metri și le decuplează, „Ia să ne mai lase în pace cu centurile astea!”

Colonel VICTOR BEDA

Pentru un tată din Slobozia, fără drag

Il cheamă Anastase Onest și are opt ani. Il propun un joc. Desfac un manometru și-l așez pe masă. Am aici un detector de minciuni, îi spun. Are două părți. O jumătate este a mea, cealaltă jumătate este a ta. Tu îmi pui mie întrebări, iar eu îți pun ție. Când eu mint sau nu știu să răspund, jumătatea mea se inverzește. La tine e la fel.

Este flatat de propunerea mea și ochii-l ridă de nerăbdare; nasul și urechile și obrajii i s-au înroșit de plăcere. Încearcă să se concentreze și arborează o mină serioasă, de adult. Începe tu, propun. Mă privește ca pe un invins dinainte și își stăpânește cu greu bucuria.

— Vă place de vulpi?
— Îmi place, răspund, și el privește spre jumătatea mea de manometru să vadă dacă se inverzește.

— Eu sint vulpea. Mă duc la mama pe sub plapumă și ea se sperie. Apoi mă duc iar... (își aduce aminte de jocul nostru) Dumneavoastră aveți casă?

— Am, zic. Am și copii ca tine.
— Și vă jucați cu ei de-a vulpele?
— De-a caii, răspund. Eu sint calul...

Ride.

— Și eu mă joc de-a caii...
— Cu tatăl tău?
— Cu frații mei.
— Cu tatăl tău nu te joci?

— Nu.
— Am să vorbesc eu cu tatăl tău să se împace cu mama și o să fiți din nou împreună și atunci o să se joace cu tine. Vrei?

— Nu.
— Nu vrei să se împace?
— Nu.
— Te rog să nu mai plîngi fiindcă se strică jocul.

— Eu am auzit cum vorbeau s-o bată pe mama și m-am dus și i-am spus „Mamă, vor să te bată” și ea a zis „Cum o să mă bată?” și au bătut-o cu bunicu’, cu bunica și ceilalți și noi am fugit...

— Dar înainte te-ai jucat cu tatăl tău. Ați fost vreodată singuri, așa cum sintem noi acum?

— O dată.
— Și ce făceați?
— El dormea... Și eu ședeam.
— Și pe urmă s-a trezit, nu? Ce-ați făcut?

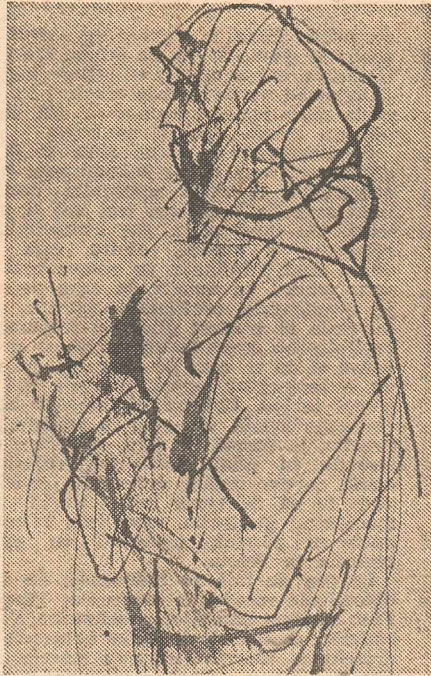
— S-a îmbrăcat și a plecat.
— Și tu ai rămas singur?
— Da.
— Chiar nu-l iubești deloc?
— Nu.
— Nu e frumos ce spui.
— Nu.
— Vreți să fiți din nou împreună?
— Nu.

Seara l-am vizitat pe Anastase Onest Carniciu acasă. Il promisesem că mă duc și el m-a așteptat și așteptându-mă a adormit. Se ghemuise îmbrăcat, cu căciula pe cap, într-un colț al canapelei. Dormea încordat. Am luat o pătură și l-am acoperit. Am încercat să-i așez o pernă sub cap și el s-a trezit surzind fericit. Din cauza frigului trebuia să mă plimb continuu prin cameră, o cameră neprimitoare, cu un pătuț și o canapea pe care dorm mama și doi dintre frați, un bufet vechi de bucătărie, o masă, trei scaune, și o sobă rece. Mama nu se întorsese de la serviciu. Sandu, fratele mai mare, plecase după ea. Nelu, băiatul mijlociu (10 ani) își pregătea lecțiile. „De ce nu-ți pul ceva în picioare pe frigul ăsta? Il întreb. Al să răcești.” Zimbește încurcat. Onest i-a povestit despre mine și se miră că un om care pretinde că le este prieten îl poate povătuși să umble încălțat prin casă, chiar dacă este frig. Crede că glumesc și ride. Așteaptă să scoț jocul din buzunar și să începem să ne jucăm...

Copiii, toți trei, sint fiii doctorului Stere Carniciu. Mama lor, acum, lucrează ca femeie de serviciu la un hotel din Slobozia. Doctorul Carniciu, împreună cu părinții și o soră, ocupă restul casei, o casă mare, cu curte, cu ferestre înalte și sobe bine încălzite. Bunicul nu vorbește cu copiii (afirmația lui). Onest îmi povestise cum odată Sandu a luat un ștuleț de porumb ca să dea la porumb și bunicul l-a prins și l-a lovit cu capul de zid. De dincolo, din camera bunicilor, răzbat zgomote de cești și tacimuri...

Soțul Carniciu s-a cunoscut în urmă cu 16 ani. Ea era frumoasă. El, ambițios. Ambițiosul medic Carniciu debuta în carieră. Din București au plecat împreună în comuna Baia la două luni după ce s-au cunoscut. Iubirea deci urma să vină. Au venit copiii. Pe primul băiat medicul Carniciu îl botează Alexandru Macedon. (Mama îi spusese Sandu.) Pe cel de-al doilea îl botează Neil Armstrong. (Mama îi spusese Nelu.) Ultimul îi spusese Anastase Onest. „Doamna doctor Carniciu” supraveghea educația lui Alexandru Macedon, Neil Armstrong și Anastase Onest în clipele cînd reușea să scape de la îngrijitul porcelor, vitelor, cailor, oilor, caprelor și păsărilor de tot felul aduse de inimosul doctor în curtea de la marginea satului. Despre felul cum medicul îngrijea oamenii în acea perioadă nu avem informații. De la soția lui stim cum încheia contracte pentru creșterea vitelor, cum le vindea, unde, cul, dar nu știm cit obținea din această indeletnicie. El îi lăsa zilnic cite

15 lei pentru treburile gospodăriei. Medicul și-a cumpărat mașină și în felul acesta putea fi ocupat și el ziua întreagă. Tot ea spune: „Am trăit astfel liniștiți și poate fericiti mulți ani.” S-au mutat apoi în Slobozia. Locuitorii acestui liniștit oraș aveau să se mire văzînd-o zilnic pe soția noului lor medic muncind de dimineața pînă noaptea, alături de socru, pe tarlăua de la marginea orașului și nevăzînd-o niciodată în compania soțului ei în societate, grăbiți însă spre un trai din ce în ce mai bun nu și-au pus și alte întrebări sau, dacă și-au pus, noi nu le-am putut afla. Autoritățile sanitare ale județului au cunoscut-o în urmă cu vreo doi ani cînd femeia veni să se plîngă împotriva soțului care o apucase pe „câi greșite”. Apoi, în aceeași chestiune au cunoscut-o pe rînd organele de miliție, cei de la consiliul popular și apoi larăși autoritățile sanitare. Greșit, desigur, deoarece nu într-acest fel poate fi readus un bărbat lingă soția părăsită. Si o condamnă în forul lor interior în timp ce, prin vorbe, îi dădeau dreptate. Iar ea nu se pricepea să dea expresie sentimentului obscur care o mina la autorități și anume că nu se consideră o soție părăsită ci un partener economic înșelat. După ce e bătută în familie devin cunoscute și explicațiile soțului: soția lui este o tîrfă. Dintr-un articol de ziar, sub semnătura reporterului Ion Alecu, aflăm cum doctorul împreună cu familia lui își mută soția și copiii în bucătărie, le taie curentul

Traian Brădean — Tăranță (detaliu)

electric, îi lasă fără mincare, le la butelia, îi surune la un regim de teroare. Și de mizerie. Divorțul devine de neînlaturat. Se procedează apoi și la partaj. Jumătate-jumătate. O mamă cu trei copii — jumătate. Soțul, singur — jumătate. Mama și copiii urmează să părăsească locuința. În acest stadiu al despărțirii i-am găsit eu.

Aflu din sursele cele mai autorizate ale orașului că înscenarea prin care s-a voit să se probeze infidelitatea acestui biete femeie frizează abjecția. Caut absurd explicația acestui comportament aberant. Nu pot admite că un tată medic își claustrază fiii suonindu-i la o viață de mizerie fără un motiv întemeiat. Găesc în dosarele judecătorești depozitiile martorilor lui. Sint penibile, de felul: Eram la Amara și vorbeam cu soția medicului Carniciu. La un moment dat a trecut pe lingă noi un bărbat. Din felul cum s-au privit am înțeles că soția doctorului Carniciu trăia cu acel bărbat și așa mai departe.

Revoltător, dar n-am voie să mă revolt dacă vreau să merg mai departe. La miliție sint asigurat că cel puțin înainte de divorț această femeie s-a bucurat de o reputație desăvîrșită. Aflu în schimb că înaintea mea am mai căutat și alții o explicație și că în fața incredibilului cel mai mulți au obosit și au spus: Ceva-ceva trebuie să fie. N-ar ieși atîta fum dacă n-ar fi undeva și un foc. Dau peste foc în curtea bunicilor copiilor, unde bătrînul Carniciu îmi sugerează infolitul în paltonul lui greu și lung, lingă poartă, sub burnita rece de toamnă, cu fața ascunsă în beznă: La un singur lucru să vă gîndiți dacă vreți să aflați adevărul: Fără foc, n-ar ieși fum!

Pe asta au mizat, deci. N-am crezut niciodată că din înțelepciunea populară se pot nutri veninul, răzburarea, ipocrizia. Și încă ceva, a mai adăugat bătrînul: Tineți minte: un bărbat nu pleacă niciodată de la o femeie fără un motiv.

Dar de lingă copii? Îmi venea să-l întreb, dar nu l-am mai întreb intrucit luasem deja hotărîrea să nu mai caut nici o explicație.

Nu mai caut nici o explicație. Nu mai caut nici o explicație prin dosare, printre martori. Mă incred în cuvîntul doctorului

Carniciu. De vină este femeia. Un bărbat nu pleacă niciodată de la o femeie fără un motiv. Ca să mă bizui pe martori ar fi necesar să trec în revistă toți martorii, ceea ce nu este posibil. Nu admit decît doi martori: pe doctorul Carniciu în care mă incred și realitatea, realitatea ochilor mei.

Il văd pe Năstase Onest ghemuit de frig într-un colț al canapelei. Ascult zgomotul de cești și tacimuri din camera vecină. Pipăi soba rece din camera copiilor și privesc cum bunica bagă lemne în soba din camera ei. Trec prin curtea mare, pus-tie, pe lingă camerele înalte și confortabil mobilate ale doctorului Carniciu și mă plimb prin camera insalubră a fiilor lui. Sint fiii lui chiar dacă mama lor ar fi imorală. Boala îl pîndește cu gheare de foame și frig chiar dacă ea s-ar datora neglijenței mamei. Citesc depozitiile penibile ale martorilor și știu că ei au fost aduși în fața instanței de doctorul Carniciu. Tată și fil locuiesc ușa în ușa. Mama lipsește de acasă ziua întreagă. Tatăl nu găsește umbalul comun cu propriii lui copii. Tatăl este medic. Mama este femeie de serviciu.

La despărțire întind mina mamei. Primesc o mină aspră, bătătorită, o mină grea de muncă, crăpată de vînt și soare și pămînt, o mină apropiată chipului ei pe care oboseala și grijile au adunat cute proprii nu soțiilor de medici ci tărîncilor din Bărgăan. Știu că are 42 de ani, știu camera unde a dormit, perna pe care pus capul, căldarea din care se spală, știu că viața ei, cu sau fără păcate, s-a închis în cercul de interese, de grijii sau bucurii ale copiilor ei, știu că o asemenea viață numai anevoie se reface, știu că doctorul Carniciu s-a recăsătorit imediat după divorț, că noua soție așteaptă un copil și că acest lucru reprezintă de-a pururi un început nu un sfîrșit.

Așez această realitate în fața doctorului Carniciu, singurul pe care-l cred pe cuvînt și-i spun: Explicați-mi!

— Ea n-are grijă de copii. E murdară. De aceea ne-am și despărțit. Stau în frig? De ce nu le cumpără lemne? A luat prin partaj 15 000 lei din banii copiilor...

— Vă intrerup o secundă, doctore. Spuneți: „A luat prin partaj 15 000 lei din banii copiilor”. Știu că fiii dv. aveau CEC-uri în valoare de 30 000 lei. Inseamnă că cealaltă parte pînă la 30 000 lei ati luat-o dv. De ce nu le cumpărați dv. lemne? Și apoi „a luat din banii copiilor” nu este o expresie intru totul exactă. Ea locuiește cu copiii. Mai degrabă dv. ați luat din banii lor dacă ați convenit să faceți jumătate-jumătate niște bani care nu vă mai aparțineau.

— Copiii ar veni la mine, dar le este frică de mamea-sa. Îi bate dacă află numai că am stat de vorbă cu ei.

— De la cine să aflu? În curte locuieți numai dv., părinții dv., sora dv. și copiii. Dv. nu-i spuneți, părinții dv. de asemenea, iar copiii n-or să se pîrască pe ei înșiși.

— Copiii vin la mine, să știți. Vin aici la spital.

— Adineauri spuneți că „ar veni”. Acum spuneți: „vin”. Vin sau ar veni?

— Vin.
— Astăzi l-ați văzut?

— Desigur. Am fost acasă. Am vorbit cu el. I-am invitat la masă, dar n-au putut veni fiindcă exact ceva mai înainte îi chemase și mama lor să mînceie la hotel.

— Deci nu știți că mama lor lipsește azi din Slobozia. A plecat astăzi de dimineață la București. Dacă nu i-a chemat cumva acolo la masă, aici nu-i putea chema în nici un caz.

Am fost inclinat un timp să transfer patologiile răspunderii acestui caz ieșit din comun. Mărturisesc și faptul că mi se părea bizar că un intelectual din zilele noastre își botează copiii cu nume ca: Alexandru Macedon, Neil Armstrong, Anastase Onest. Cedam însă, pe un alt plan, același confuzii care pe alții îi făcuseră să declare: Ceva-ceva tot este. N-ar ieși atîta fum dacă n-ar fi și un foc pe undeva. Chela mi-a furnizat-o tot bătrînul Carniciu. Il întrebam cum explică faptul că deși nepoții lui trăiesc într-o cruntă mizerie numai la un pas de el, nu intervine nu le dă o ceașcă de ceai, nu le strecoară un lemn în sobă cînd sint plecați cu toții. Mi-a răspuns: Copiii tot la băiatul meu or să fie dați de instanță. Cînd or fi din nou pe actele lui om ști noi cum să-i creștem.

Chestie de proprietate prin urmare. Ingrozitor viciu de familie care aruncă acum o lumină nouă asupra acelei căsătorii ciudate de acum 16 ani dintre un medic și o femeie de serviciu, asupra porcelor și cailor, și oilor, și asupra celor 15 lei pe zi, diurnă de mamă și soție, și asupra tarlalei de la marginea orașului, și chiar asupra divorțului dintre o femeie pe cale de a pierde puterea de muncă și un tată a trei copii de care nu-i mai pasă.

— Tovarășe doctor Mitrea, îi spun directorului adjunct al Direcției sanitare, cazul Carniciu vă este cunoscut. L-ați discutat în colegiu, pe medic l-ați sancționat cu vot de blam. E greu de presupus că un medic care la doi pași de el își lasă și chiar își obligă fiii la un regim de mizerie

umană mai poate fi îndreptat printr-un vot de blam. Dumneavoastră însă așa ați hotărît și doar noi amîndoi, aici, nu putem modifica hotărîrea unui colegiu care a dezbătut în noștință de cauză. Nu vă întreb de ce nu l-ați dat afară. Mă puteți ajuta în schimb să înțeleg citeva lucruri. Un mecanic de locomotivă, de pildă, n-are voie să bea deloc în prețuia urcării lui pe locomotivă. Un judecător care s-ar îmbăta o singură dată în viața lui într-o circumă și ar face scandal n-are calea de întoarcere a oricăruia dintre noi. Ne închinăm în fața fatalității. Un medic care este în același timp mecanic de locomotivă și judecător de vieți omenesti n-are un statut etic pe care trebuie să-l respecte el mai mult decît alții? Se fetișizează oare în acest sector atît de mult o hîrtie pe care scrie DIPLOMĂ?

— Profesional, n-avem ce-i reproșa. A ajuns în situația de a nu mai putea conviețui cu soția lui. Pentru că a ajuns în această situație, l-am sancționat. Divorțul este însă permis de lege și în parametrii care-l desemnează poate ajunge chiar și un medic. Nu-i putem tăia capul pentru asta.

— Am întreat un confrate al dumneavoastră ce ar face dacă prin absurd ar ajunge în situația medicului Carniciu și ar fi pus în fața ireparabilului. A răspuns ce ați fi răspuns și dv și eu, și oricare altul, ar veghea ca fiii lui să fie adăpostiți în fața oricăror lipsuri materiale, ar lăsa adică totul soției, dacă ea nu le poate asigura singură confortul în cel mai înalt grad, și el ar reîncepe viața de la zero. Fiindcă vedeți dv. aici nu e vorba că un om a divorțat, nu divorțul îl judecăm, ci ceea ce revelează el, acele lucruri pe care nu le-am fi aflat altfel niciodată despre om.

— Unele lucruri nu le-am cunoscut pînă azi. Desigur, vom mai reflecta.
NICOLAE CRISTACHE ■

P. S. În biroul tovarășului Petre Glodeanu, secretar al comitetului județean de partid, cuvîntul de ordine al acestei toamne este stringerea recoltei. Mă primește numai fiindcă este vorba de copii. Împreună cu prim-vicepresedintele consiliului popular județean decid pe loc: copiii vor primi apartament chiar astăzi.

Ce face omul cînd nu-l vede nimeni

Prea mulți porci...

Deși societatea românească de astăzi s-a constituit într-un adevărat front al conștiinței pentru conștiință, deși militia își face mereu mai bine datoria, deși avutul tuturor este din ce în ce mai bine păzit în toate chipurile totuși se mai fură. De la oul mic, la boul mare, de la găinării care mai mult te indispu. la hoții de-a dreptul revoltătoare, ceea ce atrage atenția că lupta împotriva acestor practici antisociale trebuie și mai mult intensificată, după cum mijloacele de prevenire a ei trebuie multiplicare, sporite cu o doză și mai mare de vigilență etc.

Un „răsunător” și recent trafic de porci, petrecut orărcum sub ochii noștri, scoate la iveală marile și uimitoarele resurse ale „geniului rău” care-i bintule pe unii hoți de calibru, care, culmea, stau ziua printre noi, muncesc chiar împreună cu noi la lumină, iar pe întineric fac adevărate ravagii pe unde apucă.

Iată și speța, cu totul ieșită — socotim noi — din comun. S.C. tractorist la A.D.P., sectorul 3 al Capitalei, și-a constituit o adevărată „echipă de șoc” de vreo cîni înși cu care dădea țircoale, noaptea, gospodăriilor de pe centura Bucureștiului. Plecâu pe tractor seara — sub aparența atît de respectabilă că mai lucrează pe vreo tarla, pe vreau cîmp — ajungeau, de pildă, la I.A.S. Popești-Leordeni și începeau atacul la porci! Unde erau paznicii? Ei știu. Ceea ce știm noi, este faptul că în raidurile lor nocturne, echipa de hoți a lui S.C. (era să spunem „echipa de mîgări” — dar l-am fi jignit pe bietii mîgari) au furat exact 183 de porci!!! Porci de 50, 60, 70 de kilograme fiecare, că știa mai grei nu puteau fi manipulați, furt care a adus un prejudiciu statului de vreo 140 000 lei!

Cum se transformau în bani porcii furați?

Ori erau vînduți „gospodărește” direct în piață, la Afumați sau în Voluntari, ori erau plasați la creșcătorul de porci G.I. din Afumați, creșcător apărât de lege prin autorizarea cuvenită, el reprezentînd un paravan și un camuflaj perfecte pentru această imensă PORCĂRIE. După cum se poate lesne înțelege, în rîndurile noastre nu este vorba numai de cei 183 de porci furați, ci de semenii noștri, mult mai murdari decît porcii din cocrine!

MARIUS POPESCU ■

AMBIENT. Piața Teatrului Național te surprinde prin ambianță, prin atmosferă. Modernul devine atât de repede familiar. L-am întrebat pe Zoltan Turman, arhitectul șef al orașului, care este explicația, pentru că această senzație nu o încearcă doar turistul, o încearcă chiar și localnicii, dovadă fiind această zonă atât de circulată. Răspunsul este, pe cât de simplu, pe atât de firesc: „Nu s-a mers pe ideea șocului spiritual. Spațiul este foarte umanizat. Acest oraș al florilor este mai mult decât un municipiu, este un centru etnografic de cultură și artă, or' coloșii de beton, sticlă și metal trebuie apropiați de natură”

O INSULĂ PATETICĂ: OSTROVUL MARE

Cind am fost pe Ostrovul Mare — insula-santier din mijlocul Dunării, sediul Porților de Fier II — încă nu ninsese. Iarna încă părea o abstracție, o amenințare îndepărtată, prevăzută în calendar și în scriptele șantierului — unde ocupă un capitol special, cel al „măsurilor pentru anotimpul rece” — de niște sumbri profeți, puși să încurce bugetul unor entuziasme și proiectul unor presante și arzătoare treburi.

La ceasul de față, Ostrovul Mare e sub zăpadă. Sau, poate, nu e, fiindcă peste marele și nu tocmai marele ostrov — 17 km lungime, circa 3 lățimea medie — vântul, nestăvilit de nimic, aleargă cu viteze de 80—100 km pe oră, smulgând zăpada, învirtejind-o și spuierind-o. O mai spulberă și uriașele autobasculante ce, disperate sau în serii compacte, preiau fuga aerului, o întesc, adăugând celor 80—100 km încă 50—60, părind trase încolo și-ncoace cu drumuri cu tot, în viteze amețitoare, ca pe o bandă scăpată din chingi. Cind vine iarna, insula-santier intră, s-ar zice, în vrilă. Respirația grea, lutoasă a podisului Mehedinților răbufnește în sus la acest cot de ape, în virtejuri grozave. E o răscrucie aeriană a regimurilor climatice diferite, un unghi de aspră interferență între năvala de aer cald, cu dulceti de Mediterană, ce vine din miazăzi, și zidul podisului, de pe care se năpustește vântul.

Ieri dimineață, cota apelor Dunării, în această zonă, nu indica nimic alarmant. Cota aceasta, de la o vreme, îi interesează acut nu doar pe navigatori, ci și pe constructori, care așteaptă ora transmisiei, răsucesc butoanele aparatelor

radio și ascultă cu răsuflarea oprită. Nu, nu-i nici o primejdie pentru insulă, întreaga incintă e apărată de gigantice diguri cu blindaj de oțel, balaurul fluviului, oricât s-ar zbuciuma și-ar sări în sus, tot nu va ajunge să privească peste parapetele de oțel și beton. Dar încă se mai lucrează în albia Dunării, în brațul ei românesc, pe care săpătorii navali îl adănesc zi și noapte, ca să creeze condițiile traficului naval prin viitoarea ecluză. Tot ei smulg din ape balastul necesar fabricării betoanelor hidrotehnice. Ei, așadar, sint, dacă nu punctul-cheie al șantierului, punctul primordial, nucleul vastului și straniu transfer de elemente, în rimă doar cu natura locului și cu fantezia constructorilor, care se operează aici de mai multă vreme. Aici, Dunărea e silită să dea pământ, în timp ce pământul alungă Dunărea, o restringe, drept care Dunărea, îndrăgănită, se infurie și-i atacă mai violent pe cei care o încolțesc. Pe săpătorii navali, în primul rind. Și dacă apele ei, cotele lor, sint în creștere...

Ieri dimineață, în aceeași zonă, termometrele, coborite în timpul nopții sub zero grade, rămăseseră tot acolo. Vântul (ni s-a spus la telefon) s-a întesit, odată cu frigul ce încrețește pielea, odată cu gerul ce înăsprește glasurile. (Glasul de la celălalt capăt al firului începuse să capete asprimea iernii.) Deci iarna, de-acum, e acolo, în insula prinsă în chingi de oțel și în chingi de ape (în curind, în chingile ghețurilor), deci mercurul din termometre va continua să coboare, ajungând la minus 5, minus 10, minus 15... Au fost și ierni, începind chiar

cu prima iarnă a șantierului, cind s-a ajuns la minus 22—23 de grade. Cind motorina ce mișca mașini și utilaje îngheța, obligându-i pe oameni la eforturi în plus, peste orele legiuite de muncă. (Ei, oamenii, nu aveau voie să înghețe.)

Se implinesc în iarna asta, la 3 decembrie, 3 ani de la inaugurarea marii construcții, operă a prieteniei româno-iugoslave. Se implinesc trei ani și patru ierni. Un timp scurt, dar comprimind o narațiune a muncii dintre cele mai dense, mai palpitate, un roman încă necris (cine-l va scrie?), în care personaje, evenimente, conflicte se întrec și se întretaie în creșteri pline de tensiune, în capitole sau etape ce au modificat și modifică zi de zi, ceas de ceas, într-un ritm de o anvergură unică, relațiile din întregul tablou. Cuprinzind întreaga insulă (întreaga insulă, din aval în amonte, este practic, la ceasul de față, o uriașă construcție în plină edificare), cuprinzind apele care-o scaldă (alungate, restrinse, obligate să deubezeze prin locuri noi), modificind geografie, privește, înlocuind apele cu pământ, pământul cu piatră, pietrele cu beton.

La ora de față se betonează. La toate obiectivele românești ale noilor Porți de Fier, în zona barajului, a ecluzelor, a centralelor, se toarnă din plin betoanele hidrotehnice, marcind intrarea marelui șantier în etapa maximei amplitudini a muncii, a răspunderii maxime și a grijilor maxime. Se toarnă din plin betoane (de data asta nu hidrotehnice, nu speciale, ci comune, dar „comunul” acesta prinde și el un gust special, aparte și frisonant în frisonul iernii) la drumuri, la căi de acces, la platformele tehnologice, la blocurile de locuințe din colonia constructorilor, la numeroase alte obiective. Toți cei ai locului, în aceste zile, se ocupă doar de beton, vorbesc doar de beton, visează beton, mănincă beton pe pline (uneori și fără, căci mai important chiar decât plinea ai zice că e betonul), zelul reporterului de a afla și amănunte ale construcției abstrase beto-

nului se izbește, ca de un zid de beton, de problema totală, unică, absorbantă a betonului.

Comandamentul șantierului, instalat într-una din cabanele-vile ale coloniei constructorilor (foarte frumoase aceste cabane-vile, cu acoperișurile lor țuguiate, de „chalets”-uri elvețiene, și cu surpriza scărilor exterioare, ușoare, aeriene, deși, evident, din beton), e ca o Arcă a lui Noe ancorată la țărmul Dunării. Sintem într-un cotton al insulei ce nu mai aminteste prin nimic de raiul vegetal de odinioară, doar cîteva stivuri de cioate arhaice, scăpate ca prin minune de foc și de umezeala acidă a apei de infiltrație, au rămas undeva, într-un colț al zonei, ca un memento despre o vreme ce pare alungată nu de niște ani, ci de niște ere. Atmosferă de comandament de front, du-te-vino de oameni teribil de ocupați, de aferați, de grăbiți, stații de radio în funcțiune, rapoarte și ordine care se încrucisează în aer, toate problemele și toate profesiile insulei-santier își trimit aici mesaje și mesageri (de aceea comandamentul acesta a și fost poreclit chiar „Arca”), dar peste toate problema problemelor e betonul. Petre Mike, secretarul comitetului de partid (om cu o viață petrecută pe șantiere, începind cu cele ale tinerețului, din anii '47-'48), are în ce privește betonul, în ciuda experienței sale, emoțiile unui neofit. Vine acum de la noua fabrică de betoane, transferată aici nu demult, de pe șantierul hidroenergetic al Căminului (o „filială” a Grupului constructiv de pe Ostrovul Mare), unde a inspectat cum merge treaba în schimbul dol. Merge, zice, dar o zice cu emoție, nu pentru chestiunea în speță, ci pentru întreaga problematică a betonului și a betonării pe șantierul noilor Porți de Fier. I se pare că nici o măsură în plus, la acest capitol, nu e un plus.

Toți oamenii șantierului, într-un fel sau altul, sint înglodăți, unii pină-n gît, în beton și în betonări. De la săpătorii

Biografii ale muncii pe Valea Buzăului

1.

Apa Buzăului pătrunde în județul cu același nume nu departe de localitatea Siriu. Aici, pe șantierul viitoarei hidrocentrale, maestrul Vasile Neamțu are o casă de protecție noroită și 40 de ani. În 1958, am căzut de acord asupra acestui amănunt, n-avea decît 18 și i s-a întimplat, cum zice, un noroc decisiv. Tocmai terminase, la Botoșani, profesionala de mecanici cind Dumitru Tomniuc, pe jumătate prieten, pe jumătate vecin, l-a îmbiat cu o excursie de o zi la Bicz, în scop de plimbare și de

aer proaspăt. Vasile Neamțu a venit, a văzut și, ca să nu mai lungim vorba, a rămas. I-a liniștit pe cei de acasă cu o carte poștală, pe care a scris că e bine sănătos, ceea ce le dorea și celor din Broscăuți Dorohoiului, comuna natală, cerind totodată salopeta, undița și-o poză; cea în care el și frații lui, Sandu și Ionel, de asemenea mecanici, zimbeau fără prea multe motive. Din prima leafă, își aminteste, și-a luat o pereche de cizme, încălțări în care, tot purtindu-le, a ajuns să se simtă atât de bine încît, cu vreo 3 ani în urmă, nevasta s-a luptat să-l convingă să le lepede în vederea unei nunți.

Cind treaba s-a terminat la Bicz, a poposit la Firiza, lângă Baia Mare. Alt baraj, aceeași muncă, așezată și plină de răspundere. Avind cîteva zile libere și consimțămînt de acasă, s-a însurat cu o fată despre care spune, scurt, că e de ispravă. Adică, în concepția lui, își face meseria de bobinator cu trager de inimă și-i educă atent pe copii, Sorin și Sorina, ambii elevi, botezați așa din dorința lui ca toate lucrurile să fie cît mai simple. Înrolat în marea familie a constructorilor de hidrocentrale, familie de oameni harnici și devotați, Vasile Neamțu a continuat să învețe geografia țării în pufoaică și în cizmă, ca și Nicolae Ene. Gheorghe Rusu sau Andrei Iacob, cîteva din cei de care, cunoscîndu-i la

Bicz, nu s-a despărțit nici azi, muncind împreună și, în timpul liber, suferind pentru steaua. De la Firiza a trecut la Paltinul, de la Paltinul la Fucioasa, lăsînd în urmă numai pilde bune și depășiri de plîn.

Din '74, e aici, la Siriu, unde face betoane și mai face montaje metalice și unde, de un an, după absolvirea școlii de maștri, conduce 33 de bărbați. Prin strădania lor, între doi munți se așterne al treilea, produs uman sucă la sută, rîd al devotamentului și al solidarității muncitorești exersate 24 de ore din 24, 365 de zile din 365, cu excepția anilor bisecți. Sigur, un șantier e un șantier, cu noroi, cu frig, cu mașini care se mai defectează, cu toate cele. Dar greutățile sint făcute, vorbește Vasile Neamțu pe înțelesul oricui, ca să fie învinse, ceea ce, la Siriu, se întimplă ca și cum nu s-ar întimpla nimic.

Așa stînd lucrurile, e mulțumit. Adună, cu soția, la 6 mil, din care o parte ajung la CEC. Copiii învață bine, băiatul fiind de-acum la liceu, la Buzău. Apartamentul la bloc, tocmai primit, e spațios. Doar mașina, o „Dacie” 1100 poreclită Roșcovana pentru că e roșie, îi mai dă bătăi de cap cu ambreiajul. În rest, zice zîmbind pe sub cozorocul unei căști ce pare plămădită din noroi, toate bune și mai poftiți. Mulțumim de invitație, vom mai pofti.

2.

Urmînd cursul Buzăului, ne oprim cîteva kilometri mai la vale, la Pătrîrlagele. Comună, ne lămurim repede, cu spinarea dreaptă, așînd la șosea o puzderie de case noi, din ferestrele cărora pături de flori privesc curioase la forfota lumii. Dominînd așezarea de pe înălțimea unui deal, Filatura de lînă, dată în folosință în 1978, simbolizează tulburător și fără echivoc noul destin al comunei. În fruntea filaturii, alt simbol, o tinără, ingineră Carmen Țăranu, directoare la numai 31 de ani și, mai mult decît atât, șefa propriului soț, Florin Țăranu conducînd una din secțiile unității.

Deși a născut 3 copii, primii 2 fiind gemeni și, atenție, elevi în clasa a VII-a, Florica Mărgărit nu-i mai vîrstnică. Are tot 31 de ani pe care, fără să fie un compliment, și-i ține bine, de pe urma muncii, cum zice. Pînă să intre la calificare, a făcut de toate, căutîndu-și un drum în viață. A fost, pe rînd, centralistă, vînzătoare și, cîteva luni, ospătăriță la local, prin termenul acesta înțelegînd circuma numită „Siriu”. Altfel zis, căuta și nu găsea căci nu existau prin partea locului decît puține fabrici, la Nehoiu, la Sătuc și cam atît; la poarta cărora, firește, cererea era mai mare decît oferta. Cind a auzit că se des-

I care fac rost de agregatele de bară necesare fabricării betonelor tehnice, de la soferii care le sortă, de la cei ce produc betonul (fuiți într-un șantier special) la cei pun în operă, înconjurată la rînd de reprezentanții a numeroase contribuente, tangente, complementare sau convergente betonului, sute de constructori, minuiind sute de și de utilaje, înfruntă timpul necruțitor betonului fabricînd beton și ad beton.

Um, cînd terenul prinde să-ngețe, i „Tatrelelor” și ai „Belazurilor” ori lucă, într-un anume fel, mai bine. Stelescu, conducătorul unei autolante de 47 de tone, venit aici de imele Porții de Fier (împreună cu lu, Petre, tot sofer), după un scurt eficient ocol pe șantierele hidroetice de la Motru-Cerna-Tismana, a iscălit (împreună cu fiu-său) niște ante recorduri, niște mari depășiri an, a încărcat în mașina sa, pe șanț barajului noilor Porți, ultimul strat iarnă de pe amplasamentul primei e a ceea ce specialiștii numesc „bețe egalizare”, marcînd declanșareaării barajului. Isprava asta, cu nimic ită de altele, dar simbolică, s-a cut în niște împrejurări cărora iarna, îne, le pune capăt. S-a petre- in terenul moale, în loess-ul s și cleios al insulei, care prindea r-un cleste roțile camionului. Și so- de pe autobasculante, și cei de pe le buldozere-tancuri fabricate de brai, și comandanții marilor excava- „Castor” cu cupe de 2,2 metri cubi, te de brăileni, au trudit o primă o vară, o toamnă tot luptînd să-și gă roțile sau șenilele din capcanele use în lut. Acum, cînd terenul o să ețe, o să fie mai bine. (Dacă gerul să-ngețe motorina!)

ess-ul ca loess-ul, dar cu marna, a, e și mai și, oel puțin în ce pri- operațiile betonării. Marnele de ații sint repede alterabile la con- l oricît de sumar cu agenți atmosfer- drept care turnarea „lamelelor de zare” trebuie operată cu maximum de a. Dar și cu maximum de exigență la te, pe ele, pe aceste lamele, urmînd sprijini coloșii munților de beton. are, altfel spus, nu doar un ritm, ci și alert, și nu numai un ritm alert, ci ul, dacă se poate zice astfel, al cali- revelabilă în întreg și parte prin ri mereu mai substanțiale. Toate itile sint asigurate, fabricile de be- pat din plin, pulsul Dunării e măsurat noapte (echipe speciale de interven- tau cu armele la picior, gata oricînd reprime orice încercare de infiltrare acintele șantierului, alte echipe desă- esc îndiguirile zonelor din amonte și altor porțiuni inundabile). Intreaga a este ca o redută bine fortificată, r apele pline de o minie tulbure, sub zăduh zbuciumat de elicele norilor nali (care coboară mereu, aproape nt cu insula și cu fluviul) și de benele eton (care, în contrasens, urcă la toa- etele, adesea gata să străpungă norii). eorghe Croitoru, șef de echipă de niști, mehedințean din comuna Burila, tractor al primelor Porți de Fier și antierelor hidroenergetice de pe Cerna, rnat primele lamele de egalizare la tațiile centralelor electrice. Everi- tîl s-a petrecut în vară și, de atunci, atul acesta cu obrazul rotund, dar cu ituri puternic marcate, cu umeri nu ai largi, dar cu mușchi de boxer, se desenează puternic chiar și prin ta groasă, vătuită, n-a mai lăsat din z vibratorul cel greu, cu care face gen betonul proaspăt turnat. E frig, nt (cînd am vizitat șantierul, acesta a cu „numai” 70 de kilometri pe oră), pentru Gheorghe Croitoru și pentru din echipa lui, mai tîți cu nume olte-

nești sau invers (Dumitru Pațica, Petre Giuverdea, Bebe Tiganu...), e înăbușitoare temperatura efortului, acum crezi c-o să-și scoată pufoaicele, c-o să lucreze în cămăși sau fără. Vibratoarele le-au lăsat semne adînci în palme, care au devenit scoarțoase, dure, ca și structura uneltei. Dacă truda lor și a celorlalți betonisti ar fi, să zicem, o înfruntare fizică, adică un epuizant campionat de lupte greco-romane pe un ring lung de 17 kilometri și lat de 3, fără pauze sau cu pauze sumare, fără reprize, adică dintr-o repriză în- tr-alta, fiindcă turnarea betonului nu poate fi întreruptă, dacă lupta lor ar fi pur sportivă, performanțele de rezistență s-ar putea calcula mai ușor și s-ar putea obține, astfel, un echivalent, fie și vag, al marelui efort cheltuit în aceste zile de constructorii noilor Porți de Fier.

Secvențe patetice se succed și se amestecă incontinuu. Timpul de azi și timpul de ieri, cel al primelor Porți de Fier (de unde a venit majoritatea constructorilor, coborînd vreo 80 km pe fluviu, de fapt urcînd, urcînd o nouă și redutabilă treaptă a muncii, a tehnicii, a împlinirilor, schimbind registrul de priveliști și exigențe, modificîndu-i gama, punîndu-i o nouă și mult mai pretențioasă cheie), se interferează, sub semnul marelui timp construc- tiv al țării căruia Dunărea ce devine o Dunăre de lumină, de energie, îi e simbol. Se interferează și vocile, ca niște unde radio. Peste vocea lui Gheorghe Croitoru (înaltă, ca să acopere zgomotul vibratoru- lui), care strigă nu știu ce ordin ortacilor, se suprapune, cu o octavă mai sus, cea a inginerului Ștefan Păscuțiu, șeful de șan- tier, care ordonă nu știu ce lui Croitoru sau altcuiva. Ingerul Păscuțiu a coborît aici, pe Dunăre, de pe Olt, de pe șantierele construcțiilor hidroenergetice aflătoare în zona Slatinei. Încă n-are, ne spune (de fapt, ne strigă în ureche), o voce „exersată ca pentru Dunăre”, pentru uriașul tu- mult al muncii de pe marele șantier al acestei insule. Dar luptă, adaugă, ca să și-o facă, luînd ca diapazon vibratorul lui Gh. Croitoru. Ai zice, ascultîndu-l pe el și pe ceilalți cum strigă unii la alții, peste vuetul șantierului, al vîntului și al Du- nării, că toți, de la mic la mare, sint în plină și arzătoare furie, că acuși-acuși o să se ia la bătaie. Așa ai zice, dacă n-ai ști (precum știi, precum vezi) că marea construcție este fructul unei cooperări, al unei solidarități a eforturilor, al unei ca- maraderii și prietenii cum rar întîlnești aiurea, ce suprapun acest șantier unui cîmp de luptă sau, cu un termen de referință mai apropiat anotimpului, unei veritabile expediții polare. Contribuie la această senzație și izolarea, faptul că oa- menii, aici, nu se pot rezema decît pe ei, pe ei înșiși, chiar dacă o țară întreagă îi veghează și îi ajută îndeaproape. Dar ma- rile acțiuni constructive, săvîrșite în lupta cu o natură aspră, cu loess-ul, cu apele, cu vînturile și cu zăpezile, sint opera lor, numai a lor. Ei mai strigă unii la alții și fiindcă (ne spune Croitoru) „au în urechi niște dopuri”, care dopuri sint de nisip, insula asta fiind o insulă de nisip, mereu și mereu răscolit de vînt. Ne spune asta, firește, răcînd.

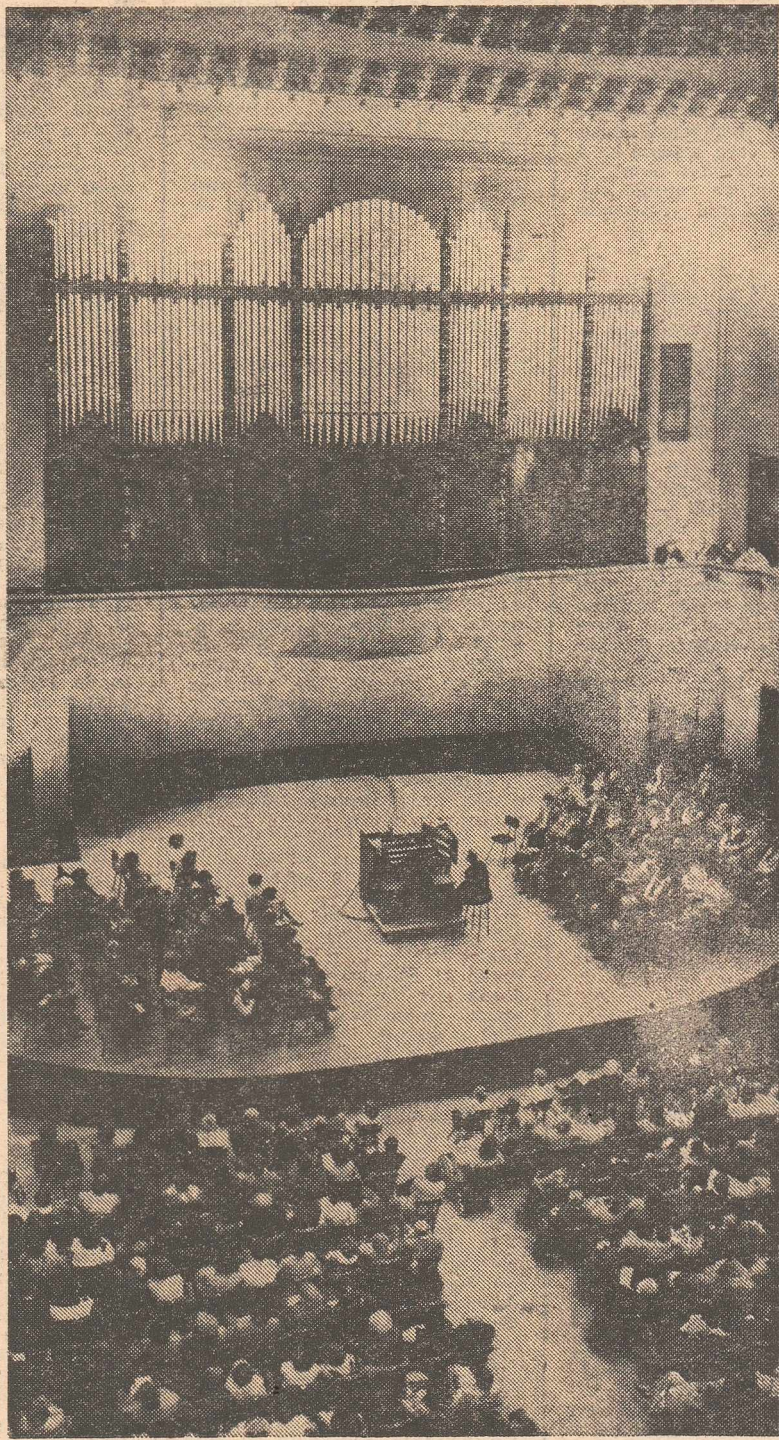
Dunărea, în acest vacarm, nu se mai aude. Cine s-o audă? Și cînd?

O auzim totuși, într-o scurtă pauză de liniște. O auzim huruînd, cu huruîtul de pietre și valuri care e milenara ei simfonie, dar parcă mai aprig și mai înalt ca niciodată. A căpătat și ea glas de om? Sau, poate, amenință, avertizîndu-ne despre asalturile ce vor urma asupra insulei-șantier?

În aceeași pauză de liniște, ni se spune, cu o voce deodată calmă, sigură, stăpînită, că Dunărea, pe aici, nu mai are nici o pu- tere.

La Ostrovul Mare, cotele apelor Dunării sint, practic, sub mîna omului.

ILIE PURCARU ■

ORGA DE CONCERT. La vremea ei, în 1913, cînd a fost construită, orga de concert a Palatului culturii din Tg. Mureș a fost prima orgă din Europa centrală, dar în ultimii 50 de ani, cele 4 463 de tuburi au rămas mute. În 1978, a început restaurarea ei de către neobositul și inimosul director al Palatului culturii Bela Körösy. Concertul inaugural a avut loc la 31 octombrie și nimic nu ne mai surprinde, cînd aflăm că peste 100 de iubitori ai muzicii au ascultat concertul în picioare, din hol, iar alte 200, afară, solicitau, același lucru, sala dispunînd doar de 700 de locuri. Și astfel au urmat în zilele următoare cîteva concerte cu sala plină.

Grijile nu s-au terminat odată cu inaugurarea. Ca să trăiască, orga tre- buie să funcționeze. La toate acestea s-a gîndit Bela Körösy, în serile și nopțile celor doi ani cît a durat restaurarea ei. Astfel turiștii finlandezi care vin, la două săptămîni, prin Tg. Mureș, la Sovata, la tratament, vor putea, făcînd un popas, să audieze un concert de orgă de o oră și jumă- tate, de asemenea, vor putea lua cu ei discul concertului ascultat. Pentru fineret, în acest oraș cu veche tradiție muzicală, se va încerca adaptarea unor spectacole în colaborare cu Institutul de teatru și chiar cu teatrul de păpuși

chide la Pătirlagele o filatură, a depus cere și, după aprobarea acesteia, s-a suit în autobuzul de Brașov. Acolo, la „Carpax”, a învățat 6 luni, urmînd nu doar cursurile unei noi meserii, ci și pe acelea ale unei noi demnități. Ea și, deopotrivă, multe alte fete din Valea Buzău- tui, Maria Fotache, Elena Iliescu, Maria Avramescu, Elena Cojocar, altele, silite pînă atunci să-și petreacă tinerețile pe drumul dintre copae și craiță.

Florica Mărgărit lucrează la secția carde, la divizion, o mașină despre care zice că e foarte complicată, fiind firul și transfor- mîndu-l în pretori, dar pe care o strunește, supunînd-o. E frunțașă pentru că, simple sînt adevărurile mari, a venit cu gînd să „uncească”. Dacă al intrat într-o treabă, mărturisește, fă-o bine și nu te plînge, o face bine și nu se plînge, deși motive ar mai fi. Dacă depășește planul la filatură, el depășește și acasă, unde gătește, spală,

calcă și, cînd nu i se închid ochii, face lecții. Dar, ca și Vasile Neamțu, e mulțumită. Simte că, de cînd deține o meserie, oamenii o privesc altfel, iar ea nu le ră- mine datoare, uitîndu-se la bărbați de la egal la egal. Are o familie unită și, ceea ce nu-i de ici de colo, cinstită, respectată. Soții Mărgărit, dintr-o retribuție și o pen- sîe, se ajung cu banii, conștienți că, azi, începuturile sint mai ușoare ca altădată. Au sters de pe listă televizorul și frigide- rul, urmează bicicleta cu care Florica are de gînd să străbată, zilnic, cei 3 kilometri care o despart de locul de muncă. Pînă atunci însă, umblă pe jos și, cîteodată, i se pare că drumul e mai lung decît e. Dar nu pot veni toate dintr-o dată, zice, vom munci și vom avea. Nu ne îndoim că lu- crurile se vor rîndi întocmai, urmînd ca- lea unei demnități dobîndită cu sudoare și perseverență.

3.

Doctorul Adrian Ionescu e medic primar și șef al secției de neuroze Nifon aparținînd Spitalului de neuropsihiatrie Săpoca. A terminat facultatea la București, în 1959, după care, încheindu-și stagiatura la cir- cumscripția din Cozieni, s-a tras spre Ni- fon, căutînd liniște. A căutat și, face haz de necaz, n-a găsit, căci la venirea lui și a soției, de asemenea medic, Nifonul se- măna cu o cabană părăsită. Ar fi putut, firește, face naveta pînă la Buzău, dar a respins din capul locului o astfel de solu- ție, înțelegînd că rostul unui medic, al unui psihiatru cu atît mai mult, e să rămînă cît

mai aproape de căpătiul bolnavilor. Gîndind așa, și-a suflecat mincele, s-a devo- tat muncii, nesfiindu-se să pună mîna pe mătură și pe tirnăcop. Șoseaua pe care am urcat la Nifon, găsînd la capătul drumului o oază de curățenie și sănătate, era la vre- mea venirii soților Ionescu o rîbă ceva mai largă, al cărei suieș abia dacă-i învingea cu boii. Clădirile secției, azi semețe și stră- lucind de ordine, stăteau să se prăvăleas- că. Pe parcurs, toate s-au îndreptat, dar n-a fost ușor. Doctorul Ionescu însă a ră- mas, în ciuda izolării și a repetatelor în- ceputuri de drum, sensibil la suferința se- menilor săi, încumetîndu-se, cu știință și tact, să facă ordine în mințile și sufletele lor adesea încetșoșate pentru o clipă mai scurtă sau mai lungă.

N-a dezarmat cu toate că, dacă stai să-l ascuți, ar fi avut motive. A pierdut, poate, o bătălie sau alta, dar n-a pierdut nici- odată războiul, punîndu-și întreaga capa-

citare și toate energiile în slujba prover- bului ce pretinde, cu dreptate, că omul sfințește locul. A scos mulți oameni din rătăcire, redîndu-i familiilor și locurilor lor de muncă, innobilînd izolarea de la Nifon prin pilde de devotament și abnegație. Re- fuzînd, cum ziceam, soluția navetei, doc- torii Ionescu și-au silit copiii să acopere, zilnic, drumul pînă la Buzău, 60 de kilo- metri dus și întors, făcîndu-i să priceapă că osteneala aceea constituie o datorie și nu un sacrificiu. Azi, cînd fiul cel mare, și el Adrian, a devenit student la medicî- nă, călcînd pe urmele părinților, doctorul Ionescu e cu atît mai bucuros că n-a gre- șit, că le-a cerut copiilor înainte de a le oferi.

Secția de la Nifon are, în prezent, 140 de paturi și tot ce-i trebuie, încălzire, apă curentă etc. Personalul s-a format și el din mers, fiind tînăr și, fără excepție, re- crutat din zonă. Pus pe temeiuri științifice, moderne, procesul de recuperare al pa- cienților înregistrează importanți pași ina- inte, garantat de profesionalismul și ab- negația unei familii de medici ce merită, fără rezerve, semne de stimă și respect. Dealtfel, doctorul Ionescu primește, regu- lat, astfel de semne, scrisori de mulțumire de la foștii bolnavi. Le-a strîns, cu evla- vie, într-un dosar, pe care obișnuiește să-l răsfoiască din cînd în cînd. Atunci, zice, înțelege cel mai bine care e sensul muncii lui. O muncă, nu o dată anonimă și modestă, în care se cere să posezi meserie și suflet. Doctorul Adrian Ionescu are și una și alta.

OVIDIU IOANIȚOIAIA ■

Locuiesc în comuna Telești, județul Gorj, și mă numesc **Coiculescu A. Constantin**. În luna iulie m-am adresat în scris cooperativei „Electrobobinaj” din București, pentru a mi se livra 2 electropompe, ce îmi erau necesare la irigația grădinii de legume. Răspunzând afirmativ la cererea mea, cooperativa m-a informat că pompele costă 2000 lei, pe care trebuia să-i trimit. Am expediat banii în 7 august a.c. și de atunci cooperativa nu-mi mai răspunde nici la sesizări.

Duminică, 14 septembrie a.c., în timp ce efectuam un control de rutină pe traseul Zărnești — Rîșnov — Brașov, am fost depășit de autobuzul 014664 B, cu peste 60 km/h. Am reușit să-l opresc abia la punctul de control Bartolomeu, cu concursul organelor de miliție. Vehiculul aparținea întreprinderii Autobuz București și făcea un frumos circuit București — Pitești — Cimpulung — Brașov — București, „pentru stabilirea comparativă a regimurilor de funcționare și parametrii optimi ai motorului pe trasee turistice muntoase” (conform unei adrese vizate de Autobaza 3 călători București), „cu personal muncitor din I.A.B.”. Simpla citire a tabelului cu „tovarășii care merg în schimb de experiență” arată clar că mai bine de jumătate dintre ei erau de fapt rude apropiate, care făceau un voiaj de agrement pe banii și pe motorina statului. În cadrul atribuțiilor mele de serviciu am aplicat o amendă șoferului, însă e evident că el nu este nici singurul, nici măcar principalul vinovat în această excursie frauduloasă. (Nămeth Zoltan, inspector la I.T.A. Brașov)

Subsemnatul cititor al revistei dv., vă rugăm să ne ajutați să se rezolve situația în care ne aflăm: La începutul lunii iulie, strada AUREL VLAICU, pe porțiunea dintre strada Paul Greceanu și sos. Ștefan cel Mare (circa 150-200 m) a fost închisă circulației „doar câteva zile” pentru introducerea unei conducte noi de alimentare cu apă. Într-adevăr, utilajele ultramoderne și ultramecanizate folosite păreau să justifice termenul anunțat. După mai mult de 4 luni, strada a rămas brăzdată de șanțuri și binețele tot necirculabile. Utilajele au dispărut, iar 2-3 lucrători sub supravegherea șefilor respectivi zăgăzesc aici și colo pământul (niciodată simțită sau luni!) (Au semnat scrisoarea **Marilana Nicolescu** și alți 8 cetățeni de pe str. Aurel Vlaicu)

Anul trecut am sesizat redacția Flacăra că, la retragerea din Cooperativa „Tehnică confecții” din Iași, soției mele i s-a refuzat restituirea sumelor reținute de-a lungul a aproape 5 ani ca părți sociale. În răspunsul său, cooperativa promitea că va restitui banii, după bilanțul contabil, în februarie 1980, ne scrie tovarășul **Filip Spiridon**. Iată-ne în noiembrie, fără ca promisiunea făcută de sus-numita cooperativă să fie îndeplinită. După toate aparențele, niste funcționari vor să mă învete minte, să nu mai reclam. Acum ar fi rindul lor la învățarea de minte.

D.J.P.Te. Argeș. Vă informăm că cererea de instalare a unui post telefonic la domiciliul tovarășului **Senesieb Mișu** din Pitești (tergiversată de 5 ani — N.R.) a fost rezolvată pe data de 4 octombrie a.c.

C.P.M.B. Urmare notelor apărute în nr. 37 al revistei Flacăra, vă facem cunoscut că I.C.R.A.L.-urile au permanent în vedere păstrarea spațiilor verzi din curți, cât și a arborilor existenți. În cazul de pe str. Butoianu 4, I.C.R.A.L. Cotroceni nu a aprobat tăierea arborelui respectiv și nici nu are competența unor astfel de aprobări, care revine doar A.D.P.-urilor (Administrația domeniului public) de pe linia fiecărui sector al Capitalei. Constatându-se la fața locului că arborele este în pericol datorită unei fisuri accentuate, s-a solicitat Comisiei pentru protecția mediului înconjurător aplicarea unei centuri protectoare.

Romvared. În urma cercetărilor efectuate, la sesizarea to-

varășului **Ilie Dumitru** din Galați, privind neregulile de la vagonul restaurant al trenului 36 din data de 16.09.80, vă facem cunoscut că lucrătorul gestionar a fost sancționat administrativ (N.R. — Ceva din tonul conciliant al acestei „rezolvări” ne face să înțelegem siguranța de sine a celui ospătar — murdar, obraznic și fără ecuson — care l-a apostrofat pe I.D. cu cuvintele: „Ieși afară din vagon, că nu te servesc, că aici eu sunt stăpîn!” Se pare că știa el ce știa.)

Mă numesc **Băliec Ioan**, locuiesc în comuna Vicovu de Sus, județul Suceava, și am o mare rugămintă, care aș dori să apară în revistă, poate astfel va fi auzită și de cei ce ar fi în măsură să o rezolve. Noi, cei care lucrăm cu caii, avem multe bătăli de cap cînd vine vremea schimbării potcoavelor, deoarece nu se găsesc caiele, adică ținte cu care se fixează potcoava pe copită. Un mărunt și foarte important.

Sînt **Mihu Vasilica** din București, Sos. Mihai Bravu 3, bl. ALMO 3, sc. 6, ap. 209. În două-amiaza zilei de 2 octombrie a.c. am vrut să cumăr oțet de la magazinul alimentar din Halele Obor. Cînd să-mi vină rîndul, responsabilă Serban Nusa a oprit vinzarea, deși oțeta la închidere mai era cel puțin o oră. La protestele noastre a răspuns cu vorbe răstite și eolite țigănoare. Apoi, acuzându-mă că am vrut să păgubesc magazinul de 6 sticle goale, deși cel de față au declarat că m-au văzut punînd sticlele în navetă, responsabilă m-a luat de păr și m-a lovit, strîind că sînt hoată și că să vină miliția. După spusele celor care au asistat, asemenea întîmplări nu sînt o raritate în acel magazin. (Ulterior a sosit la redacție și o altă scrisoare, în care inș. Săulescu Cristian, domiciliat în str. Banitei 1, sc. B, ap. 47, relatează același fapt, ca martor ocular. Are cuvîntul Serviciul comercial al sectorului.)

În ziua de 30 septembrie a.c. am dat concurs la D.J.P.Te. Vilcea pentru ocuparea unui post de agent postal la agenția Rădăcinesti, satul în care locuiesc. Ne scrie **Maria Popescu** din comuna Beristăvești, județul Vilcea. Eu am fost notată cu 8,14, iar celelalte 2 concurențe cu 5,00 și, respectiv, 6,00. Postul l-a obținut candidata cu nota 5,00. Cerîndu-i explicații tovarășului director, mi-a răspuns... să nu mă supăr, că dînsul a avut o obligație față de acea persoană !!!

Direcția sanitară a municipiului București. Neolăcerile pe care le-a avut tovarășa **Dobrescu Eugenia** în obținerea certificatului medical s-au datorat faptului că nu a știut unde să se adreseze. La locul său de muncă personalul nu a fost informat de către factorii responsabili că respectiva institutie a fost arondată la dispensarul policlinic Colțea, — dr. Doina Corjade.

Ministerul Sănătății, ca răspuns la scrisoarea adresată redacției de **Misalescu Elena** din București. Vă aducem la cunoștință că cererea a fost rezolvată favorabil, repartizîndu-se prin Farmacia nr. 90 medicamentul solicitat. Celonin, 10 flacoane x 100 comprimate.

Procuratura generală. Din verificările efectuate s-a constatat că pentru achizițiile flactice de laote și telemea, amintite în sesizarea tovarășului **Popa Ștefan** din Bechet (Dolj), învinuții **Glăvan Nicolae**, **Măcesanu Ilie**, **Radu Constantin** și **Nicolescu Ecaterina** au fost sancționați administrativ cu cîte 1000 lei amendă. Pentru faptele de speculă și sustrageri, organele de miliție efectuează cercetări, urmînd să fie luate măsuri corespunzătoare.

Urmînd să plec la Pitești, în seara de 28 septembrie am vrut să aflu dacă trenul 161 mai circula. După 3 ore pierdute la telefon, la numărul 052, am fost nevoit să dau o fugă pînă la gară. Doar așa am izbutit să aflu că acceleratul 161, cu care avusesem de gînd să plec a doua

zi în zori, este suspendat. (**Bunea Manole**, str. Obcina Mare 4, bl. OS 2, sc. 3, ap. 106, sector 6)

În răspunsul la o sesizare a mea, adresată revistei dv. I.C.V.L. mă asigură că apartamentul lmi va fi predat la termenul stabilit, adică la 28 februarie 1981, adăugînd: „În prezent la blocul 66 B Rahova sînt concentrate forțe sporite în vederea urgentării execuției structurilor de rezistență și intrării în finisaj pînă la 30 decembrie a.c.”. Asta o fi în scripte, continuă **Aurelia Arghirescu**, însă eu, la fața locului, nu am văzut decît un șantier părăsit.

La 1 septembrie am plecat împreună cu mama mea la Gova, avînd fiecare un bilet de tratament confort I. Ajungînd, seara, în stațiune, am fost cazate într-o cameră confort III, care nici cheie nu avea. A doua zi ne-am adresat tovarășului **Meșteru Alexandru**, șeful biroului cazare, iar acesta ne-a răspuns: „Lăsați, că stați foarte bine acolo”. Am fost repartizate la o cameră cu un pat, confort II, apoi într-o cameră umedă s.a.m.d. Timp de o săptămînă ne-am tot mulat, pierzînd zilele de tratament plătite. Propunem ca celor vinovați să li se aplice un tratament similar la plata retribuției. (**Florentina — Florica Pavelescu**, str. Vasile Conta 3-5, sector 2)

D.P.M.O.S. Brașov. Ca urmare a sesizării pe care ne-ați transmis-o spre rezolvare, tovarășa **Pantea Elena** a fost invitată la noi în 16 septembrie. S-a discutat și cu I.M.M.R. Brașov, în vederea încadrării petentei cu 1/2 normă. Nu s-a stabilit data începerii activității deoarece la data aceea P.E. urma să se interneze la spital. S-a stabilit ca, după externare, să se prezinte din nou la D.P.M.O.S. pentru perfectarea încadrării la I.M.M.R. Brașov.

U.J.C.M. Cluj. Întreprinderea Electronica nu își onorează contractele de livrare a pieselor de schimb (între care și transformatoarele de linie), cu toate insistențele noastre repetate. Pe autoarea sesizării ce ne-ați transmis-o, **Ordean Dorica**, am rugat-o să se adreseze și dînsa direct producătorului acestor piese. La rîndul ei, unitatea noastră a intervenit din nou la producător. Cînd piesele vor sosi de la Întreprinderea Electronica, aparatul va fi reparat și o vom anunța pe petentă pentru a-i ridica de la unitatea de depanare.

Tribunalul județean Dimbovița, referitor la sesizarea lui **Dima C. Vasile** din Pietroșița, satul Dealu Frumos. Studiarea dosarelor în cauză ne-a dus la concluzia că hotărîrile pronunțate sînt nelegale și netemeinice. S-a cerut Direcției judiciare pentru cauze civile din Procuratura generală examinarea acestor dosare, în vederea introducerii unui recurs extraordinar.

Consiliul popular al municipiului Cluj-Napoca răsunde la scrisoarea adresată redacției de **Gog Gavril**, prin care solicită o locuință corespunzătoare din fond de stat, în locul casei din str. Rakoczi 81, devenită improprie ca urmare a unor inundări. Pentru rezolvarea provizorie a cazului s-a pus la dispoziția întreprinderii **Terapia**, unde lucrează soții **Gog**, apartamentul 4 din str. Bistriței 32, compus din 2 camere și dependințe, în exclusivitate.

Comitetul municipal Făgăraș al P.C.R. Fiind nu încadrat în muncă, unitatea nu-i poate atribui locuință tovarășului **Gulu Gheorghe**, trebuînd să fie respectată lista de priorități existentă, conform prevederilor legii. El locuiește în casa părintilor săi, de unde vrea să se mute din cauza unor neînțelegeri familiale. În urma înțelegerii intervenite între tată și fiu, acesta urmează să-și construiască o locuință proprie pe terenul aratîndă tatălui. C.P.M. Făgăraș l-a îndrumat pe petent să-și întocmească dosarul în vederea obținerii autorizației de construcție.

Consiliul popular al județului Vaslui, referitor la scrisorile

trimise la redacția revistei Flacăra de către **Ungureanu Vasile** din satul Fintinele, comuna Puiesti, și **Filip Georgică** din satul Valea Lungă, comuna Vinderei. Ambele sate fiind propuse pentru regupare în următorii 10-20 ani, în conformitate cu prevederile Legii nr. 58/1974, nu se pot executa extinderi de rețele electrice. Am intervenit la C.P.C.P. pentru a se aproba extinderi și în astfel de sate. În cazul unui răspuns favorabil, vor fi incluse în plan satele Fintinele și Valea Lungă, urmînd ca lucrările să se execute cu fonduri constituite de la populație. Stîlpii de lemn se vor asigura pe plan local.

Municipiul București — Consiliul popular al sectorului 2, ca răspuns la scrisoarea tovarășului **David Corneliu** din str. D. Marinescu 1 A, bl. C2, sc. 1, ap. 30. Potrivit Hotărîrii nr. 2/1973 a C.P.C.P., persoanele care lipsesc din imobil una sau mai multe luni și au anunțat în scris asociația de locatari nu participă pe perioada respectivă la cheltuielile aferente consumului de apă, taxe de canalizare, combustibilului necesar preparării apei calde, ridicării gunoalelor menajere și vidanjării. Nu se prevăd alte scutiri.

Comitetul orașenesc Cimpla Turzii al P.C.R. În cursul lunii august a.c., la blocul C 17 din str. Laminoriștilor s-a intrerupt legătura cu centrala termică nr. 2 la care acest imobil era racordat provizoriu. Șantierul a efectuat intreruperea, așa cum se arată în scrisoarea adresată de locatari redacției Flacăra, fără a anunța Asociația locatarilor și S.G.C.L. și fără să existe asigurate condițiile pentru racordare la centrala nr. 6. Pentru acest fapt cei vinovați au fost trași la răspundere. De asemenea, pînă la terminarea lucrărilor la centrala termică nr. 6, imobilul a fost racordat din nou la centrala nr. 2.

Centrala transporturilor auto. Din verificările făcute rezultă că pentru perioada 29.08.79-20.05.80, cînd i s-a schimbat locul de muncă fără a i se asigura retribuația avută anterior, tovarășului **Popa Manolachi** din Birlad i se cuvine o despăgubire egală cu diferența de retribuție cu care a fost prejudiciat. Pentru perioada 19.07-11.09 a.c., cînd nu a prestat muncă, avînd contractul desfăcut, i se cuvine o despăgubire egală cu retribuția de care a fost lipsit, calculată conform art. 136 din Codul Muncii. S-au dat indicațiile corespunzătoare I.T.A. Vaslui în vederea achitării drepturilor cuvenite. (N.R. Din păcate, nu aflăm din răspunsul C.T.A. dacă aceste despăgubiri vor păgubi bugetul întreprinderii sau...)

Municipiul București — Consiliul popular al sectorului 3. Urmare scrisorii Asociației de locatari din blocul V 9, Intrarea Odobesti nr. 6, vă comunicăm: Organele noastre tehnice și de control au constatat defecțiunile la terasa și instalațiile sanitare ale blocului, fapt pentru care I.C.R.A.L. Vitan, ca proprietar, a fost atenționat să ia măsuri de remediere a tuturor defecțiunilor semnalate, în vederea asigurării unor condiții corespunzătoare de confort în apartamente.

I.D.M.S. București, Serviciul comercial auto: În legătură cu cererea tov. **Maria Dăescu** din București, str. Bodești, nr. 2, prin care solicită aprobarea pentru livrarea cu prioritate a unui autoturism Dacia 1300: Conform Ordinului M.C.I. nr. 1/6.01.1979, alineatul 1, începînd cu data de 1.01.1979, autoturismele DACIA, precum și autoturismele din import se vor desface strict în conformitate cu regimul de vînzare în vigoare, respectiv numai în ordinea înscrierii cumpărătorilor la I.D.M.S. Puteți intra în posesia autoturismului DACIA 1300 mai devreme numai în cazul menținerii devansurilor generale care vor fi publicate în presă în timp util.

● „FLACARA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

Ministerul Muncii: Urmare scrisorii tov. **Olga Bucur** din București, str. Doina, nr. 11: Legea nr. 4/1977 privind pensiile și celelalte drepturi de asigurări sociale ale membrilor C.A.P., intrată în vigoare de la 1 ianuarie 1978, nu prevede acordarea indemnizației de însoțitor pentru cooperatorii pensionari de invaliditate (gradul I și II). Ca urmare fratelui dv., pensionar C.A.P., nu i se poate acorda indemnizație de însoțitor din sistemul de asigurări sociale C.A.P.

Din răspunsul Oficiului național de turism „Litoral”, I.H.R. Mangalia: Urmare scrisorii publicate în nr. 37 al revistei din partea unui grup de turiști cazați la hotelul Cupidon, prin care își exprimau nemulțumirea privind serviciile de masă oferite de restaurant, vă informăm, rugîndu-vă totodată, să transmiteți răspunsul și scuzele noastre petiționarilor: Se confirmă faptul că în unele zile au fost cazați și li s-a servit masa unor turiști neanunțați de către firma A.C.R. — în general străini — care nu puteau fi refuzați, clauzele contractuale și ospitalitatea care ne caracterizează obligîndu-ne la aceasta. Astfel s-au creat unele nemulțumiri generate de faptul că turiștilor români U.G.S.R. li s-a înlocuit meniul afișat și au așteptat pînă la pregătirea minicării. Șeful unității, **Constantinescu Dumitru**, a luat legătura cu turiștii dar a făcut-o cu întârziere și anume cu 3-4 zile înaintea plecării acestora din stațiune, luînd, totodată, măsurile corespunzătoare, turiștii declarîndu-se mulțumiți după această dată. Întreprinderea, considerînd răspunzător pe șeful unității de cele împlăcate, a luat măsura sancționării acestuia pentru neîndeplinirea atribuțiilor de serviciu și a preluat articolul din revista dv. în ședința săptămînală de lucru cu toți șefii unităților de alimentație publică.

Pagină realizată de **MIRCEA FODOREANU**

Poșta redacției

SOCIAL

Ciubotaru Aurelia — București: Motivele sînt multe și diverse: de pildă un tată care-și asuma fapta în locul fiului ● **Paraschivescu Dorin — București**: În cazul tentativei de omor rufole murdare nu se mai „spală în familie” ● **Drăghici Viorel — București**: Ați dovedit lipsa condițiilor de educație din familia soției; dovedind existența lor în familia dv.; comparați-le! ● **Balint Liviu — Arad**: Instanța de recurs casează hotărîrea judecătorească, apoi ajunge la aceeași concluzie din motive diferite. Credeți că e lipsă de consecvență. Dimpotrivă. ● **Marin Surdu — Prahova**: V-ați recășătorit cu prima soție. A rămas aceeași, afirmați. E rău sau e bine? ● **Leahu Cristina — Dimbovița**: Sesizarea o trimiteți direct pe adresa miliției din Vilcea ● **Podeanu Grigore — Gorj**: Procuratura păstrează copii de pe rechizitoriile; verificarea e simplă ● **Sanda Ungureanu — Mureș**: Recitiți scrisorile, orice însemnare scrisă poate constitui un punct de plecare ● **Săvel Sebastian — București**: Vi se pare ciudat că după 18 ani biletele de tren mai există; ciudat sau nu ele, realitatea lor este incontestabilă ● **Banu Dănuț — Olț**: Dacă doriți să „nu lăsați lucrurile așa”, contestația este obligatorie, chiar dacă cunoașteți răspunsul dinainte ● **Păduraru Virgil — Suceava**: N-am înțeles „executorul face joc dublu”. Sînteți și dumneavoastră amestecat? ● **Doculin Petru — București**: Am convenit să vindem. În ce fel: în scris sau verbal? E foarte important ● **Ovidiu Telegă — Vrancea**: N-am găsit nimic din cele relatate. Aș putea spune: dimpotrivă.

NICOLAE CRISTACHE

Cronica filmului

O lacrimă de fată

Nu știm nimic despre noua noastră producție cinematografică (despre ce poate fi vorba, cine sînt autorii, cînd se petrece acțiunea etc. — proiecția la care asistăm avînd loc înaintea apariției materialului publicitar). Aflasem un singur lucru și anume acela că rolul principal era interpretat de Dorel Vișan ! În sfîrșit, Dorel Vișan — extraordinarul actor, interpret al unor personaje episodice de neuitat, pomenit în atîtea cronici cu sincerul și singurul regret de a nu-i fi fost dat, încă, un rol de întindere.

L-am văzut, iată, în acest film în rolul maiorului, și bucuria mea s-a transformat în entuziasm. Filmul **O lacrimă de fată**, realizat de către Iosif Demian după un scenariu semnat de Petre Sălcudeanu, reprezintă, incontestabil, un eveniment cinematografic. Un eveniment cultural ! Un film greu, poate incomod (departe de a însemna baza unui polițier, crima, aici, reprezentînd doar un pretext pentru a se efectua o profundă analiză social-psihologică a satului contemporan), dar înainte de toate un film adevărat.

Acest film nu se poate povesti. Ceea ce e bine. În același timp el conține, „în nuce”, o serie de povești ceea ce e, iarăși, foarte bine (există o poveste a maiorului, alta a președintelui C.A.P., a milițianului comunal, a „nebulului”, a unui militar în termen — există chiar o poveste a „inecatului”). Mai presus de toate acestea există însă o poftă nebună a meseriei, o amețitoare plăcere de a povesti cinematografic nu o întimplare anume, ci implicațiile majore social-umane ale unei întimplări, ceea ce este excepțional ! Iosif Demian, aflat acum la prima sa realizare regizoral-independentă, nu vrea sau cel puțin nu pare a dori să „demonstreze” ceva oferind niște date, ci invită spectatorul să participe la demonstrație. „Jocul” cinematografic pe care el ni-l propune are drept „piese” de bază zîmbetul, șiretenia gravă, ironia și tristețea vehiculate de personajele martor. Finalizarea acestui joc materializîndu-se în experiență, într-o cunoaștere în plus a vieții, a acelor aparențe care ne fac să confundăm uneori adevărul cu minciuna, indiferența cu culpa, navitatea cu interesul, candoarea cu ferocele.

Profesionist prin excelență, Iosif Demian conduce o echipă de realizatori de primă

mină (costumele : Lydia Luludis ; decoriurile : Ștefan Antonescu; sunetul: Vasile Luca; montajul: Margareta Anescu — fiecare dintre aceștia fiind admirabil în sectorul său). Il dublează la cameră un operator — Constantin Chelba — ale cărui imagini sînt surprinzătoare nu numai prin frumusețe plastică dar și printr-un deosebit simț al autenticului ; folosește în sfîrșit — și cu brio ! — alături de cîțiva actori profesioniști mai puțin cunoscuți o mulțime de țărani sau muncitori din viață, a căror prezență pe ecran capătă o pregnanță demnă de un documentar sau cine-veritê de cea mai înaltă clasă.

Construit abrupt, cu o „savantă stingăcie”, **O lacrimă de fată** — film captivant, dens, sollicitînd inteligent și în permanență atenția spectatorului — reprezintă un moment de referință al cinematografiei naționale. Simplă, fără urmă de momente sau elemente spectaculoase, narațiunea cinematografică a lui Iosif Demian este cuceritoare (chiar și existînd unele momente insuficient tratate — finalul, de pildă ; sau, frizînd puerilul — amănuntul cu lacrima : probă de anchetă absolut nelalocul ei).

Secvențe întregi — printre care aceea mamut durînd cîteva minute bune, fără tăietură de cadru, în care este anchetat președintele C.A.P. ; sau secvența femeii surdo-mute ; sau aceea a straniuului personaj care s-a împotrivit, cîndva, cooperativizării etc. — sînt antologice. Insistența aparatului asupra anumitor locuri ale așezării, revenirea sistematică la acește locuri (deși „așezarea” s-a filmat în două localități din județul Cluj) creează un plus de autentic, de verosimil. Dialogul — în bună parte înregistat at în priză directă — este dialog : camenii vorbesc, Doamne !, unul cu altul, și nu unul pentru altul și nici unul pentru noi, spectatorii, așa cum se mai întîmplă încă din păcate prin filmele noastre.

Cu **O lacrimă de fată** (alături de colegii săi de generație, printre care Mircea Danieliuc, Nicolae Mărgineanu, Dinu Tănase sau Alexa Visarion) Iosif Demian se înscrie, încă de la primul său film artistic de lung-metraj, printre cei mai dotați, pasionați și sinceri tineri cinești care, aplecîndu-se asupra filmului de dezbatere contemporană, au făcut din filmul de actualitate nu numai un simplu act de prezență, obiectiv necesar, ci, mai ales, un responsabil și major act de educație, de cultură.

HORIA PATRAȘCU

Cronica literară

Coman Șova: POEME

Versurile cuprinse în cartea de **Poeme** a lui Coman Șova frapază în primul rînd prin simplitate și limpezime. Limbajul se prezintă în veșminte modeste, de zi cu zi, lipsa de protocol înlesnește o comunicare mai directă și mai exactă cu cititorul și, totodată, plină de spontaneitate. Este o calitate deosebită a volumului aceea că reușește să facă din poezie o prezență familiară pentru oricine, coborînd-o într-un chip firesc în cotidian, fără a-i răpi din farmec. Citeodată însă această fugă dinădins de podoabe are drept consecință căderea într-un anume prozaism. Din fericire, astfel de situații sînt rare și cartea lui Coman Șova rămîne o remarcabilă apariție editorială, în care forța lirismului constă în marea autenticitate a exprimării.

În poemele din volum totul se petrece în văzul întregii lumi. Orice ascunzîș este cercetat cu minuțiozitate pentru a i se risipi enigmatice. Autorul celebrează un teritoriu care oferă o protecție sigură tuturor vizitatorilor săi. De aici rezultă o împăcare

deplină cu ordinea firii de la care nu se pretinde nimic în plus : „pădurea aceasta îmi ajunge / e atît cit îmi trebuie / aer este destul / o să respir cu măsură” (**În întîmpinare**). În ciuda faptului că ne aflăm într-o ambianță cît se poate de obișnuită, poetul o contemplă ca pe o curte a miracolelor și ne invită ca la rîndul nostru să privim cu uimire și încintare înflorirea unui cais, trecerea pe șosea a unei limuzine, plimbarea unor îndrăgostiți pe alei, embleme care, împreună cu numeroase altele, sînt semne că existența se desfășoară normal. Ori de cîte ori se profilează vreo amenințare ea este întîmpinată cu un ton sfidător : „Cineva vrea să sperie aerul / pe care-l respir / încruntîndu-se // să ridice nori de fum / înaintea ochilor mei // mi-ar bea anotimpurile / cu fructe cu tot // și zice / că într-o duminică / o să-mi jupoaze rădăcinile / de coaja lor miraculoasă”. Poetul „vulnerabil ca o zăpadă” e exponențial unei coaliții de forțe puse în slujba candorii și versurilor sale descriu un cadru care poate fi pină la urmă ocrotit de orice intruștine a impurului, a uritului, a fărâdelegii. În general, în volum e proclamată o armonie desăvîrșită într-un univers în care nimeni nu rivnește supremația și pină și cele mai neînsemnate fapte și obiecte își găsesc un rost bine precizat. Umilul pion este conștient de rolul lui în angrenajul jocului : „eu pionul / sacrificat mereu / pot deveni regină / turn / cal / sau nebul” (**Șah**).

Autorul conturează în detaliu cadrul unei metropole cu parcuri, spitale, troleibuze albastre, cu oameni forțînd preocupăți să se încadreze într-un ritm convențional, nemaavînd uneori timp să mai perceapă frumusețile din jur și nemaicutezînd să privească în ei înșiși. Împotriva transformării lor în roboți care execută mecanic un ritual impus de excesele civilizației moderne se ridică versurile din carte preamărînd totodată capacitatea stăpînului acestei planete de a izbuti să se debaraseze de șabloanele inutile și a-și cucerii libertatea, de a acționa cu adevărat în folosul său și al semenilor săi. Poemele aduc parcă o boare din aerul tare al înălțimilor. Ele oferă ca o posibilă soluție de izbăvire reintîlnirea cu natura. Uneori, poetul ajunge să viseze, intocmai ca Al. Philippide, „o răzvrătire a lumii vegetale”. Dar dacă la autorul **Monogului în Babilon** această revoltă ajungea să transforme universul în haos, la Coman Șova, în cel mai frumos poem al volumului, **Vis și tumbă**, ea instaurează o pace paradiziacă : „am visat o pădure în marș / pe asfalturi fierbinți // o pădure de foioase și conifere / cu galerii nesfîrșite de păsări / invadase orașul // un fagus silvatic / își rezema coatele de Intercontinental // păsările dirijau autobuzele / troleibuzele, taximetrele și furgonetele / către linia de centură...”.

Cartea lui Coman Șova este un util îndreptar „Pentru a înflori planeta / Încă o mie de ani”. Increderea pe care ea o exprimă în iubire, prietenie, solidaritate și în atîtea alte valori dintotdeauna ale omului ne atrage atenția asupra unei voci lirice care a căpătat originalitate și profunzime în exprimare, fiind capabilă să transmită emoții adînci și durabile.

GEORGE ARION

Am rezervat spațiu și timp pentru a discuta despre o emisiune ce-și arogă drepturi mari asupra publicului telespectator, în virtutea, probabil, a vechimii ei, căci această emisiune dăinuie de cînd televiziunea. Este vorba de emisiunea de varietăți — prețioasă, pretențioasă și de multe ori ridicolă. Vechimea acestei emisiuni n-are darul de a o salva de superficialitate, iar bunul-gust rareori face casă bună cu ea. Ba, mai mult, se întîmplă un lucru curios. Actorii și cîntăreții talentați, cu repertoriu bogat, interesant, atractiv, competitivi pe marile scene ale lumii, participînd la acest gen de emisiuni, se contaminatează.

Simbătă seara — emisiune de varietăți. Realizator, Ovidiu Dumitru, regia artistică, Tudor Mărăscu. O cîntăreață, arătoasă, cu voce bună și un fragment din **Lacul lebedelor** marchează debutul emisiunii. Urmează Radu Gheorghe. Foarte talentatul actor al Naționalului, pe care tinerii din țară l-au urmărit în multe spectacole ale Cînaclului Flacăra, ne-a decepționat. Am văzut că a plăcut, spectatorii s-au amuzat, dar... nu este suficient. Anul trecut, la Teatrul **Ion Creangă**, Radu Gheorghe, cu umorul său tragic, s-a întrecut pe el însuși nu numai recitînd „Brăduț, brăduț draguț, ninge peste tine” sau imitînd dirijatul unei simfonii, ci improviziînd genial, sollicitînd și tensionînd publicul. Se pare că acele spectacole erau cadrul potrivit stimulării inventivității și talentului său. Spectacolele s-au desfășurat timp de zece zile și de fiecare dată am văzut un alt Radu Gheorghe, ce purta încă marca valorii.

Dan Tufaru, un alt actor talentat, ce ne-a dat repetate dovezi ale posibilităților sale actoricești, a acceptat să prezinte un monolog mediocru, a cărui idee — educația greșită — și al cărui final moralizator sînt ineficiente, avînd în ve-

de mesteacăn... A venit Traianul, a venit Decebalul, numai Viorelul n-a venit”. În final, eroina dorește „anii tineretii cu mîntea de acum”.

Sceneta ce-i are ca protagoniști pe Alexandru Arșinel, Stela Popescu și Va-

țional) și o actriță medie. O voce îngroșată, cîteva expresii asemănătoare cu ale unui vorbitor sau ale altuia — „un talent de excepție, mi-au dat lacrimile, așteptăm lacrimile dumneavoastră, ce frumoși sinteți cînd aplaudați” — nu sînt o probă de talent, așa cum au dovedit-o de pildă membrii brigăzii A.S.E. sau în repetate rînduri actorul Eugen Cristea ce și-au ales aceeași persoană ca subiect de imitat.

Urmînd tiparul, din emisiunea de varietăți nu a lipsit nici muzica ușoară, cea atît de discutată în ultimul timp, atît în ceea ce privește textul cît și interpretarea și chiar melodia. Aurelian Andreescu a interpretat un cîntec ce suna cam așa : „Nici nu-ți trece prin gînd / Că zile-ntregi, rînd pe rînd / Eu, anonim trecător, / Am rămas c-o speranță și-un gînd, / Ce bine-ar fi să știi, măcar, / Că inima mi-ai pus-o pe jar”. Era imposibil ca o voce, oricît de bună ar fi ea, să salveze un text slab.

O surpriză plăcută ne-a oferit-o duminică Mirela Voiculescu, o foarte bună interpretă a cîntecelor folk, cărora le-a devenit apropiată după un debut în muzica ușoară. Ea și-a ales spre interpretare cîntecele cele mai potrivite vocii ei calde, cu limpezime de izvor. Vorbînd despre Mirela Voiculescu și opțiunea ei pentru muzica folk, nu înseamnă că pedăm pentru transformarea tuturor cîntăreților de muzică ușoară în folkșiți, ci pentru cîntecele de bună calitate, în care melodia să se slujească, cum e cazul celor la care ne referim, de texte serioase și nu de însăilări facile.

ELENA GRECESCU

Varietăți, varietăți

dere chiar conținutul. Singura reacție pozitivă posibilă ar fi o ridicare din umeri, or, nu s-a urmărit acest lucru.

În loc de comentarii, vom încerca să reproducem cîteva fragmente ale momentului Vasilica Tastaman. Apare o ea, provincială din Tirgoviște. „Dumneavoastră cunoașteți Bucureștiul ? Îl cunoașteți pe Viorel ? Viorel e inginer. L-am căutat pe strada Puțul cu plopi... l-am căutat pe strada Puțul cu apă rece. Am crezut că am incurcat puțurile... Mi-a cîntat „Din cioburi de iubire” și mi-a făcut inima tîndărî. Mi-a cerut mîna. A vrut să-l prezint părinților mei. Mama a desfacut zacusca și eu am schimbat trei cecuri... Banilor le-am pus Cruce albă

silica Tastaman parcă mai salvează momentul anterior, deși un exemplu de replică ne-ar scuti din nou de discuții „Cine-mi dă mie soția să vin la Putna ?”

„Momentele vesele” ajung la maximum de intensitate și calitate datorită fragmentului de spectacol **De ce nu cade soarele** — interpretat Margareta Pislaru și Dimitrie Dunea. Margareta Pislaru într-o nouă ipostază, aceea de actriță. Desigur, un mare cîntăreț presupune și dublarea lui de un mare actor. În cazul de mai sus, un aspect predominant. Margareta Pislaru este o bună cîntăreață de muzică ușoară (am auzit-o într-o emisiune trecută interpretînd foarte bine un slagăr interna-

Un muzeu in labirint

Impresionismul sau tentația clipei (VIII)
Un pictor fericit

5.

Renoir. Autoportret.

Cel care au suferit privațiunii în tinerețe încearcă adesea, dacă soarta le suride mai tîrziu, să-și ia revanșa printr-un exces de lux și de finută. Dacă au simțul ridicolului, se vindecă de aceste porniri după primele încercări de tapaj. Dacă nu, se vor mistifica irecuperabil, desăvîrșind prin paradă ceea ce mizeria și umilințele n-au reușit cu totul. Căci a ști să suporti gloria, succesul, e uneori mai dificil decît a ști să suporti obtuzitatea care își arată colții. În fața obtuzității poți să ridici din umeri murmurînd ceva printre buze și să-ți vezi de treabă, dar sînt atîția care, cînd norocul le-a suflat în pinze, n-au știut cum să se descurce printre capcanele acestui noroc și au căzut în ele. Dar Renoir face parte din categoria mai rară a celor care rămîn neschimbați, aproape insensibili la cîntecele de sirenă ale succesului și celebrității sau, oricum, hotărîți să nu le dea ascultare. Ajuns celebru după ce a fost socotit printre „nebulii din banda lui Monet”, își păstrează același sursis. El răspunde în același fel gloriei ca și suferinței. O ignoră. E destul de delicat pentru a nu-i alunga pe cei care roiesc la bătrînețe în jurul său, atrași ca fluturii de strălucirea reputației, dar e destul de înțelept ca să nu-i ia în serios. Duce aceeași viață simplă și chiar cînd e admis la Luovu, prin derogare de la regula după care pentru a avea acces în acest muzeu trebuie să fi trecut zece ani de la moartea pictorului în cauză, nu-și modifică stilul de existență în maniera celor care consideră opulența un semn nu numai al succesului social, ci și artistic, cu toate că pinzele lui se vind acum la prețuri care, cîtiva ani mai devreme, ar fi părut incredibile, o glumă. Vîndută cu 425 de franci în 1874, La Loge e plătită cu un milion în 1916.

Această glorie are cortegiul ei de plictiseli. Cîndva, în adolescență, muncitorii fabricii de porțelanuri unde Renoir lucra ca decorator de farfurii îl numeau în glumă „monsieur Rubens”. Acum curioșii îl caută pe pictor chiar ca pe Rubens. Numai că în vreme ce lui Rubens îi plăcea să picteze în mijlocul unui neconținut du-te vino de colaboratori, colecționari și admiratori, Renoir se simte stînjinit de curioșii care-l asaltează cu sporovăiala lor. Discuțiile estetice l-au plictisit totdeauna. Nu e preocupat de teorie, deși exact în anul în care a părăsit impresionismul se apucă să studieze tratatul despre pictură al lui Cennino Cennini, pe care-l găsise întimplător la un anticar în timp ce hoinărea pe malurile Senei, și va face din el o carte de căpătîi. Cu ochii săi umezi și strălucitori, cu gesturile nervoase care însoțesc frazele sale gaseate și trenante, frecîndu-și mereu nasul cu indexul, Renoir refuză să „oficieze”. Și astfel, din anumite puncte de vedere, viața acestui pictor „de avangardă” ne apare de o uimitoare consecvență. El trece simplu, neverosimil de simplu parcă, printr-o lume obișnuită cu alt stil, în care de atîtea ori ceea ce e azi bun, miine e declarat anacronic, iar profeții se schimbă ca garda la palatele capetelor încoronate. A fost prieten cu impresionistii, a expus alături de ei, a înfruntat alături de ei risetele criticii oficiale și, tocmai cînd, succesul i-a suris, s-a apucat să reinvețe pictura de la cei dinaintea lui.

Lui Renoir i s-a părut atuncî că truda impresionistilor seamănă cu efortul disperat al Danaidelor. Lumina e prea nestatornică; în fiecare clipă diferă. A-i urmări în natură jocurile schimbătoare e, poate, o pură vanitate. Ea nu se lasă prinsă; în schimb, se poate prinde pictorul în capcana aparențelor, în mirajul plein-air-ului. Dealtfel, n-ar trebui să ne surprindă că lui Renoir i s-a părut comic să fie socotit avangardist. Fiecare cîntă cum poate, zicea el. Cînd n-a mai crezut în vîntoarea de impresii, s-a folosit, în perioada ingrescă, de un desen secetos. Cînd a renunțat la această grație rece, s-a întors la bucuria de a picta strălucirea caldă a epidermei feminine. La urma urmei, el a fost singurul impresionist fascinat de trupul omenesc (pentru ceilalți omul e o pată de culoare într-un peisaj) și nu s-a dezis niciodată de asta.

Cennino Cennini spunea în Quattrocento că uenicul trebuie să învețe mai întîi șase ani desenul pe tăblițe, apoi să fiarbă cleiul, să frămînte pasta, să pregătească panourile. Alți șase ani fiind necesari pentru cunoașterea diversității culorilor. În ceea ce îl privește, Renoir a pus mereu pe primul plan „învățătura muzeelor”. Îl iubea pe Delacroix și considera Femei din Alger cel mai frumos tablou din lume. În plină aventură impresionistă, știe să-l admire pe Rafael. Apoi, în ultimii ani, se gîndește tot mai des la antichitate. Regăsește frumusețea antică sub cerul Provenței, iar opera lui se încheie, poate nu întîmplător, cu Judecata lui Paris și cu efigia Afroditei. La acea dată, gloria lui Renoir nu mai era primejduită de nimic. Cu atît mai semnificativă e această revenire la o frumusețe ce părea altora perimată. El nu se întoarce la clasicism dezamăgit de avangardă, ci după ce a obținut ca impresionist notorietate și recunoaștere. Clasicismul său nu e refugiu unui avangardist înfrînt, care se consolează printre maeștrii vechi, ci al unui pictor elogiât pentru îndrăznelile lui novatoare, pe care gloria nu-l întîmtește într-un loc și nu-l împiedică să caute mai departe. Renoir urcă spre clasicism, nu se repliază în el. Clasicismul îi încoronează opera, nu e consolarea ei.

OCTAVIAN PALER

Simple note

Mircea Eliade — 1932 [II]

Nădăjduiesc că cititorul va fi reținut, din conținutul celor patru scrieri, reproduse în „Flacăra” precedentă, elementul esențial și anume, că Mircea Eliade insistă pentru publicarea cărții lui consacrată Indiei. Și n-aș vrea să-și facă loc nici o interpretare eronată și nici un gînd pieziș care n-ar corespunde structurii sale și i-ar modifica poate imaginea.

De ce stăruie el asupra Indiei?

Era un începător care jinduia cu toate ardorile să-și vadă numele înflorit, din plumb, pe o copertă? Era un anonim avid de notorietate? Voia cu orice chip să epateze lumea de la noi, atacînd pieptiș și în ampolare o temă de care nu se apropiase pînă la el nici un român, exceptînd cazul — dacă vreți — cu totul tangențial și cu un epilog atît de dramatic, al Bucurei Dumbăvă? Nu.

Nu intrau în componentele psihomentele ale lui Mircea Eliade nici ambiții, nici vanități și mai puțin ipoteza de-a se lăsa sedus de larva publicitară, nici atunci la douăzeci și cinci de ani și nici după aceea; el era întotdeauna în afara lor și deasupra lor — scuturat de toate lesurturile și de orice precarități uzual omenesti — ca să-și desfășoare zborurile fără pauze și fără poticniri. Și trec peste precocetele debut de la patrusprezece ani, ca și peste tentativele ce au urmat, în aceeași perioadă a liceului, de a-și deschide căi spre creația literară, ca să mă opresc la sfîrșitul anului 1926 cînd își pornește constanta și sculentă activitate publicistică la ziarul „Cuvîntul” (cu mult mai multă și incomparabilă eficacitate în ce privește popularizarea, decît tirajul unei cărți) care îl va dezvălui valoarea și îl va face cunoscută și căutată semnătura orlunde îi apărea. Așa că nu de nerăbdări și de grabă sau de infatuări și de orgolii e vorba ci, mai curînd, după opinia mea, ca să-și strige în Cetate bucuria că s-a dus și a găsit acolo unele răspunsuri la întrebări ce-și ridicase, unele tîmăduiri pentru neliniștile lui, izvoarele unde să se adape în nepotolita sa sete spirituală, presimțirea că India îl va fi matricea gîndirii și geneza înțelegerii care l-au rostuit sensurii existenței și i-au cristalizat umanismul și ar fi putut să capete sentimentul că această carte care s-ar fi voit un țipăt și-o lumină, prin întîrzieri și arguții negustorești, nu va fi decît o agonie și-un deces. Și revine mereu — epistolar indîrjit — cu India, ca să întoarcă parcă o ofrandă valahă, străvechilor pămînturi ale Vedelor și Upanișadelor.

Să vedem însă ce avea tipărite ca volume Mircea Eliade în 1932, cînd l se adresează profesorului Ion Simionescu? Două cărți: ISABEL ȘI APELE DIAVOLULUI, primul lui roman apărut la „Naționala Ciornei” în 1930, și SOLILOCVII care apare în 1932 în colecția „Carte cu semn”, un fel de jurnal de reflecții și notații care însumează 83 de pagini. Atît. N-am știut și nu știu nici astăzi cine era editorul care-și inaugurează colecția cu placheta lui Mircea Eliade și unde vor mai leși succesiv Paul Sterian: „Pregătiri pentru călătoria din urmă”, Mihail Sebastian: „Frag-

mente dintr-un carnet găsit” și Ilarie Voronca: „Act de prezență”. Ceea ce știu e că această cărțuie a lui Mircea Eliade m-a tulburat, că am iubit-o și continui s-o iubesc, pentru toate sfișierile și alternațiile ei de cenușiu și de albastru și că n-am mai reluat-o, cum am făcut și cu alte cîteva cărți din tinerețe, dintr-un egoism, ca să-mi salveze un confort interior și imbecila amintirilor.

Dar Ion Simionescu, cu tot prestigiul pe care-l avea și cu toate demersurile ce le va face, nu va reuși să convingă conducerea „Cărții Românești” să-i editeze „India”. Cartea va apare în 1934, la „Cugătearea” și a doua ediție, cum am mai spus-o, tot acolo, în 1935. La „Cartea Românească”, în 1933, în seria „Cunoaștințe folositoare”, dirijată de Ion Simionescu (ceea ce a depins strict de el a făgăduit și a împlinit) i se tipărește broșura ÎNTR-O MÎNĂȘTIRE DIN HIMALAYA, un excelent și dureros reportaj, utat și pierdut, care se încheie cu capitolul „Leprosii” din care reproduc pateticul final: „Au avut un singur protector, pe un oarecare Doctor Hari Singh, dar l-au pierdut și pe el. Acum vreo treizeci de ani (decîl la începutul secolului XX, n.n.) s-a întors proaspăt de știință și intoxicat de entuziasm social de la Londra. Într-o călătorie spre Pauri, a întîlnit grupurile de leproși din vale. Deși familia lui îl aștepta în Lahore, doctorul s-a hotărît să nu se mai întoarcă pînă ce nu le va găsi un azil. A umblat, a strigat, a cerșit, și a izbutit în cîteva luni să adune pe toți leproșii din țînt într-un falnic ashram, adică un „sălaș”, cumpărat cu banii unui milostiv rajah. Era singur, căci nimeni nu se înumețea să se apropie de leproși. Dar a scris serviciului sanitar din Delhi și a primit o echipă. Familia sa a încercat să-l întoarcă din drum. A trimis o soră, un frate, un copil de cîtiva ani să-l ispitească. Hari Singh a rezistat. Trecuse o jumătate de an de la exilarea lui. Într-o zi, o scrisoare îl chema urgent; soția sa născuse o copilă și-l

implora să vină. Medicul a capitulat. Dar în seara plecării, cînd toți leproșii îl implorau plîngînd, el a descoperit la încheieturile pumnului cîtiva solzi argintii. Și în aceeași seară s-a impușcat. Sinuciderea a făcut zarvă. Echipa s-a reintors la Delhi, ashramul a fost evacuat și leproșii s-au trezit tot în valea seacă. De atuncî nu-i mai ajută nimeni”.

L. K. Kalustian, București

Mult dincolo de Profan,
Ea este altele de tîrziu ca să se vedea că
am înțeles și conștient amănunțit pentru
„Cunoaștințe folositoare”, pe care s-a mai
„Act de prezență” în „Cugătearea” și
Ea are un spirit și un fel de căutare
de adevăr umanitar. Dar am întîlnit
atît, atît de curînd și de curînd
starea de distracție — o auzirea de om.
Apr eu am avut oarecînd în minte
etc.
Ea are un spirit și un fel de căutare
de adevăr umanitar. Dar am întîlnit
atît, atît de curînd și de curînd
starea de distracție — o auzirea de om.
Apr eu am avut oarecînd în minte
etc.
L. K. Kalustian

Această broșură era propriu-zis cea de-a treia a lui tipăritură după ISABEL ȘI APELE DIAVOLULUI și SOLILOCVII, iar la „Cartea Românească”, dacă n-a avut succes cu diligențele întreprinse pentru „India”, va scoate în 1934, romanul LUMINA CE SE STINGE.

Dar anii lui fertili, cu atîtea superbe și unice fructe culesse din istovitoare și neînecate excursii între Nadir și Zenit, vor începe abia. Și punînd punct completărilor promise, să mi se îngăduie observația că grafia lui Mircea Eliade confruntată — cea de astăzi cu aceea din 1932 — e absolut identică, la fel de ordonată, de clară și de sigură, fără nici o modificare, fără nici o vibrație, și fără nici o nervozitate în mină, pe care timpul, mereu nemilos și hapsin cum este, putea să le aducă și e tonic și încurajator că-l pot regăsi într-un simplu detaliu pe Mircea Eliade, după risipirile și ulcerările unei jumătăți de veac infernal, așa cum a fost și în tinerețe.

L. KALUSTIAN

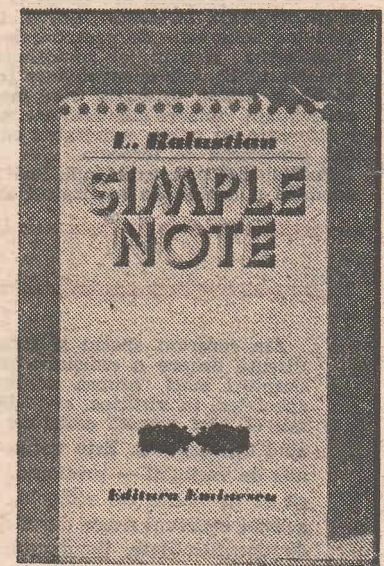
În librării:

un nou volum
al cunoscutului
publicist

L. Kalustian:

„Simple note”
(Editura Eminescu)

o carte cuprinzînd articolele rubricii cu același nume din revista „Flacăra”.

Tinerii trebuie să știe

Dicționar de lagăr

Hartheim

Impunătorul castel Hartheim din provincia Oberdonau a fost ales drept loc pentru executarea celui mai ticălos ordin al lui Hitler: suprimarea bolnavilor incurabili și a alienaților mintali. Avînd în față perspectiva dată de Führer — exterminarea unor popoare și rase întregi — SS-îștii au folosit lichidarea la Hartheim a zeci de mii de bolnavi neajutorați pentru un al doilea scop: experimentarea, „pe baze științifice”, a asfixierii în masă prin utilizarea unor gaze toxice. Cea de a treia misiune a impunătorului castel era să „dea o mîna de ajutor” lagărului de la Mauthausen, care nu avea instalații suficiente, pentru a-și extermina Häftling-ii în ritmul dorit.

Nici un bolnav sosit la Hartheim, nici un Häftling trimis de la Maut-

hausen nu a leșit viu pe poarta castelului. Berlinul era convins că „tratamentele” din subsolurile impunătorului și romanticului castel nu se vor afla niciodată.

Cînd prăbușirea a devenit iminentă, de la centru s-a dat ordin ca la Hartheim să se șteargă orice urmă compromițătoare. Începînd cu 13 decembrie 1944 — după cum a declarat la proces acuzatul Hans Marsalek — 20 de zidari și timplari au lucrat zi și noapte, „să distruagă crematoriul, să demoleze coșul și celelalte instalații tehnice existente, să facă numeroase uși și ferestre noi la camera de gazare și în alte locuri și să execute tot felul de lucrări de grădinarie”.

Cînd trupele americane au pătruns în castel, acesta devenise un azil select. Se aflau acolo 35 de copii și șase educatoare.

Comandantul castelului, Rudolf Lohnauer, care își rezervase privilegiul de a da drumul la gaz, cu propria-i mînă, ori de cîte ori avea loc asfixierea unui lot de bolnavi

sau de Häftling-i, s-a sinucis. Cel mai mulți dintre călai au dispărut. Crimele au fost date la iveală de către unul din zbirii mărunți ai castelului, fochistul crematoriului, Vinzenz Nobel. Moartea ca meserie i se părea un lucru atît de firesc acestui zbir ajuns la Hartheim prin protecția fratelui său Gustav Nobel, general major în SS, încît, înainte de a fi spînzurat, a declarat în scris cu seninătate: „Imediat ce sosea un grup de deținuți destinați să fie gazați, îi dădeam jos din mașini și îi puneam să se dezbrace. Sarcina mea era să am grijă să nu evadeze nimeni înainte de a fi dus la camera de gazare. După ce erau fotografiati, îi conduceam pe cel condamnat la camera de gazare și îl închideam acolo. Doctorul Lohnauer dădea drumul gazului în cameră. După aceea scoteam trupurile din camera de gazare și le ardeam în crematoriu”.

Impunătorul și romanticul castel Hartheim, din apropierea orasului Linz, — transformat în laborator de „cercetare științifică” a exterminării rapide — a produs între 1940 și 1944 prin ucidere, gazare și impușcare, aproximativ 30 000 de cadavre.

OLIVER LUSTIG
fostul Häftling nr. 112398

constelația lirei

Planeta în transă

Voi care-ați inventat abatoare
pentru cuvint

și mașini de război,
voi care brevetăți erori
și ingrașăți cu praf de pușcă
obezitatea unei idei,
fie-vă milă de viață

și de cei care mor;
pe-un prag de ierburile
atâtea mame au plins,
atît de frig e-n lume
și-atît de mult a nins,
fragilă epocă de subnutriții
care dau bună ziua încet
de teamă să nu li se spună

pentru front, că sînt apți

Privesc oasele mamei
cum lumină ea o scriptură în timp!
Cui am să-i spun
și cine mă va crede
că eu sînt fiul unui foarte de treabă țaran
care a fost pe front
și-a avut trei copii,
el care n-a fluierat în biserică
și n-a strigat pe la primărie lozinci,
nici n-a depus demisia la banca de nevoi,
el care-n toată viața lui
n-a întocmit nici un proces verbal...
Mă simt bătrîn și singur
care a vinul fierț în teasc,
mi-e dor de o ninsoare
cum n-a mai fost de mult,
îmi este dor de sîni
și-mi este dor de cai
ce-au tulburat în goană

pădurea de mesteceni...
Dar ce război între molii
îmi prefacă casa în scrum?
Pielele omului au ajuns în galantare
ca mari fațade de sanctuar;
poate că trebuie să vă spun
că într-un mare muzeu din Anvers
există o pușcă mincătă de viermi
și tot acolo există cravașa
cu care au fost bătuți zeii pe spate,
e foame, e singe,
puțină viață și puțină moarte,
există acolo un proiect
pentru statula piinii,
plînea ca o planetă în transă,
există călăi împăiați

care ne-au lubit
cînd li s-a ordonat,
care ne-au omorît
atunci cînd n-am avut

nicî o șansă.

VALERIU ARMEANU ■

De pe pămînt

Frumos e pe pămînt, aici, frumos
ea pe un țarm de toamnă despletită,
cînd viețile se coc armonios,
iar moartea stă-ntr-un simbură pitită.

Acolo, n-er, trec stelele visînd:
sunt ochii celor duși prin veacuri multe,
toți pămînteni cu zborul rînd pe rînd,
ce gîndurile vor să ni se asculte,

Acolo, spații reci, fără de timp
cu așuri de sfere-n alungare
și flecare-i zeu într-un oîmp
cu nașterea mereu în destrămare...

Oh! ce frumos e pe pămînt, frumos
pe calea noastră de iubiri flămîndă
perechi de vieți vind armonios,
iar moartea într-un simbură, la pîndă...

RADU CARNECI ■

Lebăda tirzie

Zăpada este lebădă tirzie,
trec înspre vară batalioanele de erini
sarpele zilei se tirăște ghilotinat
la umbra anilor noștri puțin

ne fulguie păsări cu sufletul în gheare
cum mai trage, prieteni, visul lor
pe roată —
din cazarma polară alergînd spre noi
zăpada precum o lebădă curată.

PETRE IVANCU ■

Făgăduința de pace

extazul de-a fi numai PACE
fi știu mineralele ape
cîmpurile grele de roadă
și munții cîmpilor dace

pămîntul acesta ca roata
își ține-n obadă destinul
istoriei sfîntă de-a pururi
cu singele-i treaz i-a scris harta
elepsidra vitează-n nisipuri
a pus aur pur și cărbune
în oamenii sfîncilor chipuri
tătate din vis și minune
pe scara menhirelor noastre
vibrația timpului scut
a dat o treime de zboruri
prezent, viitor și trecut.

DORA CĂRBUNESCU ■

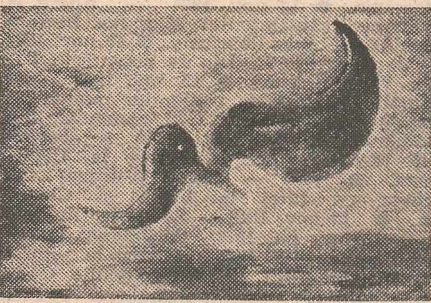
Sub raza ta de aur

Rostind cuvîntul mîndru prin care te
numesc
Partid, izvor de aur și de înțelepciune
mă angajez prin faptă să lupt și să
muncesc
să fie pace-n țară și toate cele bune!

Ne fii întotdeauna cîrmuitor și frate
pe drumul împlinirii spre comunismul țel
să prețuim iubirea și sfînta libertate
noi ne-am legat cu singe sub marele-ți
drapel!

Trăim o eră nouă, adine elocotitoare
răseruce decisivă a stării omenești
sub raza ta de aur, partid, ocrotitoare
o lume fără seamăn se va ivi sub soare
și steaua tricoloră a gîntei românești
de pace și lumină de-a pururi purtătoare!

ANTON STANCIU ■

GABRIELA BUCUR — Lucrări din
expoziția personală „Pinze și pinzeturi“

Ritual

Somnul țaranilor se-mpuținează
Vară de vară cînd holdele luncă-n soare
Palmele și le spală de-a dreptul în ciuturi
înfierbîntîndu-se de atîta răcoare.

Dintotdeauna din strămoși în strămoși
Piinea cea nouă se cere sărutată duios
Și drumul către miezul cîmpiei
Trebuie făcut de cu noapte pe jos.

Secerîi numai la foc puțin i se spală
rugina
Altfel spicele s-ar involbura pin' la singe
Și în loc de mireme lingă timpla
țaranilor
Țărina s-ar intrista și ar plînge.

Dintotdeauna din strămoși în strămoși
Holdele se visează nămeți dulci de făină
De cu seară țaranii se pregătesc de plecare
Adormînd rezemați de un fir de lumină.

Țaranii

Ei niciodată nu își pun întrebarea
Cum i-ar sta sapei dusă la oraș într-un
bloc.
Această simplă și strămoșească unealtă
Fără de palmele lor ar lua foc.

Și s-ar prefăce-n cenușă umilă, într-un
pumn
De lut gata oricînd a se pierde
Cînd bate vîntul subțire peste cîmpia
Îmbrățișată de iarba eternă și verde.

Nici nu-și pun întrebarea — deși ar
putea —
Cum i-ar sta unui drum fără carul cu bol
Dintotdeauna ei sînt pregătiți să
preschimbe
O săptămînă cu soare pe o zi biciuită
de ploaie

Vara cînd li se face grînelor sete, cînd
Fîntînilor li se-mpuținează izvoarele grele
Fi dintotdeauna se trezesc dimineața
Orientîndu-se după minutarul din stele.

FLOREA BURTAN ■

Cuvinte adevărate

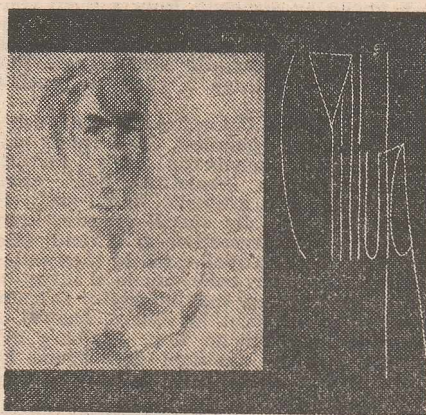
Dacă singurătatea este invenția pietrelor
să facem din pietre un foc
muzica genelor tale e departe. Ce bronzuri
să mai recunosc în aer?
aici sînt reclame leftine care mîmează
candoarea,

dacă e soare, iarna a coborît în arbori
odată cu păsările;
din zăpadă cresc acum flori și dureri
vechi;

vino, să mă lepăd de lucruri și mînciuni,
aspru cuțit — plînsul mi se răsucește
în piept.

CRISTIAN PRICOP ■

Toast la sicativul pictor Pil — neînțărcat pre cînd era copil

În loc de cronică plastică, la 1 nov.
a.c., odată cu apariția volumului
monografic „CONSTANTIN PILIU-
ȚĂ“ de M. Grozdea, Editura „Me-
ridiane“ — 1980.

Cînd s-a născut al nostru prieten, Pil,
Din ursitoare-a zis cea mai bătrînă:
— Să fie hăruiț acest copil! —
Și-i puse un penel și-o glajă-n mină!

Penelu-i dovedit penel ales,
Subtil la forme, tandru la culoare,
Dar și la glaje sufletu-i dă ghes
Și-i sicativ ca lujerul de floare!

De ne-mpăcat, cu Bachus cupe-asaltă
Și Ganimed dă-n brînci pe lingă el:
S-ar vîrteji pe gitul lui, olaltă,
Gargantua, cum și Pantagruel!

Predestinat cognomen — Piliuță —
Întîiul, e-un pahar, la chef se scoală,
Dar nici n-o să-ți rămîie de căruță
La plămăiala vr-unui moft pe coală!

Din anii noștri mai vechi, singaporeni,
Cu aură boemă, villonescă,
Pe cînd cînteam raohiu de trei coceni,
El și-a păstrat cu cinste locu-n frescă!

Picta p-atunci bețivii, după rit,
Îndătinați cu palma pe stacană,
Holbindu-se, ca Ghiță Mărgărit,
La fericirea lor singaporeană!

Iertat să-mi fie că-l evoc și-l chem
Din lumea lui de umbră, azi, să vie,
Pe Ghiță-al nostru, prietenul suprem,
Dar știu e-ar fi părtaș la bucurie!

Pe Comarnescu Pătru mi-l arăt
Prea fericit, ghicîndu-l cu tot fierul,
Pe-ardentul pictor, cu-anii dîndărăt,
Cum mîndru-ar fi și Eugen Schileriu!

La-nsulțarea cruntului index,
Pe mulți d-al noștri Moarțea vru să-i
chemă!
Spășite vremi! S-au stîns! Bibamus ex!
Noi să-nchinăm caratele supreme!

Superbul Pică, bardul zvelt și cîrn,
Voios, e-o glajă-n pumn, din prag s-apară,
Acuș, cînd prin podgorii, coșți, atîrn
Ciorchinii cîț un sin de domnișoară!

Împătimit la supt cîrcei și rod,
S-ar năzări și Antal dinspre Lethe,
Ca umbra lui Dabija Voievod
C-un de profundis glas, vîind: „Mi-e
sete!...“

Pe cînd hălăduia pe la Cotnar,
Istrate-Domn își cheltuia haznaua!
Noi, încă, fără de grivne-n buzunar,
La gardul erijmei ne-am legat căteava!

Căci — vorba lu' bătîe-al nost, Mihai:
„Pe lumea-ălaltă, Domn e Sfîntul Petre —
Nici cîmpoieri și nici molanuri n-al,
Ci numa-n uscăciune-o duel, cumeire!“

Și vorba lui — prin gura lui Istrat:
„Ce-nseamn-un pumn de zloți or zece
lefuri,
Ce-nseamnă aur neadministraț
Spre vinul ghiurghiului și-un haz la
chețuri?!”

„Să facă alții, dacă vor, război,
Izbindu-se cu spada au cu lancea,
Ba în stacane ne izbi-vom noi
Prin cramele de la Tigheci or Vrancea!

„Să fie pace! Să cîntăm un vers,
Să ne-nfrățim cu lăutari sub torții
Și să cîntească-ntregul Univers,
Din poloboace, parastatul Morții!

„Și-atunci, urmînd străvechiul obicei,
Cînd butiile or să se destupe,
Să mai vîrsăm și-n lut vr-o două-trei,
În cinstea celor duși, dintr-aste cupe!“

Și-n cinstea celor Meșteri vom vîrsa
Un roșu vin, însingîrînd chepencu,
Săltînd în slăvi, drept cupă, inima,
Spre sufletul etern — lui Ciucurencu!

Superbi au fost bătrînii noștri, dar
Cu ei, din fașe, noi ne-am luat la-ntreceri
Nu doar în meșteșugul de pahar
Ci și-mpotriva Morții cu-a ei seceri!

Noi am durat ceva, ce-l mai presus
De cupa noastră cu scipiri solare,
Ca Piliuță — zeul nesupus
Ce-nmirezmează cerul dintr-o Floare!

Din hrubele cu iz singaporin,
El le-a păstrat acelor mîini ieoana
Cu dește ca petalele de erin
Slăvind chiștocul, pixul or stacana!

Prin fumul de țigare-l văd concret
Cu ochii licurînd ca jaru-n sticle,
Străfulgeratul Autoportret —
Ochînd spre noi din veacul lui Pericle!

Îi poartă florăreasa floarea-n dinți,
Petrecăreții îi cîntese ocale,
Prin Ochîul lui, mahalagii or prinți
Renase din borte, ies din catedrale!

S-ar cuveni mai s-amintim, apăi,
Bojdeucile lui Creangă, sumbra hulă,
Bordec sure-n moldovene vâi,
Ca puricii prin funduri de căcîlă!

Cocioabele-n țîrșorul din Botșeni
Duloasa amintire-a lui le crută:
Prin ele-atîta plozi de moldoveni
S-au odrăslit cu har — ca Piliuță!

Și-apoi, în cîmp, pe bărăgan să-mi ieși,
Cătră Păresimi, cătră hramul Tomii,
Să vezi, cu dînsul, floarea de ciresi
Și ca pe heruvimi să numeri pomii!

Pictează unii pomi, livezi întregi,
Dar nu e datul, harul nimănu
Să-nconoreze-asemeni arbori — regi,
Nici-un alt pom, cum e pomșorul lui!

Pictează alții cai și herghelii,
Dar Pil al nostru-n vecei sentimentalul
Îi paște prin poiana inimii,
Din propriul său imăș renaște Calul!

Nici-un țaran pletat nu-l mai Țaran
Decît al lui, din „Nouă sute șapte“,
Cînd, proțapînd toporul pe pian,
Funeta e-un dești claviaturi de lapte!

E undeva așt Pil ai nost' ghiduș,
Așa cum sînt toți leții din Moldova —
Se scarpină pe după corcoduș! —
Dar hazul lor e bun oriîncotrova!

Și dacă-i limbă-lungă și-i botos,
Iar alții-i zic că-i Pil-Gură Bogată,
Că nu se lasă nimănu prejos,
Paleta lui și mai pestriț s-arată!

Ferească-te beleaua, d-un capriț
Să-l întărești, că nu-i mai scapi din leasă!
Pe cîț de guraliv e la un sprîț,
Paleta lui p-atîta-i de sfioasă!

De n-ar avea în unghii harul cert
Al formelor celeste și-al măsurii,
Culoarea, ca parfumul, nici pe sfert
Nu s-ar păstra-n sipotele-conturii!

Dar mîna lui, ea de billarglu
Ce dă cu tacul ușurel prin astre,
Le într-animă ca argintul viu
Nuanțele, de preferință-albastre!

Îi știu prea bine ochiul — Ochîul lui,
Cruntîndu-se cu creș de laba giștii:
O lume-ntreagă-acolo eu văzui
Și un țărîm bizar pe care nu-l știți!

D-aceea, cînd li seapă-ntr-un pahar,
Ca o proteză, ochiul rupt din lună,
Ca din senin în sprîțul lui tresar
Monadele — se naște o furtună!

La drept vorbind, îmi vine foarte greu
Să-l prea pictez, cum lată-l, dimainte,
Cîț timp se dă-n spectacol falsul zeu
Prin linii pure — lo, doar prin cuvinte!

Așadar, cred că-i timpul să conchid
Cu bavardismul meu pe care-angaju-l:
E mai laconic spiritul lichid,
Mai expresiv ca vorba-i vernisajul!

Penelul ți-l sărut, iubite Pil,
Și ochiul tău, care mă preocupă!
Tu n-ai luat premiu cînd erai copil,
Dar io-ți dau lauri, azi, și-nchin o cupă!

Ar fi nedrept să nu-ți primești Ist an
Omagiul tău, cînd iată-n mîndra Troie
A Artelor superbu-ți Cal troian!
L-aud, prin flăcări, nechezînd: AHOE!

TUDOR GEORGE ■

Cronica spectacolelor

O nobilă delectare

De curind, la Opera română din București am trăit câteva din bucuriile adevărate ale muzicii. Am pornit la spectacolul **Căsătoria secretă** de Domenico Cimarosa cu teama că ansamblul opereii a răscolit iarăși praful din arhivele vechilor instituții muzicale de pe mapamond, că face întreprindere de arheologie punind în lumina reflectoarelor o partitură desuetă, pentru o amintire de flășnetă. Cunoșteam câteva arii dulci, sinuoase și pline de umor transmise la radio în cadrul concertelor de prinz și de seară sau noaptea târziu, pentru cei care suferă de insomnie și pentru îndrăgostiții. Dar nu ne gindeam, nu ne așteptam să participăm cu atita molipsitoare bucurie la cascada de evenimente comice, pline de tandrețe, de ironie și sarcasm ale unei opere scrise cu aproape 200 de ani în urmă și bisată, ca nici o altă operă de pe mapamond, chiar în seara premierei din 7 februarie 1792. Am trăit câteva ore într-un dulce extaz melodic, prinși în capcanele de o naivitate dezarmantă ale libretului, ca într-un joc de copii. Am trăit un nobil refugiu de seară, într-o atmosferă intimă în care instrumentiștii și cântăreții ne-au proiectat în rumoarea spectacolelor de altădată din saloanele imperiale sau de pe scenele populare ale operelor italiene de la Napoli, Bologna, Roma, Venetia, Verona, Torino sau Milano. **Căsătoria secretă** de Domenico Cimarosa are fără îndoială unele rezonanțe contemporane în viața noastră de toate zilele, în cronica faptului divers, în folclorul imediat de pe stradă, dar, desigur, ostilitățile amoroase de astăzi nu mai au eleganța și delicatetea din vremea perucilor pudrate și a menuetelor în ralenti. Ea cucerește prin spirit, prin încrucișările de florete ale replicilor acompaniate uneori de clavecin, neașteptat de proaspete în registrul buf și cu o morală bine reglată; ea cucerește prin bogăția fascinantă melodică, prin schimbările surprinzătoare de ritm și răsturnările neașteptate de situații dramatice, prin satira ușoară, caricaturală a unor personaje și prin frumusețea morală a altora. Spectacolul Operei din București are un echilibru perfect. E demn de orice confruntare cu publicul din sălile celebre de operă de pe mapamond. Dirijorul Lucian Anca demonstrează aici — după o scurtă carieră desfășurată cu modestie și discreție în umbra altor maestri — că este un muzician ales, cu o vastă cultură, care știe să distileze exact, până în cele mai mici amănunte, discursul muzical fără să trădeze stilul opereii, refractar eclectismului și improvizației. El a dovedit că știe să prepare cu mare tact și strategie ansamblul orchestral, că știe să lucreze cu mare rafinament cu fiecare solist în parte și să organizeze impecabil, într-o perfectă armonie, scenele de ansamblu.

Orchestra a sunat curat, fără stridențe, fără impurități, fără „cruzimi”, reflectând atent toate nuanțele partiturii, acompaniind cântăreții cu finețe și discreție. Inceputul s-a cântat ușor crispat și rece. S-a cântat un timp cu emoții paralizante. Dar, treptat, gesturile s-au dezlegat, mișcarea în scenă s-a desfășurat ca un evantai, vocile au strălucit. Bine a făcut conducerea Operei române că a înscris în repertoriu această operă în momentul în care avea în panoplie artocele cele mai bune pentru a trage la țintă cu precizie în cheia sol.

Regia (Vasile Calomfirescu) s-a achițat echilibrat, onorabil. N-a mers mai departe cu imaginația, n-a investit prea mult în registrul buf. Ceea ce, credem, e o greșeală. Bunul-gust, simetria mișcării din scenă, alegerea convingătoare a interpretelor ar fi putut lăsa loc unei libertăți mai mari de interpretare a personajelor, colorându-le și investindu-le cu trăsături mai nuanțate. Oricum, spectacolul e plăcut la vedere, frumos și economic desenat de Ion Clapan; din păcate e prost iluminat de echipa (și echipamentul desuet) de la reflectoarele Operei române.

Vom analiza aportul cântăreților în ordinea indicată de programul de sală. Geronimo, prin Constantin Gabor, a fost malfelic, insinuant, burlesc ca într-o comedie de Goldoni. A cântat bine, expresiv, cu unele îngroșări care au făcut corzile vocale să vibreze uneori metalic. Elena Grișorescu a jucat cu nerv, cu aplomb, s-a mișcat bine, dezinvolt și a cântat strălucitor. Gerda Radler-Anca și-a compus personajul cu inteligență, ușor repliat, condescendent, jucind cu discreție și decență, izbucnind cu măsură, cu glas frumos, cald, catifelat, învâluitor. Se vede că „madrigaliste” de ieri fac servicii ireproșabile opereii astăzi! Iulia Buciuceanu a pus sare și piper atît cît trebuia în scenă, a fost ridicolă și pretioasă, bufă și somnambulă într-un rol potrivit pentru hohote sănătoase de ris. Vocea sa a sunat bine, cu efect, ca dintr-un violoncel de viață lungă. Nicolae Constantinescu nu și-a înțeles bine rolul. A cântat uneori cu strălucire, alteori rigid. (Acest solist va trebui să exerseze mai atent și să-și recâștige încrederea, de la începutul carierei, în el însuși.) Florin Diaconescu a fost plin de calambururi, de giubșucuri, de stingăcii dar și sentimental și liric, jucind cu detașare înțeleaptă, ironică față de text, cântind frumos, curat, tonic.

Iată un spectacol care trebuie receptat pe toate lungimile de undă ale spiritului. **Căsătoria secretă** de Cimarosa e o operă pentru eternitate, o delectare nobilă, superioară, un spectacol popular dar și de mare rafinament. În nici un caz un spectacol de serviciu sau pur și simplu o întreprindere de devalidare a arhivelor. **Căsătoria secretă** a lui Cimarosa trebuie văzută și revăzută de toți cei care se pot uimi, care încă au rămas puțin copii și care se mai pot bucura de ceea ce e frumos pe pămînt.

ADRIAN DOHOTARU

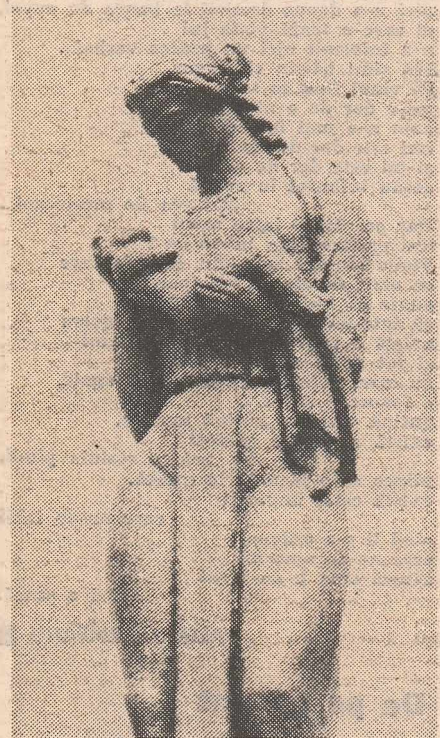
CALENDAR

(13-19 noiembrie 1980)

În 1944 apare la București, bilunar sau lunar, **Orizont. Literatură, artă, cultură, gândire socială**, sub direcția lui Sașa Pană. În 1947 își schimbă titlul în **Revista literară**, sub conducerea lui M. R. Paraschivescu, iar în 1948 devine revista **Flacăra**. ● 13 nov. 1931 — premiera absolută la Opera din Moravska-Ostrava (Cehoslovacia) a baletului **Iris** de Constantin C. Nottara. ● 14 nov. 1234 — Menționarea românilor („Walati”) în episcopatul cumaniilor. ● 14 nov. 1497 — Terminind de zidit biserica Mănăstirii Neamț, Ștefan cel Mare desăvârșește stilul moldovenesc din epoca sa. ● 1/14 nov. 1860 — Se inaugurează lucrările de canalizare a Dimboviței în Capitală. ● 1/14 nov. 1918 — Apare **Trăiască socialismul!**, organ de presă al Partidului Socialist din România. ● Intre 14—16 nov. 1968, Adunarea generală a scriitorilor din România decide fixarea unor principii care să stea la baza unui nou statut al Uniunii Scriitorilor și alege ca președinte pe Zaharia Stancu. ● 15 nov. 1813 — Gh. Asachi începe să predea la Școala domnească din Iași un curs de inginerie practică în limba română. ● 15 nov. 1868 — S-a născut biologul român Emil Racoviță (m. 1947). A fost membru și președinte (între 1927—1929) al Academiei Române și profesor la Universitatea din Cluj. A participat în calitate de naturalist la expediția lui Amundsen cu nava **Belgica** (1897—1899) în Antarctica. Este fondatorul biospeologiei, știința formelor de viață din mediul subteran. A contribuit la dezvoltarea unei perspective filogenetice în sistematică. Se numără printre inițiatorii ocrotirii monumentelor naturii în România. ● 15 nov. 1924 — Apare la București săptămînalul **Miscarea literară** condus de Liviu Rebreanu. ● 15 nov. 1943 — Se formează Divizia de voluntari „Tudor Vladimirescu”. ● 15 nov. 1968 — Se constituie Consiliile oamenilor muncii de naționalitate maghiară și germană din România. ● 16 nov. 1405 — Ștefan cel Mare învinge pe turci la Cătălăbuga. ● 1598 — Mihai Viteazul înfrînge pe turci la Vidin și Cladova. ● 16 nov. 1819 — Se naște Dimitrie Bolintineanu (m. 1872). Participant la revoluția din 1848. Este ministru în timpul domniei lui Cuza. Scriitor romantic. Opera sa cuprinde: meditații, balade, poeme epice, satire politice, legende istorice, romane de moravuri, însemnări de călătorie, drame și monografii istorice. ● 1843 — Ion Ghica, Nicolae Bălcescu și Christian Tell fondează societatea secretă **Frăția**. ● 1857 — Se introduce în Moldova timbrele poștale „Cap de bour”. ● 1864 — Se reînființează la București Conservatorul de muzică și declamație condus de A. Flechtenmacher. ● 3/16 nov. 1918 — Se pune în aplicare principiul votului universal (pentru bărbați), egal, direct, obligatoriu. ● 16 nov. 1979 — Pierdem pe colegul și prietenul nostru, scriitorul Eugen Secleanu.

Cînd ne e dor de el, îi recitim romanul „Eternitate locală”. ● La 17 nov., studenții din cele 44 de instituții de învățămînt superior din România sărbătoresc Ziua internațională a studenților. ● 17 nov. 1944 — Muncitorii de la uzinele **Malaxa** înlătură vechea direcție. ● 17 nov. 1950 — La ființă Consiliul Mondial al Păcii. ● 5/18 nov. 1918 — Manifest „Către popoarele lumii” al Marelui Sfat Național din Transilvania, prin care se afirmă dorința de a se uni cu România. ● 18 nov. 1946 — Intră în funcțiune conducta de gaz metan care leagă Transilvania de București. ● 18 nov. — Sărbătoarea națională a Sultanatului Oman. ● 19 nov. 1942 — Se creează Uniunea Patrioților, organizație antifascistă de masă, condusă de P.C.R. ● 19 nov. 1946 — Primele alegeri parlamentare post-belice. Forțele democratice obțin o mare victorie electorală — 378 din 414 mandate. ● 19 nov. 1968 — Se constituie Consiliul Național al Frontului Unității Socialiste. Tovarășul Nicolae Ceaușescu este ales președinte. ● Intre 19—24 nov. 1979 a avut loc Congresul al XII-lea al P.C.R., ale cărui documente programatice, profund umaniste, însuflețesc și mobilizează pe toți oamenii muncii din țara noastră la îndeplinirea obiectivelor care prefigurează viitorul comunist al României.

REGHINA VĂRVICI

Constantin Baraschi: **Maternitate** (detaliu)

Cine este Cristea Ionescu?

În sălile Muzeului de artă din Craiova s-a consumat recent vernisajul expoziției de pictură Cristea Ionescu, manifestare care se inserie într-un efort mai vechi al acestui așezămînt cultural, de redescoperire și relansare a unor valori tonice ale artelor plastice românești. După expozițiile Hoțaiu Dimitriu, Ipolit Strimbu, N. S. Petrescu-Găină și Nicolae Furduscu, simzele muzeului, orientate în restituirile lor de gustul și priceperea istoricului și criticului de artă Paul Rezeanu, și-au consolidat vocația la care ne referim. Iar expoziția Cristea Ionescu o re-

confirmă. Dar cine este Cristea Ionescu? Iată o întrebare pe care ieri sau altăieri încă am fi fost nevoiți să ne-o adresăm nouă înșine...

Destinul acestui pictor de excepție, decenii în șir, a traversat o eclipsă nemeritată însă într-un fel, prielnică talentului său. Dedus dintr-o vină trairică a picturii românești, alimentat neconștient din resursele și puterea ei de irradiație, acest talent ne sugerează șansa unui suvoi desprins accidental dintr-un riu și sortit o vreme unei existențe subterane. Apoi, la reînălțarea cu matca, aceste ape își mențin o puritate la care riuul însuși a renunțat.

Originar din Focșani, Cristea Ionescu, între 1933 și 1938, urmează cursurile Academiei de arte frumoase din Iași, în clasa lui Nicolae Tonitza, fiind distins cu Medalia de bronz; în 1938, organizează prima expoziție personală de pictură la

Iași; în 1945, la București, participă la salonul oficial de toamnă; ulterior, se retrage în învățămînt, la Turnu Măgurele, unde desfășoară o activitate ce se dovedește a fi susținută, chiar și atunci cînd o privim prin lentilele deformatoare ale departării, participînd la manifestări de artă din numeroase orașe, venisînd noi persoane, la intervale de timp justificate de o reală acumulare: în 1962, în 1975, în 1978. Expoziția de astăzi nu este numai o sinteză, ci expresia certă a altitudinii la care accede un talent real prin ignorarea deliberată a conjuncturilor efemere. Prin rezistență la agresiunile care vizează tradiții naționale durabile, și este remarcabil, într-adevăr, să constatăm cît de puțin anacronic ne apare acum un artist, după atîtea renunțări, uneori dureroase pentru omul ca atare.

Maî mult decît natura statică, peisajul rămîne teritoriul în care Cristea Ionescu

realizează performanțe convingătoare. De la peisaje de largă respirație (**Iarnă pe dealul Copoului, Peisaj din Olteanca, Peisaj din cîmpia Dunării, Sălcii la Dragomirna sau Peisaj dobrogean**), investite cu elocvența arhetipului, spiritualizate prin umanizare, la lucruri recuperate din colțuri de lume stinghere și determinate să-și divulge simbolistica proprie (**Casa cămădarului, Casă cu zidul roșu sau Bărci de pescari la Islaz**), pictura fostului elev al lui Nicolae Tonitza recapitulează un itinerar și rezumă o aspirație. Ecurile de recunoscut în ea sînt tot atîtea ingrediente ale antidotului deziluziei. Un suflu de certitudine cutreieră toate pinzele acestui neînduplecat scos pe margine de un val mult prea impetuos ca să nu-și tocească mai devreme sau mai târziu a-vîntul dezordonat și sărac în țeluri limpezi.

P. MIHAI

„Poezia este o stare a conștiinței”

(Urmare din pagina 15)

științei unui om înzestrat cu o talitate — aceea de a minui cu precizie și talent limba maternă. Dar poezia patriotardă, cu «aura» și «trăiască» și cu citarea de nume și fapte mie îmi repugnă. Eu am o poezie, **Chivără roșie**, care este revoluționară, fiind totuși și istorică. Ea este simbolul revoluției, revoluția însăși. În poezia patriotică trebuie să existe un flux revoluționar care să fie transmis și cititorilor. Să nu ne facem iluzii că poeziile patriotarde vor avea efect asupra conștiinței maselor. În definitiv, opera literară are doi poli. La unul însuși scriitorul, la celălalt capăt cititorul. Dacă nu există o apropiere între cele două capete nu se produce acel arc voltaic, de comuniune. Nimeni nu-și poate face iluzia că e singur și izolat pe lumea asta și poate face ce-l trece prin cap. Dacă e la polul îndepărtat trebuie să facă totul ca să se apropie de celălalt capăt pentru a crea scintila. La noi, cel care încearcă să facă apropierea dintre cei doi poli este partidul, fără ca el să fie poet, dramaturg sau romancier”. „Vorbiți-ne despre limbajul

poetic”. „Poezia lui Eminescu este o poezie elevată, dar poate să o citească și să o înțeleagă originea. Datoria poeziei este ce spune, să nu fie pentru sine, ci pentru masa de cititori. Ca să crezi din capul locului că te adresezi cititorului anului 2000 este o stupiditate. Noi trebuie să scriem pentru contemporaneitate. Acel care scriu într-o limbă căutată «elevată» o face tocmai pentru a-și ascunde ignoranța. Limba poetică se învață printr-o experiență lungă. Numai așa ajungi să afli în ce consistă poezia. Aici se amestecă subiectivul cu obiectivul într-un amalgam ce se soldează cu realizarea unui aliaj care dă metalul cel mai nobil: aurul. Pe cînd, așa-zisul limbaj elevat al multor poezii este alcătuit din ael metal de conservă pe care-l aruncî”. „Vă întreb, cum se poate ajunge la limbajul nobil al poeziei. Care sînt condițiile?”

„În primul rînd, totul este legat de cunoașterea trebuințelor poporului. Să fii apropiat de el. Să-l cunoști și să-l iubești. Asta e condiția pentru a le putea transforma în metalul nobil, dacă e nobil, al poeziei. Condiția de scriitor nu înseamnă să fii mereu mingiîat pe obraz. Sau să

trăiești fără să muncești și să scrii versuri ininteligibile. Fiecare poet trebuie să scrie așa cum simte el. Cu orice risc. Eu așa mi-am început cariera, cu poezii care nu erau agraate de regimul trecut și trebuia să plătesc tribut pentru curajul meu, interzicîndu-mi-se multe din ele. Unii oameni sînt dispuși să răstălmăcească și pe cît posibil să se ferească de ceea ce le-ar putea aduce neplăceri. Eu nu cred că literatură trebuie scrisă numai ca să facă bucurie oamenilor”. „La începutul interviului ne-ai mărturisit că lucrezi foarte mult. Cum lucrezi?” „Niciodată nu pot spune că lucrez după un plan dinainte stabilit. În materie de literatură, cincina-lele n-au ce căuta. Atunci piesa **Horia** ar fi trebuit terminată de cel puțin 25 de ani. Nici poeziile cu caracter ocazional nu le scriu pe loc. Ele trebuie elaborate. Lucrez relativ repede, avînd în vedere că am peste 50 de volume tipărite. Am o mare greutate cu scrierea **Memoriilor**, datorită faptului că n-am fost un singuratic, am cunoscut multă lume. Am scris despre scriitorii pe care i-am cunoscut, unii străini, în cel 16 ani cît am fost secretar al uniunii, din 1949 pînă în 1965 cînd am fost respins de confrății mei și insultat pentru că nu am renunțat de a fi eu însumi. Dar să nu mai deschidem rînilor... Scriitor am fost întotdeauna. Am

fost și diplomat, profesor universitar, dar și scriitor care a administrat banii uniunii. Ar fi trebuit să trăiesc simplu, ca Ion Creangă. Eu am avut însă o viață mult mai complicată. **Memoriile** mă vor face cunoscut”. „Vă interesează opinia criticilor?” „Nu. Nu trimit volume cu dedicații criticilor, pentru că nu vreau să-i oblig să scrie despre mine, bine sau rău. **Opera rămîne**. Și dacă rămîne în memoria cititorului una din cărțile mele și nu volumnel celor ce au scris despre mine, este suficient. Acesta este singurul meu gînd optimist. Vă relatez o întâmplare. În cadrul unor schimburi culturale s-a trimis unui profesor universitar, și editor, american, un grupaj de poezie românească. Erau prezenți poeți tineri, mai puțin tineri, printre care eram și eu. Dar, în primul rînd, era prezent Eminescu. După un timp, primim răspunsul profesorului american în care, printre altele, spunea cum că n-a reținut acele versificații ale tinerilor, dat fiind faptul că orice elev al lui e în stare de asemenea exerciții, oprindu-se totuși la 2—3 nume. A reținut poezia lui Eminescu, care l-a impresionat în mod deosebit, și cu care ar dori să vorbească personal în vederea editării...”

Cornel Drăgușin:

„DACĂ NU INVESTEȘTI AZI, N-O SĂ AI MÎINE”

— Aveți dreptate, tovarășe Cornel Drăgușin, acei 4-0 cu Anglia, la tineret, a trecut aproape neobservat, fiind pus în umbră de rezultatul de a doua zi. Ce-ar fi să reparăm greșala?

— De acord. Vreau să adaug că, în ce mă privește, victoria de la Ploiești a coincis cu împlinirea a 30 de ani de la obținerea carnetului de antrenor. A fost deci, pentru mine, o bucurie aparte.

— 30 de ani, repede mai trece timpul, așa-i? De tineret de când vă ocupați?

— Din '80, al doilea mandat, ca să zic așa. Am mai răspuns de tineret 5 ani, după care, o vreme, am fost la lotul A. După Blois, dacă vă mai aduceți aminte.

— Da, ați condus echipa națională la 1-1 cu Scoția, la Glasgow, s-a zis atunci că Drăgușin are mină bună?! Să ne întoarcem însă, care a fost miza confruntării cu Anglia? La tineret, firește.

— La Ploiești s-a desfășurat primul meci al grupei a IV-a a campionatului european de tineret, grupă formată din România, Anglia, Elveția și Ungaria.

— Norvegia?!

— Nu-i cu noi, face parte din altă grupă. Cine câștigă grupa, intră în optimi, care se vor disputa în același sistem, 8 echipe în grupe de câte 4. Primele clasate vor juca finala.

— Clar. Ce jucători au dreptul să fie selecționați la tineret?

— Cei născuți după 1 august 1959 și, în fiecare echipă, 2 depășiți de această vîrstă, în cazul nostru, la Ploiești, Speriatu și Solomon. În aceste condiții, critica ce mi s-a făcut, în „Sportul”, că nu l-am folosit de Tâlnar, este puțin nejustificată, regulamentul fiind ferm în această privință.

— Poate că Tâlnar merita înaintea celor 2, ce ziceți?

— N-a fost atât vorba de număr, cât de post. Tâlnar, se știe, nu-i nici portar, nici fundaș central, nu?!

— Bun, am lămurit-o și pe-asta. Să înțelegem din cele ce ne-ați spus că principalul obiectiv al naționalei de tineret a fost și a rămas performanța, câștigarea grupei?

— Pe de-o parte, performanța, pe de alta, promovarea. Cît mai mulți jucători de valoare pentru lotul A. Din acest punct de vedere, privind în urmă, tineretul și-a făcut datoria. În perioada 1970-1975, cînd am mai răspuns de tineret, am câștigat Cupa Balcanică și am călît o serie de fotbaliști care, în cel mai scurt timp, au pătruns în națională. Dudu Georgescu, de pildă, Beldeanu, Crișan, Mușescu, Sandu Gabriel, Hajnal, alții.

— Tovarășe Drăgușin, din actualul lot de tineret cine pare capabil să realizeze un astfel de salt?

— Am urmărit, înainte de toate, să facem o echipă, solidă, omogenă și, într-o bună măsură, cred că am izbucit. Altfel zis, vedeta a fost și e echipa. Ea are însă, firește, cîțiva stegari.

— Stegari, frumos spus. Care ar fi ei?

— Solomon, Bozeșan, Klein și Terheș.

— Solomon?!

— Exact, ce vă miră?! E el, poate, nițel gri, dar se remarcă prin constanță, fiind un bun organizator al jocului, cu fapta și, deopotrivă, cu vorba. Are, pe lângă alte calități, capacitatea de a-i mobiliza pe ceilalți, ceea ce, la tineret, e mare lucru.

— O clipă, ce vrea să însemne că e un jucător gri?!

— E o vorba de-a mea, dar am auzit-o și la alții. Adică nu-ți sare în ochi la prima vedere, dar e extrem de util. În jurul lui, la Solomon mai refer, poți construi ceva. Ca în stomatologie, un fel de pivot.

— Am priceput. De ce afirmați că, la tineret, capacitatea de a-i mobiliza pe ceilalți e mare lucru?

— Pentru că, de regulă, jucătorii tineri se pierd cu firea după cea dintîi nereușită. Din cauza lipsei de experiență, a emotivității și așa mai departe. În plus, ei vor să facă, uneori, mai mult decît pot, tocmai pentru a se remarca. În ambele

cazuri, e nevoie de un catalizator, care să-i readucă cu picioarele pe pămînt.

— Cine vrea să facă totul dintr-o dată?

— Dorel Zamfir, de exemplu. Contra Angliei a jucat prost tocmai pentru că în tribună se afla Valentin Stănescu, antrenorul lui.

— E, desigur, un punct de vedere, dar fotbalul se găsește azi, mai mult ca oricînd, în sfera rezultatului imediat. Cine mai are timp să aibă timp, tovarășe Drăgușin?

— Aici e buba, că n-avem timp. Nu atît timp, cît răbdare, boală cronică în fotbalul românesc. Cum joacă unul prost, cum afară cu el?! Nu-i în regulă. La tineret, de pildă, au putut să se exprime fotbaliști care la cluburile lor mai mult făceau tusa, Zamfir, Rednic, Mărginean, Gabor, alții. Mai toți au devenit, după Anglia îndeobște, titulari, chiar și Mărginean, tineretul fiind, lesne de dedus, o școală în care s-au călît.

— Mulți v-au criticat că folosiți jucători care n-au loc în echipele lor de club, așa-i?

— Nu mi-o luați în nume de rău, mulți vorbesc, puțini înțeleg. Selecția la care am procedat a fost, din toate punctele de vedere, foarte riguroasă, luînd în discuție nu doar calitățile tehnice ale unui jucător, ci și cultura, personalitatea, inteligența, comportamentul în grup etc. Sita a fost, vă asigur, foarte deasă.

— De ce ați renunțat la Irimescu?

— Nici pe el, nici pe Biro nu poți conta la greu.

— Cu alte cuvinte, prea labili?

— Știu eu?! Mai degrabă comozî. Cu jumătăți de măsură nu poți intra într-o echipă națională, fie ea și de tineret. Tricoul tricolor înseamnă o onoare pentru care trebuie să muncești fără rezerve.

— Tovarășe Drăgușin, are naționala de tineret un lider?

— N-are. Ea e, înainte de toate, o echipă. Personal, sînt pentru lideri. Pe acestia însă, îi ai dacă-i ai. Dacă nu, cazul nostru, încerci să faci o echipă cît mai omogenă, ca un mecanism bine pus la punct.

— Să înțelegem că asta-i echipa noastră reprezentativă, de tineret, așa-i?

— Ea practică, pînă la un punct, un fotbal modern. Rezultatele o confirmă, în sensul că echipa e competitivă la orice nivel. Încă mai mult, așa zice că generația care o alcătuiește e mai talentată decît cea care formează, azi, naționala A. Fierște, la aceeași vîrstă.

— Cîți dintre componenții formației de tineret vor ajunge fotbaliști de clasă?

— Cine știe?! Toți sau nici unul. Promisiuni însă sînt.

— Nu v-ați bucurat, am observat, cînd v-am pus întrebarea de mai devreme, dar ea are, bănuim, o logică. La nivel de juniori, la nivel de tineret, fotbalul românesc e, prin tradiție, competitiv, scoate rezultate și promite. Apoi, după ce jucătorii mai adaugă cîțiva ani în buletinele de identitate, valoarea scade, performanțele urmînd și ele aceeași traiectorie, de stele căzătoare. Avem dreptate? Dacă da, de ce?

— Cred că greșim în promovare. Nu alegem bine momentul. N-avem răbdarea de care vorbeam. Ne-ar trebui, consider, mai multă înțelegere față de destinul fiecărui jucător de valoare. Hunedoara e, în acest domeniu, un exemplu demn de urmat. În rest însă fotbalul nostru trăiește oboseala meciului care vine. Socoteala e, după mine, simplă, dacă nu investești azi, n-o să ai mîine.

— Așa-i, inclinăm să vă dăm dreptate. O ultimă întrebare, tovarășe Drăgușin. Naționala are, se știe, cîteva posturi deficitare și, în special, pe cele de fundași de margine. Ce-i poate oferi colega mai mică, selecționata de tineret?

— Atît Vlad, de la Galați, pe dreapta, cît și Rednic, de la Hunedoara, pe stînga, sînt fotbaliști de mare perspectivă. Deocamdată însă, Munteanu și, mai ales, Negrilă sînt foarte buni, cei mai buni. Să nu ne grăbim. Să nu culegem mărul înainte de a fi copt.

— Întrebarea e cînd se va coace?

— Curînd, e sigur.

EMIL NEGOIȚĂ

Fotbal modern — antrenament modern (I)

Viața contemporană pune la dispoziția oamenilor tot felul de distracții: curse de automobile, lupte cu tauri, mîtinguri aviatică ș.a. Spectatorii lor nu par deloc curioși și, mai ales, nu se declară cunoscători ca aceia care asistă la fotbal, al cărui curaj duce uneori la demolarea stadionului, iar agitația ce-i cuprinde face din ei veritabili actori ai întrecerii. În aceste condiții este o mare eroare de a mai considera fotbalul numai un joc de abilitate! El este acum mult mai uman, social, progresul lui făcînd parte integrantă din societate. De aceea contribuția valorilor este determinantă (ca și în uzina cu muncitori specialiști) în obținerea rezultatelor, a eficienței solicitate imperios de fotbalul modern. Motiv pentru care nici un detaliu nu mai poate fi înlăturat: camera de dormit, culoarea echipamentului, vestiarul, temperatura, terenul, ghetele, alimentația, refacerea etc. Toate ducînd la concluzia că, ignorînd principiile care domină societatea, nelucînd pe un plan de educație solidă, promovăm de fapt diletantismul.

Privit în această lumină înseamnă că și antrenamentul trebuie restructurat. El se va caracteriza printr-un volum mare de lucru, printr-o intensitate alternativă și printr-o cantitate de mișcări avînd

Nu totdeauna rezultatul contează

Acum trei ani, cînd am venit la Hunedoara, cu mult entuziasm și cu o mare speranță — aceea de a construi o echipă —, am găsit cîțiva jucători fără cele mai elementare noțiuni de educație și viață sportivă, acte de indisciplină, suspiciuni, antrenamente în care jucătorii se întrec în a-și trișa antrenorul, uitînd că de fapt se înșelau pe ei înșiși. Cu astfel de jucători mi-a fost extrem de greu să joc. Nu puteam suporta indolența și indiferența lor. Dar viața, și mai ales dificultatea felului la care ne-am angajat, i-au înlăturat rînd pe rînd. S-a declanșat, la nivelul orașului, al clubului, o vastă acțiune de promovare, de depistare a tinerilor, căutîndu-i, sprijinindu-i, dirijîndu-i, încurajîndu-i permanent, sfătîndu-i, dar, ce-i mai important, modelîndu-le o mentalitate de adevărați sportivi. Fals încercă unii antrenori să arunce vina pe jucători în momentele grele. Jucătorii de fotbal îi ai așa cum îi crești. Așa vrea, și este una dintre cele mai mari dorințe ale mele, să reușim împreună, jucători și public, să creăm pe teren și în afara lui o atmosferă de joc comparabilă cu aceea existentă la cluburile englezești: entuziasm și bucurie, cîntece și aplauze. Eu

Lupta pentru tineri (II)

Forța adevărată a oricărei școli de fotbal renumite este dată de calitatea și numărul cît mai mare de jucători tineri ce împrăștiează frecvent și hrînitor, întocmai ca apele unui izvor, fluviul puternic al fotbalului respectiv.

Și noi trebuie să tindem în fotbal spre o nouă calitate și lucrul acesta trebuie început chiar de la formarea primară a tinerilor jucători, cu vigilența firească organizatorică care trebuie să aducă și mai mult fotbalul în școli, indiferent de profilul lor, asigurînd în viitor marea masă de cadre adevărate de care și acest sport are nevoie ca de aer. Creînd această masă și organizînd permanent procesul de formare în funcție de datele mereu schimbătoare ale gustului societății, din rîndurile ei vor apărea jucătorii de excepție, capabili să rupă prin harul lor ordinea aparentă de tablă persană în care tînd, probabil, cît de curînd, să se miște cele 22 de piese ale fotbalului. Cred că fotbalul trebuie implantat cît mai puternic în școli.

Majoritatea echipelor noastre aduc în componența lor la începutul fiecărui campionat nume noi, unele dintre ele tinere. Sînt totuși puține cluburile care și-au făcut, spre meritul lor, un act de construcție realistă și binefăcătoare a rîndurilor primei echipe prin acest procedeu destul de rar și discontinuu în fotbalul nostru, după cum apreciam acum două săptămîni. Iată cîteva aspecte autentice, edificatoare, a felului în care sînt aduși în prima scenă a fotbalului tinerii noștri. Generația atît de discutată a Craiovei are crescuți în pepinieră proprie doar pe Balaci (bătrîn de cînd joacă), Geolău, Irimescu și pe Bumbescu — acum în Capitală! Dacă ne reamintim că echipa Băniei nu este prea veche în prima divizie, iar culorile ei au fost apărate în timp de mulți jucători cu ucenicia pe alte meleaguri — inclusiv actualul antrenor Nelu Oblemenco — ne dăm seama că nu s-a prea pregătit așa ceva, ci că a avut

structurile variate ale jocului. Or, noi, neîndeplinind aceste cerințe, fugînd de realitățile care obligă ca efortul din ziua competiției să fie sub nivelul celui din pregătire, n-am obținut calitatea cerută. De fapt, nu numai că volumul nu a crescut, dar i-a lipsit sensul jocului de contraste (atac-apărare) reprezentat prin tehnica de performanță a mișcării, prin nivelul scăzut de cointeresare al jucătorilor (mai ales al aceluia cu „nume”) care refuză orientarea spre rezistență și putere.

Nota dominantă a antrenamentului rămîne, la noi, durată scurtă. Intensitatea ridicolă, reducerea săptămîinii de lucru la 4 zile, iar în unele zile la 30-40 de minute de muncă efectivă, completează tabloul. Cum se pot atinge atunci performanțe internaționale cu 240 minute săptămînal cînd înțelegerea modernă a jocului este bazată pe nivelul ridicat al fiecărui fotbalist al ECHIPEI în sine? Acest timp nu mai este suficient nici pentru perfecționarea tehnicii, chiar și a marelui Dobrin; fără să mai vorbim de corelarea tehnicii (astăzi continuarea tacticii) în condiții dificile (mișcări ne-tipice, viteză, sărituri, spații aglomerate, obstrucție etc.) sau a colaborării în cadrul concepției de joc. Deși acum este știut că rezistența se antrenează individual și viteza de joc în colectiv, mentalitatea protagoniștilor nu vizează sfere de responsabilitate, de angajare cu trup și suflet ea oameni de concepție, dăruiti exemplar scopului la care s-au angajat. Mentalitate care-i însoțește apoi pe cei mai mulți în activitatea de antrenor prin aceste convingeri greșite, motivații slabe, comoditate, exigență, subredă, vicii și chiar absențe nemotivate.

CONSTANTIN TEAȘCA

mă gîndesc, firește, la Corvinul, dar afirmația este valabilă pentru tot fotbalul românesc.

Publicul se modelează și el de către echipă. Sper să ajung să trăiesc odată și aici, în țară, clipele pe care le-am trăit la Liverpool și pe Wembley. Să văd zeci de mii de oameni aplaudînd nu golurile, nu numai rezultatul, ci, în primul rînd, spectacolul. Și așa cum la teatru e o datorie elementară a spectatorului să rămînă după terminarea piesei pentru a-i răsplăti cu aplauze pe actori, tot așa așa vrea să văd și la fotbal, spectatorii rămași în tribune, după terminarea meciului, pentru a-l aplauda, la salutul final, pe învinși și pe învingători. Pentru că nu totdeauna rezultatul contează. El depinde mult de prea mulți factori, arbitri, teren, adversar, climă etc. pentru a putea fi sigur, de fiecare dată, de el. Ceea ce contează cu adevărat este modul în care fiecare dintre jucători s-a dăruit colorilor echipei, felul în care băieții răsplătesc încrederea care li se acordă, pregătirea care o fac, atitudinea în joc și, în ultimă instanță, spectacolul pe care-l realizează. Pentru că, de fapt, la fotbal venim pentru că ne plac fazele frumoase, șuturile, golurile, driblingurile, schemele tactice, pasele, iar nu pentru a vedea echipa favorită cîștigînd oricum, numai victorie să fie. Armele victoriei să fie jocul de calitate, iar reflexul acestuia să fie aplauzele publicului.

MIRCEA LUCESCU

Sezonul hipic

Duminică, a căzut cortina peste sezonul hipic al amatorilor. Ca în fiecare an, alergările găzduite de hipodromul din Ploiești s-au bucurat de un deosebit interes din partea publicului și, în altă ordine de idei, de o organizare fără cusur. Cîștigînd 4 din cele 12 curse ale stagiunii, clasîndu-se mereu printre fruntași, reputatul medic oncolog Mihai Leontopol a intrat în posesia titlului de campion, menit să răsplătească deopotrivă o bună pregătire și o mare pasiune. La această izbîndă au mai contribuit antrenorii Nicolae Gheorghe și Alexandru Nacu, ultimul în imaginea ce-l înfățișează pe proaspătul campion în momentul primirii trofeului.

CORNEL DINU

„Șansa“ — mai exact neșansa — de a fi șomer...

Statisticile oficiale ale Organizației Internaționale a Muncii consemnează că, în momentul de față, în lume sînt peste 450.000.000 de oameni care n-au de lucru, care caută cu febrilitate o slujbă, o posibilitate de a-și câștiga existența.

Sînt milioane de oameni de profesii diferite, care trăiesc în țări diferite și în condiții diferite. Numitorul comun al existenței lor îl reprezintă însă aceeași imposibilitate, temporară sau prelungită, de a avea un loc de muncă.

Sînt milioane de oameni ce provin cu precădere dintre cei fără o calificare înaltă — dar și dintre specialiști —, dintre virșnici, femei și, în cea mai mare măsură, dintre tineri.

Sînt milioane de oameni care încep fiecare zi cu speranța că poate „astăzi“ vor putea găsi un loc de muncă, care să le asigure hrana, traiul lor și al familiilor lor. Milioane de oameni ce pot fi văzuți zilnic în șiruri nesfîrșite în fața birourilor de plasare, așteptînd disperați la intrările fabricilor și instituțiilor sau răsfoind cu înfrigurare paginile de anunțuri publicitare în nădejdea găsirii unei oferte de serviciu.

Asemenea imagini ale incertitudinii, ale disperării și sărăciei pot fi întîlnite zilnic în paginile ziarelor și revistelor, în emisiunile posturilor de televiziune din mai toate țările lumii occidentale. Inclusiv în acele țări în care se discută mult și cu emfază, pe tema drepturilor omului. Dealtfel, nu lipsit de semnificație este faptul că unii dintre cei care în diferite împrejurări, în dezbaterile unor întîlniri, conferințe sau simpoziioane internaționale fac caz de preocupările lor umanitare, omit însă, vorbind despre propria țară, să amintească tocmai despre acest drept elemental al fiecărei ființe umane — acela de a avea o slujbă, de a putea munci, de a-și asigura ziua de astăzi și cea de mâine. Un drept încălcat tocmai de lumea pe care acești apologeti ai umanitarismului pretind să o ofere drept model. Un drept refuzat milioane de oameni a căror singură avuție o reprezintă puterea brațelor lor. Un drept de care nu beneficiază mai ales tinerii.

Paradoxal, dar neșansa de a nu lucra cînd ești în plină putere de muncă o au în cea mai mare parte tinerii. Înainte de a avea chiar primul lor loc de muncă, numeroși tineri devin șomeri. Incertitudinile lovesc pe absolvenții de liceu ca și pe cei ai învățămîntului superior. Revista „Le Nouvel Observateur“ scria că, în Franța, 20—30% din tinerii care au obținut o diplomă sînt afectați de șomaj. Într-o anchetă publicată recent, ziarul „Le Figaro“ recunoaște că, în Franța, „Un tînar are de două ori mai multe șanse de a fi șomer decît un adult“. Tragică „șansă“! Dar șomajul afectează masa largă a tineretului nu numai din Franța, ci din numeroase țări occidentale. În Italia, spre exemplu, din 9 milioane de tineri aproape 2 milioane nu dispun de un loc de muncă stabil. Dintre aceștia 100.000 au absolvit diferite institute de învățămînt superior. Iar aproximativ 350.000 au o pregătire medie. În Marea Britanie, din cele 1.7 milioane persoane aflate în căutare de lucru, 45% au vîrsta pînă la 25 de ani.

De ce oare tinerii sînt primele și cele mai lovite victime

ale crizei, ale șomajului? La această întrebare încearcă să răspundă un studiu întocmit de Institutul de tineret al Ministerului Culturii din Spania. Se relevă printre altele că, alături de factorii economici care au determinat creșterea galopantă a șomajului juvenil, tinerii sînt concediați primii și reintegrați în muncă ultimii, din cauza lipsei lor de experiență și calificare profesională adecvată. Studiul nu răspunde însă la o întrebare ce rezultă în mod logic, firesc: și ce se întîmplă cu acești tineri? Ce repercusiuni, ce efecte are asupra lor incertitudinea găsirii unui loc sigur de muncă?

În fața unor asemenea realități care le afectează viața și viitorul, tot mai mulți tineri în căutare de lucru cad pradă unei acute deprimări morale. „Te simți strivit, te simți ca un ciine, bătînd drumurile în speranța deșertă a unui loc de muncă — spunea un tînar italian revistei „Oggi“. Șansa de a nu găsi de lucru este șansa de a te descalifica, de a trăi sub tensiunea psihică că nu poți să te realizezi, că nu ai dreptul la o viață normală, o viață de om, că trebuie să trăiești dia mila societății“. Drept rezultat — după cum relevă numeroase publicații occidentale — din masa largă a șomerilor aflați sub vîrsta de 20 de ani se recrutează curent delincvenții, clienții „mortii albe“, adeptii unor secte obscurantiste, ai unor organizații extremiste sau grupe teroriste. În S.U.A. recrudescența fenomenului infracțional în rândurile tineretului a cunoscut creșteri alarmante. Numai numărul tinerilor care nu au încă vîrsta de 18 ani acuzați pentru participarea la atacuri soldate cu răniri grave și omucideri a crescut în ultimii cinci ani cu 30%. În Franța, în anul 1978, 14,22% dintre persoanele deferite justiției aveau vîrsta între 13 și 18 ani. Valul copleșitor al violenței juvenile afectează însă mai toate țările occidentale.

Asociază cel mai adesea violenței, drogii a devenit o adeverată obsesie a lumii occidentale. 16,1% din adolescenții chestionați în cadrul unui sondaj efectuat în S.U.A. au declarat că recurg în mod curent la consumarea marijuanei. Încercînd să explice cauzele acestui flagel, medicii, psihologii, sociologii occidentali nu pot să ocolească un aspect cu profunde implicații sociale: 70% dintre toxicomani nu au putut avea o calificare profesională, majoritatea timpului fiind lipsiți de un loc de muncă stabil.

Discrepanța acută dintre așteptări, cerințe, idealuri și ceea ce societatea capitalistă asigură tineretului drept șansă de afirmare profesională și socială apare tot mai evidentă într-un sistem social în care nesiguranța zilei de mâine pentru largi pături sociale, șomajul, inflația, violența reprezintă dramatice realități cotidiene.

Dacă discutăm despre oameni și despre drepturile lor, să nu-i uităm pe acești tineri și pe părinții lor, pe victimele șomajului, pe cei cărora le este răpiată posibilitatea unei slujbe și care sînt împinși spre o existență marginală, cei care au mereu „șansa“ — mai exact neșansa — de a fi șomeri. Nefericirea lor trădează tratamentul la care sînt supuși într-o lume prea puțin preocupată de „drepturile“ celor săraci...

AL. PINTEA ■

Un ambasador al literelor românești: Suleiman Awwad (Siria)

— Ați cunoscut România încă înainte de a stabili un contact direct cu aceste locuri, înainte de a le cunoaște nemijlocit. Știți, după cite mi-am putut da seama, numeroase lucruri despre istoria și geografia românilor, ați avut în mină numeroase antologii de poezie română, ați discutat la Damasc cu cițiva din ambasadorii literelor românești. Cum vi se pare România acum, cînd puteți afla dumneavoastră înșivă starea ei materială și spirituală? În ce măsură România pe care v-ați construit-o spiritual în Siria corespunde acestei Roumanie vivante pe care aveți ocazia s-o vedeți?

— În general, atracția pe care-o exercită de la distanță o anumită țară, o anumită spiritualitate, pune în funcție mecanismele visului, construiește o adevărată gramatică a imaginii. În momentul în care întregul edificiu mental se confruntă cu realitatea, căreia visul îi ținea doar locul, apare o situație cu totul diferită. Acest spațiu, această figură, fie mai plină de culoare, fie mai estompat. În ce privește țara dumneavoastră, pe care o aveam pînă acum doar în minte, în inimă, pot să spun că am încercat un sentiment straniu, de lumină uriașă care te orbesc și de tablouri vii pline de culoare și geometrie. Aș putea să spun chiar că pe lingă pitorescul românesc pe care îl bănușeam oarecum în dialogurile mele imaginare de la Damasc, contactul acesta direct cu țara dumneavoastră a adăugat un atribut esențial: înțelepciunea. Însă cu toată surpriza pe care am resimțit-o venind în România, există foarte multe lucruri pe care le știu, parcă, de o veșnicie. Cred că poezia, beletristica în genere, poate contribui în mod decisiv la cunoașterea unui popor și a unei țări, indiferent din ce spațiu geografic sau de civilizație fac parte, stabilind legături care trec dincolo de timp și de distanță, legături uneori mai subtile decît cele comerciale sau diplomatice.

— Să fi fost contactul dv. cu poezia română momentul unei asemenea revelații?

— Înainte de toate trebuie să vă spun că dacă civilizația arabă contemporană a luat contact cu literatura franceză, germană, rusă, americană sau engleză, cu marile literaturi ale Orientului îndepărtat — indiană, chineză, japoneză — literatura română, deci și poezia, este, din păcate, aproape necunoscută. Cînd am început să mă apropiez de poezia română și s-o traduc în limba arabă, am observat că ceea ce făceam eu apărea ca o surpriză, ca ceva

deosebit, în primul rînd pentru că în lumea arabă poezia română era total absentă și apoi pentru că cititorii puteau să descopere teritorii extraordinare de simțire și gândire. Pentru cititorul arab golurile care persistă încă în legătură cu traducerea literaturii române apar și mai evidente din momentul în care ea a stîrnit acest viu interes; cititorii se întrebă, pe bună dreptate, unde sînt traducere din literatura română care să le permită cunoașterea literaturii române în toată bogăția ei.

Ceea ce eu am putut să traduc — Eminescu, Arghezi, Lucian Blaga, Alexandru Philippide, Nichita Stănescu, Constanța Buzea — spune foarte mult despre valoarea poeziei românești. Dar oare de ce nu există antologii mai cuprinzătoare, în care valorile să fie bine stabilite de însuși spiritul critic românesc, antologii care să beneficieze și de informațiile bibliografice necesare? De ce nu sînt traduși în mai multe limbi cei mai importanți poeți români, nu numai clasici și moderni dar și actuali? Cînd l-am descoperit pe Lucian Blaga mi-am dat seama ce mult poate să spună lumii despre propria lui civilizație un poet. Desigur, cu condiția ca el să fie transpus în limba celui dornic să asculte vocile tainice ale poeziei. Chiar în limba franceză tradus. Lucian Blaga spune lucruri tot atît de interesante, poate chiar mai trainice și mai profunde decît un Nietzsche, bunăoară. Vastitatea gândirii blagiene pe care eu am întînit-o încă de la primele lecturi trebuie să fie cunoscută de către toate culturile pentru că, deși tălmăcirea fură ceva din taina creației și a rostirii, limbajul profunzimii este un limbaj prin excelență universal și nu neapărat numai de sorginte germană sau franceză, cum se mai crede. Ceea ce este, apoi, extraordinar, este că poezia lui Blaga a adus cu ea în lumea arabă mesajul — înțeles în cea mai nobilă accepțiune a lui — al unei patrii misterioase, scîldate în lumina miturilor și încărcată de cele mai adînci sensuri. Dealtfel, mi s-a părut că întreaga poezie românească aduce cu ea un cult al patriei. Nu vreau să spun prin asta că poezia românească ar fi, în esența ei, declamatică, patriotardă: în poezia actuală, elemente (ținînd de neoclasicism, romantism, simbolismul tirziu coexistă cu cele mai noi cuceriri ale limbajului poetic, într-un climat deosebit de sănătos, care înseamnă, în cele din urmă, libertate de gândire și de exprimare: în același timp cred că există o foarte secretă legă-

tură între toate aceste curente și ea se numește, dacă vreți, în limbaj horatian, de celebrare patria. Cînd am tradus și editat prima culegere de poezie română, lectorii și poeții arabi au putut să vadă cit de puțin au cunoscut pînă atunci patria poetului și cred că nu mă înșel cînd susțin că poezia română a dat o serioasă lecție în acest sens, chiar dacă e vorba doar de citeva bijuterii poetice și nu de o imagine completă, care încă se lasă așteptată.

— Cum v-ați descurcat totuși pe acest „teren“ încă viran al poeziei române în străinătate?

— E ca și cînd ai intra într-o grădină și îți-al culege buchetul preferat. Sigur că într-o astfel de grădină fiecare floare își are forma ei, culoarea, parfumul și nu poți să lei cu tine decît o parte infimă din aceste splendori, o parte care corespunde sensibilității și afinităților tale. Acestei uriașe grădini care este poezia română îi lipsește încă, în străinătate, cunoașterea structurii, ceea ce înseamnă că peste hotare nu se știe că este vorba de o mare poezie, care se cere, prin urmare, răspîndită sistematic, cu cele mai adecvate mijloace de care dispune tehnica modernă a tiparului. Nu e vina poeziei însăși că este aproape necunoscută pe diferite meridiane: e vorba, mai degrabă, de ignoranță sau de diletanțism. Arabii cunosc poezia lui Byron, Schiller, Baude-laire, Rilke, cunosc de asemenea poeți nu întotdeauna interesanți, cunosc și citeva școli poetice europene, dar poezia română le este încă ascunsă. Am spus într-un interviu că poezia română, și de ce nu și neamul românesc, despre care am citit numai lucruri bune, ar trebui să-și găsească, în sfîrșit, un Cristofor Columb în lumea arabă, și poate nu numai acolo. Aș îndrăzni să spun că e o mare lacună că nu se cunoaște încă la noi literatura română — o literatură vie, cum ar spune Pierre de Boisdeffre, scinteiitoare și bogată. Eu mă mindresc că atît în Siria, cit și în Liban sau în Libia, literatura română a început să fie cunoscută datorită traducerilor mele, dar aș fi preferat ca acel Cristofor Columb de care vă vorbeam să fi fost cel puțin contemporan cu marele navigator, Blaga. Dacă imperialismul economic și politic a pierdut în ultimele decenii un uriaș teren, de ce n-ar sosi ceasul ca și acela literar și artistic să fie pentru totdeauna pierdut? Nu se va putea ajunge niciodată la universalitate, ca în domeniul științelor, universala că limbajul acestora este simplificat, schematic, același în orice limbă, dar se va putea ajunge la un dialog universal al tuturor poeziilor naționale din care, în ciuda izvoarelor diferite, a simbolurilor specifice fiecăreia, să rezulte un sens, un unic sens: omul.

Interviu consemnat de MIRCEA COPIL ■

Mondo umano?

„Smart weapons“

Adică bombe inteligente, tancuri inteligente, avioane inteligente, tunuri inteligente, gloanțe inteligente, proiectile inteligente și tot atitea alte arme — toate inteligente. Nu, vremurile în care în tranșeu, pe lapoviță sau cer senin, soldatul ochea și trăgea, iar gloanțele mergea orbeste în țintă, nu vor mai fi repetate! La fel, bombele nu vor mai fi lansate din bombardiere și nu vor mai cădea uneori aiurea, în bălți, căldări muntoase sau mare, în loc de a lovi obiective militare și civile! Nici avioanele nu mai vor să mai fie reperate de departe și, ca urmare, tirul antiaerienei să fie bine pregătit și reglat. Nu, armele sînt pe cale de a deveni inteligente și, în consecință, au dreptul să-și impună exigențele, voința. La urma urmei, nu trebuie să uităm să vorbim și de poftele lor. Doar de asta devin inteligente. Or, pentru inteligența lor, pentru a le educa în acest sens s-au investit eforturi și bani grei iar ele trebuie să răspundă și să corespundă acestor eforturi.

Ca atare, se vorbește că, în viitor (ce bine că măcar viitorul este avut în vedere, dacă așa ceva mai poate reprezenta o consolare!), „efectul revoluționar“ va fi determinat de „folosirea spectaculoasă a electronicii și microelectronicii“. În ce sensuri? În: a) „îmbunătățirea revoluționară a serviciului de informații pe cîmpul de luptă“ și b) în „schimbarea revoluționară în natura puterii de foc“. Se constată, cred, că se are constant în vedere „o revoluționară“ a armelor, a precizunii cu care ele trebuie să lovească.

În acest context un reporter de la o revistă americană și-a întrebă interlocutorul — un specialist în domeniu și, pe deasupra, conducător în departamentul respectiv — dacă „aceste proiectile precise“ nu sînt „ceea ce este cunoscut sub numele de smart bombs (bombe inteligente) sau smart weapons (arme inteligente)“. La care, oficialitatea a răspuns sec, fără ezitare: „da, așa este“. „Ce vor face ele?“ Detaliile furnizate de oficialitate arată că armele respective „pot ajunge direct la țintă, chiar la o țintă mișcătoare, la distanțe apreciabile“. Dar, vai, au și limite, inteligența nu le prieste decît „ziua și pe vreme frumoasă“. Însă nu trebuie să fim prea reținuți, specialiștii, că de-așta sînt specialiștii, vor rezolva „fundamental și această problemă“. Atunci? Atunci, odată lansate, proiectilele „se vor autocontrola în drumul spre țintă... și (nici o teamă!) vor putea funcționa noaptea sau pe vreme nefavorabilă“. Cum va fi posibil? Printr-un „senzor de unde milimetrice“, „printr-un mini-computer“ ce va efectua strict procesul de gândire și controlul, care ar trebui executate de un operator uman“. Deci „smart weapons“ nu vor mai avea nevoie de oameni! Cel mai bine ar fi viceversa!

Dialogul citat include și afirmația inteligentă prin simplitatea ei, că: „Nu există niciodată o ultimă armă“. Nu știu dacă în acest punct reporterul n-a tresărit. Noi da, și ne-am adus aminte că, într-o situație similară, un alt reporter i-a zis gomosului interlocutor: „Vreți să vă spun un banc malgăș?“ Celălalt, crezînd într-o atitudine teribilistă, a acceptat. „Mă lași, domnule, cu sofisticatele dumitale arme și spune-mi cite poezii ai citit în ultimul timp“. Dar pentru poezii trebuie ceva „smart“.

DUMITRU CONSTANTIN ■

Lumea se amuză

(După „NEUE BERLINER ILLUSTRIERTE“ — R.D.G.)

Ochii și urechile lumii

Despre absurdul
inocenței

E o lună de cind l-au înmormintat, la Paris, pe Philippe Bouissou.

Mai știe cineva cine a fost Philippe Bouissou?

Au fost multe coroane de flori pe sicriul lui Philippe Bouissou: „Din partea președintelui Republicii franceze...”

„Din partea primarului Parisului...”

Au fost oameni importanți în jurul sicriului lui Philippe Bouissou: primarul Parisului, ministrul sănătății, prefectul poliției, prefectul regiunii, un rabin...

Cît timp a trăit — 22 de ani — Philippe Bouissou n-a fost o persoană importantă, n-a primit flori de la președintele țării sale, nici n-a avut probleme cu sănătatea, nici pe la rabin n-a trecut, el a trecut doar, cu motocicletă, pe strada Copernic din Paris, în ziua aceea, în clipa aceea cind la sinagogă a explodat o bombă și a fost fulgerat de explozie, la ghidonul motocicletei sale.

Părintele paroh — căci Philippe Bouissou era catolic — a spus acolo, în biserică, în fața sicriului, că „Philippe e cu afit mai viu, cu cît moartea lui e mai absurdă”. De ce absurdă? Un catolic murind din explozia unei bombe antisemite — e chiar absurd?

Ziarele au descris înmormintarea, la care au venit atîtea personalități alarmate de ceea ce nu mai e deloc absurd, ca „un omagiu adus inocenței”. Inocență? Desigur. Dar nu se presupune astfel că cei expuși atentatului erau totuși vinovați de ceva? O, Doamne!... Cîte absurdități în numele tău, inocență! Cîte crime, cîte erori neocente, în numele tău! Fiecare întimplare e un cuțit, fără discriminare, în spatele tău. Mă întreb dacă mai există...

Sînt, tot acum, 40 de ani de cind un profet român a strigat, de aici, de pe Dimbovița, lumii intrate în bezna fascismului: „Păziți! popoare, vin nebunii!” Nicolae Iorga. N-a durat mult și l-au ucis, într-o pădure, chiar dintre nebunii acela care inspiraseră pe atunci, în Germania, acest cîntec pe care l-am murmurat, și azi, la căpătîiul lui Philippe Bouissou:

„Cind naziștii au început să-l hăitiască pe comunisti, / am tăcut căci nu eram comunist.

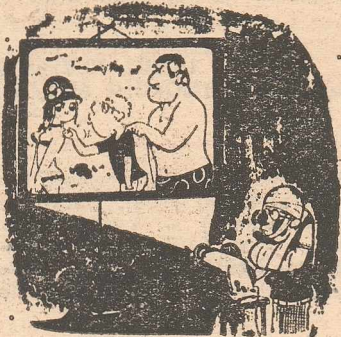
Cind naziștii au început să aresteze social-democrați, / n-am spus nimic, căci nu eram social-democrat.

Cind a venit și rîndul catolicilor, / n-am protestat căci nu am fost niciodată catolic.

Cind au venit în sfîrșit la mine, / nu mai era nimeni ca să protestez.”

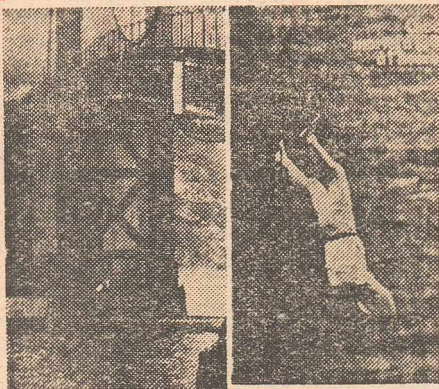
RADU COSAȘU

Lumea se amuză

(După „PANORAMA” — Polonia)

Nici măcar o coroană de flori

De cind s-a construit, în 1937, faimosul pod Golden Gate din San Francisco, 633 de oameni au sărit de pe el în apă. Toți au murit. Fiindcă podul are o înălțime de 67 de metri. Un corp omenesc care se aruncă de pe acest pod atinge o viteză finală de 130 kilometri pe oră, apa fiind la fel de dură ca și betonul. Șocul provoacă ruptura vertebrelor, fracturi, explozia plămînilor.

Toate acestea le știa foarte bine Wolfgang Köpke. Un cascador originar din Hamburg. Și totuși ideea de-a sări și el de pe podul Golden Gate nu-i dădea pace. Doi ani s-a pregătit minuțios pentru această săritură, cu toate că un prieten al său, Günter Heinlein, a încercat mereu să-l convingă să renunțe. Nu demult, într-o seară, cascadorul l-a telefonat prietenului: „M-am hotărît să sar, sînt sută-n sută sigur de succes”.

Cind a fost să sară, la pod au sosit căpitanul Ray Alfson, cu o barcă de salvare, doi pionjori, un reporter fotograf și amicul Heinlein. Și au fost cu toții martorii oculari ai unei tragedii.

Köpke își bazase întregul plan pe elementul poziție. El și-a făcut socoteala că sărind în apă cu picioarele în jos, cu o încălțăminte avînd tălpile dublate cu plumb, și meținîndu-și tot timpul corpul în poziție verticală, impactul va fi ușor de suportat: apa va fi străpunsă ca de o săgeată. Dar săritura a fost de la început defectuoasă. Corpul a luat o poziție oblică și toate încercările desperate ale lui Köpke de a se redresa n-au făcut decît să-i înrăutățească situația. În final, cascadorul a intrat în apă cu capul în jos și cu brațele înainte, corpul avînd o înclinație de circa 45 de grade. Prins imediat ce a reapărut la suprafață și ridicat în barcă, Wolfgang n-a mai putut fi salvat, cu toate eforturile depuse.

Cascadorul a lăsat la Hamburg o mamă în vîrstă, săracă, pentru care el era unicul sprijin. Ca moștenire a putut lăsa mamei sale doar... filmul luptei sale cu moartea. Căci înainte de-a sări îi ceruse reporterului fotograf să semneze un acord prin care el, reporterul, renunța la drepturile de reproducere. „Dacă mi se întâmplă ceva, a spus cascadorul, vreau ca pînă la cel din urmă cent, totul să-i revină mamei”.

De ce a insistat Wolfgang Köpke să facă un salt așa de periculos? Din pură

Dincolo de paradoxuri

Oricît de paradoxal ar părea pentru nivelul de civilizație și progres atins de omenire în prezent nu este asigurată în mod corespunzător pentru fiecare locuitor al planetei unul din drepturile sale elementare — dreptul la hrană. Obiectivul stabilit de Conferința mondială a alimentației care a avut loc la Roma în 1974, eradicarea foametei în decurs de un deceniu, nu poate fi atins datorită insuficienței realizărilor de pînă acum. Ba mai mult, după cum apreciază Maurice J. Williams, directorul executiv al Consiliului Mondial al Alimentației, numărul locuitorilor de pe Terra ce suferă de foame și malnutriție cronică ar putea spori în anii '80 cu aproximativ 40 la sută urmînd să atingă 700 milioane. În multe țări în curs de dezvoltare, altădată exportatoare de produse agricole, producția de alimente stagnează sau chiar se reduce, astfel încît cantitatea de hrană disponibilă pe cap de locuitor se împuținează an de an.

Statisticile F.A.O. arată că pe ansamblul Americii Latine, fiecărei persoane îi revin 2530 calorii zilnic. Ceea ce este mai mult decît media mondială — 2480 calorii — și întrece cu 320 calorii media

pe ansamblul țărilor în curs de dezvoltare. Pornind de la aceste cifre s-ar părea că subnutriția nu-si are locul în țările situate în America Latină. Și totuși...

Endocrinologul și dieteticianul brazilian Nelson Chaves a ajuns la concluzia că statura medie a populației din zona plantațiilor de zahăr din statul Pernambuco (nord-estul Braziliei) se diminuează tînzind să se apropie de cea a pigmeilor africani datorită unui deficit nutrițional. Ca urmare a lipsei de proteine, de săruri minerale și în special a vitaminei B în alimentație, femeile din regiune înregistrează o accentuată scădere a natalității, iar copiii de vîrstă preșcolară o diminuare a capacității intelectuale vecină cu „debilitatea mintală”.

El a precizat că muncitorii agricoli au ajuns la un asemenea grad de slăbiciune încît nu pot lucra mai mult de patru ore pe zi.

Principalul responsabil al acestei situații, a arătat profesorul Chaves, care efectuează cercetări în regiune din 1963, este sistemul monoculturii intensive practicat de marii latifundiați. Riurile

plăcere? Din dorința de performanță sportivă? Nicidecum. A făcut-o pentru a se afirma. În scopul asigurării unui loc de muncă, deoarece pentru un cascador a-și depăși limitele a devenit o necesitate, dacă vrea să găsească de lucru. Mereu mai periculos, tot mai periculos numai așa se mai poate, în unele țări, minca o piine de pe urma cascatoriei. Firește, riscurile și pericolele pe care le înfruntă cascadorii se transformă în ciștiguri grase pentru producători. Ei (producătorii, n.n.) — spunea Günter Heinlein, prietenul celui dispărut — se mulțumesc să ne plătească un salariu. Dacă cerem măsuri de securitate, spun că acestea costă prea scump. Preferă să angajeze străini, mai puțin antrenați, dar care pot fi plătiți mai ieftin. Și acești bieți oameni, infirmi pe viață, umplu spitalele”.

I-a fost dat lui Wolfgang Köpke, omul venit de peste mări și țări în căutare de lucru, să fie al 684-lea care a pierit aruncîndu-se de pe podul Golden Gate. Cenușa lui a fost înhumată în cimitirul Ohldorf din Hamburg. El a dublat multe stele de cinema, dar nici unul din cei pe care i-a înlocuit în scenele cele mai periculoase nu s-a deranjat să vină să-l aducă un ultim omagiu. Și, fapt încă și mai semnificativ, consemnat cu amărăciune de „Paris Match”: producătorii de cinema și de televiziune, care au cîștigat de pe urma cascadorului mîlțan, n-au trimis la groapa lui nici măcar o coroană de flori.

ION DUMBRĂVA

sînt poluate de deșeurile rafinărilor de zahăr, astfel că băstinașii sînt liosiți de pește. Trestia de zahăr apanază toate terenurile în detrimentul culturilor cerealiere pe care muncitorii agricoli erau altădată autorizați să le practice la marginea plantațiilor. Pentru profesorul Chaves nu există decît un remediu al acestei situații: renunțarea la sistemul monoculturii și autorizarea țăranilor de a cultiva cereale, leguminoase, fructe.

Dar, scrie agenția France Presse, se pare că recomandarea savantului brazilian va rămîne... literă moartă. Posibilitatea înlocuirii hidrocarburilor — carburantului clasic al automobilului — cu alcool din trestie de zahăr a oferit noi surse de cîștig marilor proprietari funciari care s-au lansat într-o veritabilă cursă de acaparare a terenurilor cultivabile. Este de așteptat deci o și mai accentuată concentrare a proprietății agricole și un nou recul, dacă nu o dispariție totală a culturilor cerealiere și legumicole cu consecințe grave pentru sănătatea populației.

Monoculturile din care se vor adăpa caii putere ai automobilelor aruncă dincolo de marginea agriculturii pe foștii țărani care acum au șanse să trăiască tragedia bidonvill-ului și a bolilor sale tradiționale acolo unde, cîndva, viața ar mai fi putut pulsa...

RADU BUDEANU

Obiectul de artă africană, care acum un secol nu stîrnea decît curiozitate, a devenit în zilele noastre o operă de artă al cărei preț crește pe zi ce trece. Plecînd de la aceste considerații, Francois Duret-Robert ne oferă — în „Connaissance des Arts” — cîteva exemple concludente: un taburet „luba” a fost achiziționat cu 2450 000 franci francezi, o statueta „tshokwe” cu 2420 000, un cap de bronz din Benin cu 2115 000, o mască „dan” cu 640 000. După cum arată Michel Leiris și Jacqueline Delange în „Afrique Noire” (Ed. Gallimard, 1967), singurele obiecte cărora li se atribuia o valoare artistică înainte de primul război mondial erau cele provenite din așa-zisa lume civilizată — occidentală sau orientală. Imediat după război — datorită faptului că odată cu începutul secolului mulți artiști, printre care și Brâncuși, s-au interesat de arta africană și s-au inspirat din ea — un număr tot mai mare de iubitori de artă își dau seama de valoarea artistică a artei continentului negru. Pînă la începutul secolului nostru obiectele de artă neagră erau considerate doar ca simple documente etnografice. Interesau, mai ales, cele de inspirație europeană, obiectele specifice africane fiind ignorate aproape total. Printre primii care au sesizat adevărata valoare a artei africane se numără Maurice de Vlaminck, Matisse și Picasso. Matisse („Ecrits et propos sur l'art”, Ed. Hermann, 1972) scrie că mergînd spre Gertrude Stein a zărit într-un magazin de antichități un cap sculptat în lemn provenind din Africa și izbit de asemănarea cu

urialele statul egiptene din porfir de la Luvru, l-a cumpărat. L-a admirat îndelung împreună cu Picasso și acesta a fost începutul imensului interes manifestat pentru arta africană de către cei doi mari artiști. Interesul pentru arta africană crește odată cu organizarea unei expoziții

Arta africană
și piața
operelor de artă

de artă neagră la Galerie Paul Guillaume în 1917. Prețurile sînt însă scăzute. După cum scrie Denise Paulme în „Les Sculptures de l'Afrique Noire” (Ed. Presses Universitaires de France, 1956) și după cel de-al doilea război mondial prețurile la care puteau fi achiziționate opere de artă africană erau încă accesibile. După 1975 se constată o creștere vertiginosă a prețurilor operelor de artă africană pe piața de artă occidentală. Caracteristica principală a acestora constă în faptul că nu se știe cine și cind le-a executat.

În general se consideră că un obiect de artă africană este autentic dacă este realizat de către locuitorii continentului negru în scop ritual. Dacă se poate ști și data executării și deci vechimea lui, bineînțeles că valoarea obiectului este mai mare. Trebuie să se țină seama de faptul că imediat după primul război mondial pe continentul african au început să se fabrice obiecte special pentru turiști. Autor necunoscut, dată incertă, lată două caracteristici ale obiectelor de artă neagră. Criteriul cel mai important este calitatea. Acestuia i se adaugă raritatea. Ultimul criteriu cîștigă din ce în ce mai mult teren datorită faptului că în ultima vreme țările africane — conștiente de inestimabilul patrimoniu artistic național — interzic exportul de opere de artă și, mai mult, chiar anul acesta, în cadrul unei reuniuni la care au luat parte reprezentanți ai numeroase țări din Africa, s-a luat hotărîrea să se acționeze pe toate căile pentru recuperarea operelor de artă care au părăsit țara lor de origine, aflîndu-se în muzee și colecții din Europa occidentală și America. Un alt factor important în aprecierea valorii este moda. Astăzi, de exemplu, este la modă arta populațiilor de pe malul marelui fluviu Congo. Ce va fi miine? În orice caz un lucru este cert: Arta africană, pînă mai ieri ignorată de majoritatea specialiștilor și amatorilor de artă, este la ora actuală, pe piața de artă, la concurență cu operele de artă create în așa-zisa lume civilizată.

N. N. RADULESCU

Aici, pe malul Teleajenului, în inima pădurii, în această dimineață ceoasă de toamnă, pe neașteptate străpunsă pentru câteva minute de razele soarelui, se naște un nou mijloc de transport cu vaste implicații economice. Un vis al marelui savant și precursor Henri Coandă, materializat apoi de apropiatul său colaborator, doctorul inginer Constantin Teodorescu, autor al mai multor brevete. Ideea, dezvoltată și apoi îmbunătățită în ceea ce privește echipamentul de transport și modul de rulare de către un colectiv de specialiști desprins din fostul INCREST și lucrând actualmente în Institutul de cercetări pentru tehnologia construcțiilor de mașini, I.C.T.C.M., prinde viață sub ochii noștri: transportul aeropropulsiv în conducte. O premieră națională pe care o prezintă „Flacăra” în paginile sale; în același timp, o mare noutate pe plan mondial în varianta constructivă care se aplică în România. Dealtfel, doar foarte puține țări în lume abordează această problemă, care în țara noastră a găsit soluții originale.

Peste câțiva ani, poate zeci de milioane de tone de materiale în vrac — minereu, cărbune, balast, zgură etc. — vor folosi la noi această cale insolită de transport, care aduce importante economii. La prima vedere, totul are un ușor iz științific-fantastic, dar, văzute la baza experimentală de la Măneciu-Ungureni, Prahova, lucrurile par uimitor de simple, fiindcă ideea însăși a transportului containerizat în tub — ca multe alte inovații tehnice ale secolului nostru — este extrem de simplă în esența ei. În fond, totul se bazează pe principiul poștei pneumatice, însă de data aceasta aplicat nu la câteva hirtii, ci la milioane de tone.

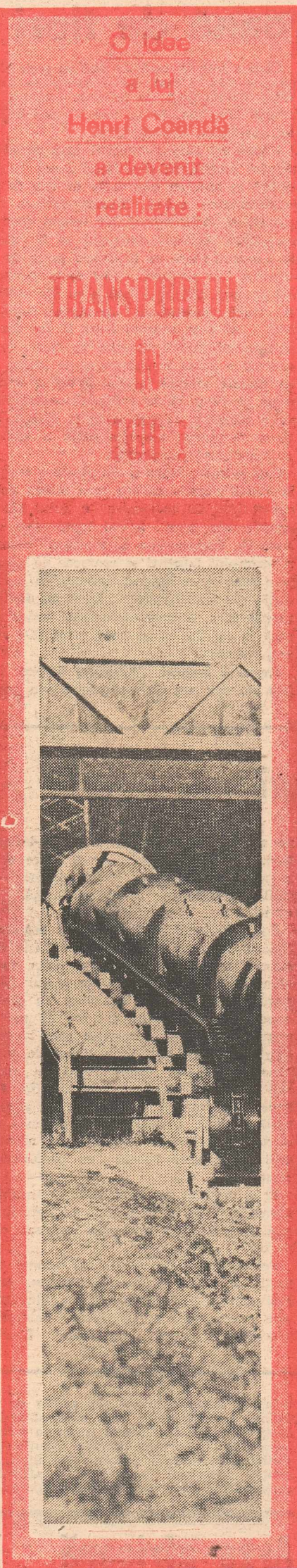
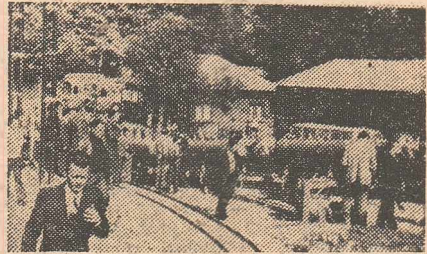
Unul din principalele merite ale noului sistem constă, așadar, în extrema sa simplitate tehnologică: într-o conductă cu diametrul 1 000 mm se montează șine pe care se derulează containere de construcție specială, intruciva asemănătoare cu vagonetii de mină, propulsia fiind asigurată de... ventilatoare, din acelea folosite la aerisirea halurilor industriale: ele „absorb” aerul din conductă, diminuând presiunea în fața micului tren de containere, astfel încât diferența de presiune creată față de cea atmosferică din exterior, deci și din spatele trenului, îl împinge înainte cu o incredibilă ușurință. În experimentele de la Măneciu-Ungureni containerele sunt încărcate cu pietriș, fiind așadar, evident, foarte grele; ele țignesc din tub ca într-un joc de copii, deși inima instalației o constituie doar câteva banale ventilatoare. Nici o locomotivă, și nici un alt mijloc de propulsie! Desigur, în spatele aparentei simplități stau eforturi continue, îndelungate, pe parcursul mai multor ani.

„SINT PALTINUL... SINT PALTINUL... LANSEZ TRENUL!”

Instalația experimentală la scara 1:1 de la Măneciu-Ungureni funcționează în condiții foarte multumitoare: pentru conductă s-a ales în mod premeditat un traseu complicat, cu multe dificultăți, pentru a se acoperi o gamă cât mai largă de situații ce vor fi întâlnite în mod curent în practica industrială. Conducta traversează de nu mai puțin 11 ori Teleajenul, în unele locuri razele de curbură sunt foarte mici (deci, cotituri „severe”), iar pantele așezate ajung până la 50/1 000, containerele rulând la deal, fără încercări.

Executarea instalației și experimentele de duranță realizate 12 luni pe an, independent de condițiile climatice, nu au fost defel ușoare. Au contribuit la reușita lor atât oamenii de la planșetă, adică secția de transport aeropropulsiv containerizat în conducte din I.C.T.C.M., cât și echipa de la Măneciu, condusă de inginerul Gheorghe Dorobanțu, cu localnicii: maistrul principal Gheorghe Alexe, muncitorii Ion Cristocă, Ion Șerban, Ion Popa și alții. Ne povesteau cum iarna, prin nămeți, săpau adevărate tranșee pentru a-și croi drum; în 1978, peste apele înghețate bocii ale Teleajenului treceau grupele de sudură.

Acum, în fața noastră, probele continuă. Se lansează, ca din pușcă, trenurile încărcate cu pietriș evocând un straniu „Luna Parc” de Moși. Containerele gonesc pe șine, operatorii strigă comenzi prin aparatele lor portabile

tive de radio-emisie-recepție. Telefonul zbirniie: „Sint Paltinul! Sint Paltinul!”, iar în microfoane se aude: „Nea Emile, lansez trenul! Recepție... Cu cit încarci?... Obișnuit... Primesc containere. Sint gata de pornire... Am lansat...”

Da, la propriu și la figurat, transportul

terul aeropropulsiv containerizat în conducte a fost realmente lansat în România.

— Ce va aduce această nouă tehnologie de transport? — i-am întrebat pe inginerii Vasile Manea, șeful secției respective de la I.C.T.C.M., Gheorghe Dorobanțu, șeful colectivului de la Măneciu-Ungureni, Mihai Marcu, Dan Ionescu, Gheorghe Solomon, Mihai Năstăsescu și Constantin Hangu, care împreună cu alți specialiști, și-au consacrat mulți ani acestei realizări de prestigiu.

— **Substanțialele avantaje economice.** Aplicabil, cum am mai spus, materialelor în vrac, deci unei game foarte largi de materiale — minereu, cărbune, balast, zgură etc. — la debite mari, de la 100 000 t/an până la 10 000 000 t/an pe instalație, la distanțe până la 25 km și chiar mai mult, el este competitiv și în multe privințe superior (desigur, în funcție de situația concretă) mijloacelor clasice: autobasculanta, banda rulantă transportoare, funicularul, calea ferată îngustă (se știe că nu se justifică economic transportul de mărfuri sub 50 km pe cale ferată normală). Chiar din cifrele citate mai sus reiese, dintr-o dată, magnitudinea impactului posibil asupra transportului de mărfuri din țara noastră, cantitățile și greutatea implicată fiind enorme. Gândiți-vă că doar pe linia Iași-Nea Râșcov — Rovinari circulă zilnic 14 navele feroviare de lignit, iar între Turceni și Mădăraș se transportă anual circa 10 000 000 t lignit. Gândiți-vă, de asemenea, la manevrele masive în triaje, care cer un personal numeros și specializat, de pildă în triajul din apropiere de Crăciunești, pentru Hunedoara etc. O parte din acestea vor putea fi înlocuite, desigur nu peste noapte!, prin transportul containerizat în tub.

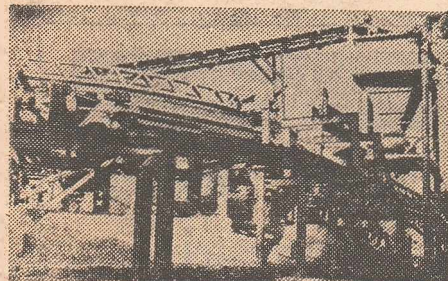
SUBSTANȚIALE AVANTAJE ECONOMICE

Iată, mai pe larg, spre uzul și informarea eventualilor beneficiari din țară, avantajele:

- Nu implică nici un import de licențe și de echipamente.
- Tehnologia este foarte simplă, așa cum am arătat și mai sus. De remarcat că se folosesc ventilatoare centrifugale din fabricația curentă a întreprinderii de ventilatoare București; stațiile de încărcare și descărcare sunt construcții statice din profile laminate ieftine; echipamentul de transport, format din capsule de tablă care se sprijină pe boghiuri cu osii este bine studiat de zeci de ani și nu poate prezenta surprize.
- Un mijloc de transport cu totul nepoluant.
- Independent de condițiile atmosferice, meteorologice: funcționează cu același randament pe ger, pe ploaie, pe vânt.
- Nu implică scoaterea de teren din circuitul agricol, căci tuburile pot fi îngrădite în pământ sau suspendate pe piloni.
- Exploatare de lungă durată, circa 30 de ani, fără probleme deosebite, în timp ce, după cum se știe, basculantele se casează, adesea, după cinci ani, iar la banda rulantă transportoare trebuie schimbate, la fiecare doi ani, cauciucul și rolele etc.
- Se pretează la automatizarea completă.
- Condiții optime de protecție a muncii.
- Funcționarea este simplă, cu puțin personal și grad de specializare redus. Iată cerințele de personal, desprinse dintr-un studiu efectuat pentru exploatarea minieră Cavnic: transportul aeropropulsiv — 20 de oameni, funicularul — 57, calea ferată — peste 140. La o altă exploatare minieră cifrele corespunzătoare sunt: transportul aeropropulsiv — 9 oameni, funicular — 30, banda transportoare — 20, auto — 80.
- Recuperarea energiei gravitaționale: pentru ducerea sau readucerea la vale a trenului nu se cheltuiește energie, el „cade” singur, în timp ce, după cum se știe, camionul care coboară gol la vale consumă combustibil, la fel și majoritatea mijloacelor de transport clasice.
- Consum redus de energie, reducerea — în cazul acestei noi tehnologii de transport — ajungând până la 50 la sută, în unele situații. S-a calculat că doar din economiile de energie realizate, investiția inițială se poate recupera între trei și zece ani. (Cifrele sunt orientative și ele depind, în final, de situația concretă.) Un asemenea calcul a fost făcut pentru Centrala minieră de metale neferoase Baia Mare.

ÎN DELTA DUNĂRII, ÎN MARAMUREȘ, ÎN APUSENI — TRANSPORT CONTAINERIZAT ÎN TUB

Deși aflat la început, transportul containerizat în tub este în curs de a fi implementat, în sensul că s-au realizat

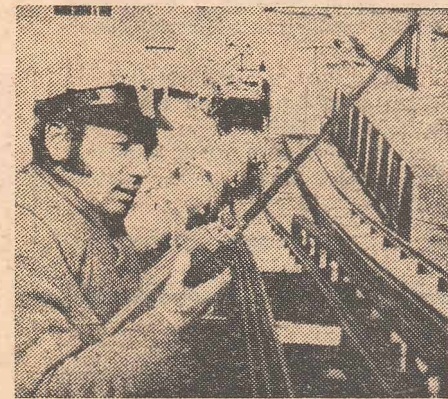

proiecte de execuție pentru două instalații: una bitubulară pentru transportul de nisip de turnătorie la o exploatare din Delta Dunării, cu debit 1 300 000 t/an pe distanță de 2 km; și o altă instalație, monotubulară, la Baia Mare, pentru transportul de zgură pe 1,4 km, cu un debit de 150 000 t/an. Ambele vor intra în funcțiune în 1981.

În prezent, sus-amintitul colectiv de la I.C.T.C.M. lucrează la documentația pentru o instalație monotubulară pentru o exploatare minieră din județul Caraș-Severin: debit 400 000 t/an pe distanță de 4,5 km. Se analizează și posibilitatea realizării unei instalații în zona minieră din Munții Apuseni pentru 10 000 000 t, pe 10 km.

Cea mai apropiată perspectivă — și, în același timp, cel mai important obiectiv — constă în înlocuirea, fie și parțială, a transportului produselor miniere, de carieră și balastiere pe distanțe sub 50 km — care actualmente se realizează cu autobasculante și benzi rulante — prin tehnologia de transport aeropropulsiv containerizat în conducte. Inutil de subliniat implicațiile economice în actualele condiții de penurie a combustibilului pe plan mondial. Dealtfel, se poate vorbi și de o anumită criză a basculantelor și a benzilor transportoare, mari consumatoare de combustibil; cauciucul pentru benzile transportoare se importă și sint foarte scumpe; cit privește funicularurile, ele nu acoperă decât debite care nu depășesc 1 000 000 t și, în afară de aceasta, au și alte dezavantaje, despre care a fost vorba în trecut mai sus.

Firește, nici o tehnologie de transport nu este ideală, ea trebuie privită și apreciată în raport cu situația existentă, cu condițiile tehnice și economice concrete. Nu este mai puțin adevărat că noua tehnologie merită toată atenția. Dealtfel, scopul articolului de față nu constă numai în evidențierea unei realizări tehnice românești, ci și în informarea eventualilor beneficiari asupra posibilităților deschise de noua tehnologie și de implicațiile sale economice. Este un domeniu în care, cum spunea la început, România se află la un nivel mondial. Japonia dispune de o asemenea instalație experimentală, pentru transportul de calcar siderurgic: Uniunea Sovietică a testat și ea câteva variante: Transprogres, Anaconda I și Anaconda II (tubul amintind, cumva, de giganticul șarpe tropical!); în S.U.A. specialiștii se gândesc ca noua tehnică (bineînțeles, cu modificările și adaptările de rigoare) să slujească, într-un viitor ceva mai îndepărtat, la transportul călătorilor de la Atlantic la Pacific! A avut loc și o conferință științifică internațională pe această temă: Pneumotransport-4. Este vorba,

așadar, de o problemă la ordinea zilei. Soluțiile și tehnologiile la care ne-am referit însă în acest articol sint pur românești și ele au devenit apte pentru implementare în economia națională. Iată marea noutate, pe care, din păcate, nu a apucat s-o trăiască și s-o vadă materializată marea precursor Henri Coandă.

LIONEL NITESCU
Fotografii de GHEORGHE AMUZA

Flacăra - Redacția: București, Piața Scintei 1, căsuța poștală 3312, cod 71341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20, Interioare: Sector publiciști-comentatori (Ilie Purcaru, Nicolae Cristache Nelu Ionescu) - 1 617, 1 623; Secția politică-economică (Lionel Nitescu, N. Gr. Mărășanu, Ion D. Goia) - 1 623; Secția cultură-cenaclu (George Arion) - 1 619; Secția probleme social-cetățenești (Adrian Dohotaru) - 1 623; Sector știință, sport (Ovidiu Ioanițoiaia, Liviu Timbus) - 1 618; Secția reportaj-anchete (Mihai Pelin) - 1 648; Scrisori, relații cu publicul (Marga Nedelea, Mihai Stănescu) - 1 787; Sector fotoreportaj - 1 595; Secretariat de redacție (Dan Birlădeanu, Ion Predoșanu) - 1 782, 1 621, 1 744; Administrație - 17 78 82 și 17 60 10 - interior 1 783; secretar responsabil de redacție (Tudor OCTAVIAN - 17 60 10 interior 1 611); redactor șef adjunct (Nicolae ARSENIE - 17 60 10 interior 1 786); redactor șef 17 60 10 interior 1 822. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlii”. Cititorii din străinătate se pot abona adresându-se la ILEXIM - Departamentul Export Import presă. P.O. BOX-136-137, telex: 11 226, București, str. 13 Decembrie

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU